

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

«Бібліотека – оселя людського розуму»

Історичний нарис

до 75-річчя наукової бібліотеки

Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

Тернопіль – 2016

ББК 78.3(4Укр-4Тер)
УДК 027.7(438.34)
К90

Рецензенти

Штонь О. П. – канд. філол. наук, доц. каф. української мови та методики її навчання ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Онисько Г. Я. – директор науково-технічної бібліотеки Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Комп'ютерна верстка

О. В. Лохвицький

Відповідальний за випуск

І. А. Чайка, канд. пед. наук, директор НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Протокол № 7 від 23.02. 2016 р.*

Кульчицька О. Я.

К 90 *Бібліотека – оселя людського розуму : історичний нарис : до 75-річчя наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка / О. Я. Кульчицька ; передмова і літ. ред. О. П. Штонь ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : Вектор, 2016. – 178 с.*

Історичний нарис – перша спроба найбільш повного хронологічного відтворення історії наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка на основі дослідження окремих документів фондів бібліотеки. У праці представлено етапи становлення та розвитку книгозбірні, описано її роль в історії розвитку бібліотечної справи Галичини.

Книга призначена для бібліотекарів, істориків, краєзнавців, усіх, хто цікавиться історією бібліотечної справи.

ББК 78.3(4Укр-4Тер)
УДК 027.7(438.34)

© Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2016

Від бібліотеки ліцею – бібліотеки університету

Передмова

Бібліотека – це святиня, що відроджує людяність і множить її. На жаль, наше буття організоване досить недосконало, щоб уже сьогодні повною мірою осягнути життєдайну місію цього феномену.

Якими б шаленими кроками не вимірював життя науковий прогрес, як би глибоко не входив у наше сьогодення інтернет, бібліотека була, є і буде берегинею вікових інформаційних надбань людства, накопичувальним центром, без якого неможливий розвиток будь-якого суспільства.

Наукова бібліотека (НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка) має давню історію. Її витоки сягають 1805 року, коли Тадеуш Чацький заснував у Кременці Вищу Волинську гімназію, перейменовану у січні 1819 року в Кременецький ліцей. Вивченню цієї історії присвячено історичний нарис О. Я. Кульчицької «Бібліотека – оселя людського розуму» : до 75-річчя наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка.

Ця праця є першим ґрунтовним дослідженням історичного шляху педагогічної книгозбірні на теренах Галичини. Як зазначає автор, задум створення такого нарису виник улітку 2014 року, коли співробітники розпочали підготовку до святкування 75-річного ювілею університету і книгозбірні (першу спробу описати історію бібліотеки було здійснено науково-методичним відділом у 2005 році напередодні 65-річчя бібліотеки). Актуальність і практична цінність рецензованої праці, на нашу думку, є незаперечною.

Автор намагається дослідити й описати не лише 75 років життя бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка, що вмістили дуже багато подій: дві війни, зміни державного устрою, повоєнні відбудови, а й віднайти її витоки з найдавніших часів. В Україні є небагато бібліотек, що мають таку давню історію.

Пройшовши шлях від бібліотеки ліцею до бібліотеки університету, НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка отримала статус наукового підрозділу університету,

який на сьогодні є інформаційним центром університету, що не лише оперативно здійснює довідково-інформаційне обслуговування користувачів на основі друкованих видань, а є тим закладом, який забезпечує оперативний доступ до всіх електронних ресурсів як власного виробництва, так і придбаних. Структуруючи інтернет-ресурси, бібліотека виступає в ролі посередника, допомагаючи знаходити якісний, релевантний інформаційний продукт. Крім того, сучасна книгозбірня здійснює значну науково-методичну і культурно-просвітницьку діяльність.

Історія наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка невіддільна від історії університету.

Ще із часів заснування у Кременці Вищої Волинської гімназії, перейменованої пізніше у Кременецький ліцей, започатковується педагогічне спрямування цих закладів. Так, у 1620 р. у Кременці створюється братська школа, яка вела підготовку вчителів для початкових класів інших братських шкіл, у 1637 р. відомим просвітителем Петром Могилою братську школу було реорганізовано у Кременецько-Богоявленську колегію, завданням якої стала підготовка вчителів для братських шкіл Волині.

У другій половині XVII ст. після відходу м. Кременця до складу Речі Посполитої на місці Кременецько-Богоявленської колегії з'являється єзуїтський колегіум, у якому велась підготовка вчителів для єзуїтських шкіл.

Із проголошенням папою Климентом XIV у 1773 р. булли про скасування єзуїтського ордену єзуїтський колегіум у м. Кременці було закрито. Пізніше у приміщеннях колегіуму функціонували підокружна, а з 1783 р. окружна світські школи, остання з яких готувала вчителів. У 1805 р. на базі приміщень колегіуму Указом російського царя Олександра I відкрито вищий навчальний заклад – Волинську гімназію вищих наук. У 1818 р. Волинську гімназію реорганізовано в Кременецько-Волинський ліцей, який у 1833 р. після розгрому революційного польського руху закрито. У його будинках було розташовано Волинську духовну семінарію.

На базі Волинської духовної семінарії у 1902 р. створено Волинське єпархіальне жіноче училище, яке вело підготовку вчительок для початкових шкіл.

У 1920 р. Наказом головнокомандувача польською армією Ю. Пилдсудського від 27 травня юридично відновлено Кременецький ліцей. При ньому створено учительську семінарію (6 курсів, 86 хлопців і 120 дівчат) та гімназію ім. Т. Чацького. У 1935 р. Учительську семінарію ліцею реформовано в Педагогіум. Через два роки, у 1937 відкрито педагогічний ліцей, у якому на 1939 р. функціонувало 20 навчальних закладів, включаючи бібліотеку і кілька інтернатів та мережі господарських об'єктів.

1940 р. – Постановою Ради Народних Комісарів від 15 квітня на колишній ліцейній базі відкрито Учительський інститут, у якому вперше заняття розпочалися українською мовою. Після Великої Вітчизняної війни у вересні 1944 р. Кременецький інститут було знову відкрито для студентів.

У 1950 р. Рада Міністрів України постановою від 4 серпня реорганізувала Кременецький учительський інститут у педагогічний, який у 1969 р. перебазовано до м. Тернополя. Із цього часу закінчується Кременецький період в історії Тернопільського педагогічного інституту і бібліотеки цього закладу зокрема.

1997 р. – видано Постанову Кабінету Міністрів України № 555 «Про створення Тернопільського державного педагогічного університету».

У 2004 р. Указом Президента України №957/2004 університетові надано статус національного навчального закладу.

Усі ці роки бібліотека була осередком інформації, просвіти і культури, невід'ємною частиною навчального закладу, яка повною мірою розділила його долю, пройшла разом із ним непростий шлях становлення, розвитку і модернізації.

Отже, із початку бурхливих 20-х років ХХ століття почала свою діяльність наукова бібліотека Кременецького ліцею. Після закриття ліцею у 1933 році, в 1940 на його базі створено Учительський інститут.

В основу нарису покладено матеріали, зібрані шляхом скрупульозного вивчення внутрішніх університетських архівосховищ, річних звітів, видавничої продукції, публікацій у журналах та газетах, фотографій і спогадів, листів і об'яв. Крім того, як підкреслює автор, про всі історичні періоди формування бібліотечного фонду, про меценатів, дарителів книгозбірні свідчать печатки, екслібриси, інші позначки, дарчі надписи на книжках.

Праця містить два розділи, у яких описано Кременецький період в історії бібліотеки і шлях розвитку книгозбірні як підрозділу спочатку Тернопільського державного, а пізніше – національного педагогічного вишу і розлогі додатки, у яких подано бібліографію, що стосується історії закладу Кременецького періоду, сьогодення, публікації бібліотеки, наукові статті бібліотечних працівників, електронні видання, архівні документи – Устав Волинської гімназії, Правила користування бібліотекою Волинського ліцею, історичну хроніку подій та показники роботи НБ ТНПУ ім. Володимира Гнатюка тощо.

У нарисі особливо цінною, на наш погляд, є інформація про колекції рідкісних та цінних видань у фонді бібліотеки. Грунтовне науково-бібліографічне опрацювання видань кириличним шрифтом (старослов'янським і гражданським), надрукованих і виданих від найдавніших часів до початку 20-х років ХХ століття, що зберігаються у фондах наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка, стане у пригоді всім, хто досліджує першоджерела.

Із висот сьогодення бібліотеки, її досягнень завжди цікаво озирнутися назад, оцінити пройдений шлях, побачити, якою цікавою та насиченою подіями була її історія, які люди присвячували їй кращі роки свого життя. Із пожовклих архівних сторінок, зі звітів про роботу книгозбірні ми складаємо враження про щоденну працю колективу бібліотеки, який оновлювався приблизно раз на чверть століття, гідно виконуючи місію хранителів скарбниці духовності, знань і досвіду людства. Визначна роль у становленні закладу належить керманічам бібліотеки: Павлові Ярковському, Мечиславу Задружному, Захарію Тихоходу, Григорію Кравченку, Богдані Проскурко, Олександрові Конончуку, Ірині Чайці.

На початку нового тисячоліття книгозбірня стала справжнім інформаційним центром, відкривши користувачам безмежний простір світових інформаційних джерел. До бібліотеки все частіше звертаються віртуально користувачі, у яких виникає потреба у віддаленому отриманні інформації.

Динамічний процес розвитку бібліотеки ставить перед її фахівцями нові професійні вимоги: сучасний бібліотекар – це не лише знавець літературної і наукової продукції та читацьких потреб, але й спеціаліст у сфері нових цифрових технологій, навігатор в електронних ресурсах інтернету, провідник інформаційної культури, хранитель гуманістичних традицій суспільства й універсального наукового знання, менеджер і маркетолог в інформаційно-бібліотечній сфері, активний суб'єкт книговидавничого ринку. Тож бажаємо працівникам НБ ТНПУ ім. Володимира Гнатюка достойно виконувати свою місію, а бібліотеці, що має таку славну історію, – і надалі залишатися святинею, що відроджує людяність і множить її.

Кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
та методики її навчання
Тернопільського національного
педагогічного університету
ім. Володимира Гнатюка О. П. Штонь

Кременецький період в історії бібліотеки

Витоки нашої книгозбірні

Кременецький ліцей

Більша частина людського знання в усіх галузях існує лише на папері, у книжках – цій паперовій пам'яті людства. Тому лише зібрання книжок, бібліотека є єдиною надією й незнищеною пам'яттю людського роду.

А. Шопенгауер

Історія наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка (далі – НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка) невіддільна від історії розвитку університету. Про бібліотеку тих часів ми знаємо більше зі спогадів їх читачів, аніж із наукових публікацій і

архівів. Про всі історичні періоди формування бібліотечного фонду, її меценатів та дарителів свідчать печатки, екслібриси, позначки та дарчі надписи на книжках, які накопичували декілька поколінь бібліотек.

Родовід книгозбірні має довгу та цікаву історію. Восени 1805 року, через десять років після переходу міста Кременця під владу Росії, за указом імператора Олександра I в корпусах колишнього Єзуїтського колегіуму відкрили Волинську гімназію. Ініціаторами її появи були відомі вчені й громадські діячі Тадеуш Чацький і Гуго Колонтай.

Ще 11 липня 1803 році Чацький підписав угоду стосовно купівлі 15580 томів книжок «Королівської бібліотеки» у племінника, князя Юзефа Понятовського для майбутньої гімназійної школи. З варшавських зібрань він вибрав ту частину, яка містила твори найкращі, найвартісніші й корисні для

освітянства. Зібрання залишилися на цей час у Варшаві. Тільки улітку 1805 року транспорт із книгами прибув до Кременця.

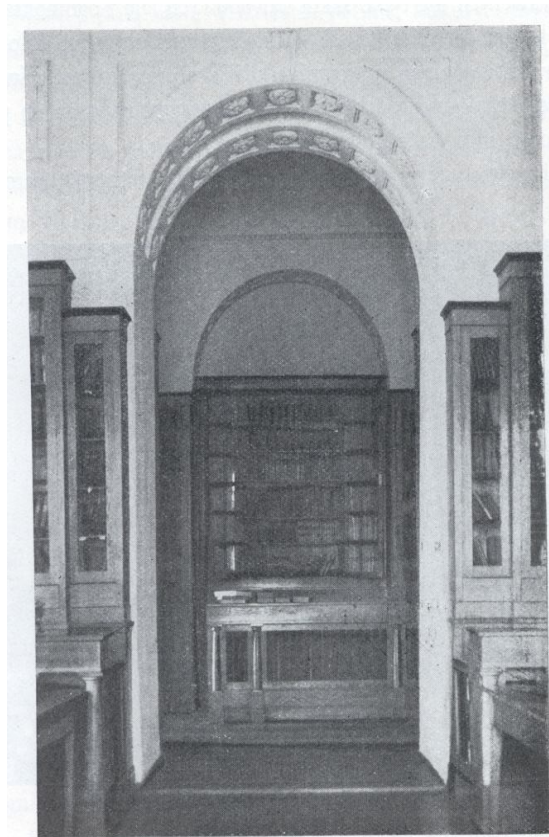
Приміщення для бібліотеки у 1805 році ще не було підготовлене. Бібліотечні зали зводилися не лише за рахунок значних коштів, а й зусиллями шкільної молоді, яка допомагала в будівництві, завдяки терпінню вчителів, котрим Чацький, за потреби, затримав заплатню за кілька місяців аби швидше завершити роботу.

Щойно приміщення бібліотеки було готове, туди перенесли шафи з книгами Королівської бібліотеки, а також нові стелажі, виготовлені майстрами Кременця на взірць варшавських. Книжки було розпаковано й розставлено на полицях. Усім цим опікувався Павло Янковський, тоді вчитель французької мови й етики в гімназії. Чацький довірив йому нагляд за фондами. Однак тільки у 1809 році Янковський офіційно став керівником бібліотеки. За оцінкою Чацького до 1810 року фонд книгозбірні збільшився на 9 тис. томів.

Т. Чацький намагався залучити до наповнення фонду всіх охочих. Для поповнення бібліотеки із державних коштів було призначено щорічно 340 рублів сріблом. За свідченням М. І. Теодоровича, видатний російський полководець М. І. Кутузов, перебуваючи на околиці Кременця напередодні Вітчизняної війни у 1812 році, цікавився культурним життям міста і подарував бібліотеці декілька тисяч книг, переважно військового характеру, які склали спеціальний відділ військової книги.

1819 року гімназія була реорганізована в ліцей. Цей навчальний заклад збирав талановиту молодь з усієї Правобережної України. За рівнем підготовки випускників ліцей наближався до університету. У навчальному закладі була розкішна бібліотека, яка займала частину правого крила будинку, де раніше знаходився Єзуїтський колегіум. Зала була поділена на дві частини: колонну, в котрій відбувалися лекції, концерти, дискусії, та бібліотечну, де знаходився читальний зал. Користуватися бібліотекою мали право не лише викладачі та учні ліцею, але й громадскість міста та приїжджі. Працювала вона увесь рік, включаючи час канікул.

Фонд бібліотеки становив 24379 найменувань у 34378 томах і був оцінений в 56820 руб. сріблом. Книгозбірню було зібрано завдяки фундаціям осіб та придбанню документів адміністрацією. Книги з окремих приватних колекцій склали основу фонду. Попри його збільшення вдвічі, так звана «Королівська бібліотека» останнього польського короля Станіслава Августа Понятовського (1732–1798 рр.), відомого мецената науки, літератури і мистецтва, залишалася й надалі найціннішим ядром фонду, фундаментом для подальшого нагромадження.

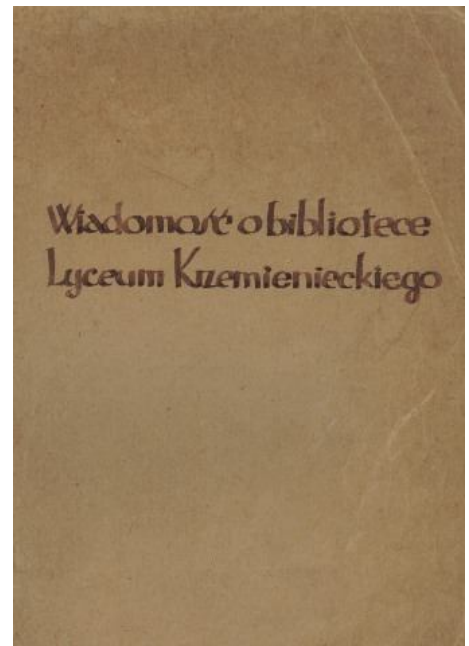
Фрагмент читального залу бібліотеки Кременецького ліцею

Книгозбірню комплектували, виходячи передусім із потреб школи, але, як видно з праці Павла Янковського *«Відомості про бібліотеку ліцею Кременецького»*, намагалися продовжувати політику комплектування «Королівської бібліотеки». Не змінилося систематичне розташування книг, яке певний час слугувало основою для розміщення нових надбань бібліотеки.

Не менш цінним поповненням книгозбірні Кременецької гімназії (ліцею) слід вважати зібрання книг відомого польського історика і мецената князя Юзефа Олександра Яблоновського (1712–1777), подароване ліцею його дочкою, княгинею Теофілою Сапегою. До бібліотеки надходили також інші добродійні пожертви. Так, зібрання Мікошевських (788 томів) становили книги з історії, географії, фізики, хімії, природознавства, медицини, мовознавства, художньої літератури французькою, польською, латинською, італійською і німецькою мовами. Від графа Франтішка Мошинського надійшла географічна та художня література західноєвропейськими мовами (2603 томи). Директор подільських училищ У. Ф. Шейдт подарував 912 екземпляри книг з природознавства і хімії, а

доктор Я. Лернет презентував видання з медицини. Т. Чацький особисто зібрав 24 екземпляри шкільних підручників часів Едукаційної комісії, а також передплатив за власний кошт 64 періодичних видань. Окрім того, 1327 томів складали безімненні пожертвування. До того ж, гімназія мала свої кошти, які вона використовувала на поповнення зібрання бібліотеки.

Через відсутність кваліфікованих кадрів книгозбірнею турбувалися частіше викладачі. Саме тому бібліотекою ліцею піклувався відомий учений, витончений інтелектуал, філолог, професор бібліографії, близький друг багатьох видатних особистостей свого часу – Павло Ярко́вський, який був надзвичайно доброю людиною, відданою своїй праці. Він багато зробив для становлення бібліотеки як наукової книгозбірні: склав свою систему книгознавства, опрацював бібліотечні каталоги, розробив теоретичні основи бібліотекознавства. Читаючи курс лекцій, ознайомлював гімназистів із книжковим фондом, розміщенням книг, їх обліком, правилами користування фондами бібліотеки.

“Відомості про бібліотеку ліцею Кременецького” : рукопис, 1935 р.

П. Ярко́вський був освіченою людиною, знав декілька мов і залишив після себе рукописи начерків бібліографії і порівняльної граматики, а також «Відомості про бібліотеку ліцею Кременецького», які охоплюють період 1805–1824 рр. Цей рукопис виданий у 1935 р. в журналі «Рочнік Волинський», а також є окремим виданням у фондах нашої книгозбірні.

Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки, на жаль, не було створено, що ускладнювало пошук і підбір книг. У донесенні візитору шкіл Волині і Поділля за 1824 рік йдеться про необхідність створити каталоги: систематичний, абетковий, предметний, етнографічний, топографічний і каталог рукописів.

Т. Чацький ще в 1805 році розпорядився закаталогізувати всі книжки, зібрані у Кременці, і лише в 1824 році П. Янковський проінформував його про обсяг робіт бібліотекарів Юзефа Мікульського та Петра Урбанського, які здійснили ревізію бібліотеки та каталогізацію. Слід відзначити, що меценати, які працювали над створенням каталогу, мали інші службові обов'язки і цією роботою займалися у свій вільний час. Для кожної книги виписана була особлива картка, у якій відмічався розділ, номер, назва книги, ім'я автора, рік видання. Потім з карток готувалися списки для каталогу до відповідних розділів.

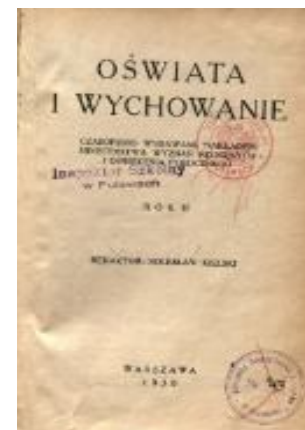
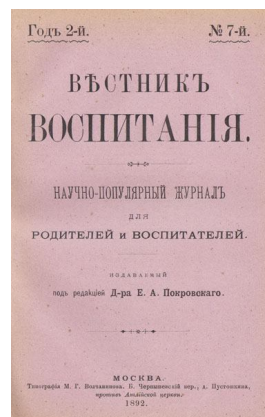
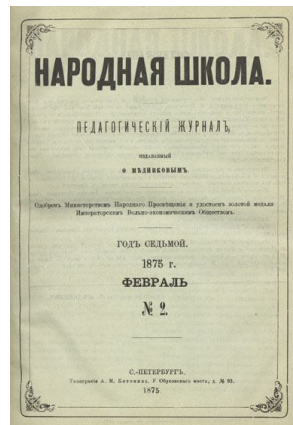
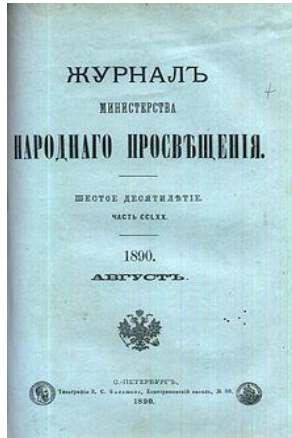
Вся книгозбірня поділялася на 14 відділів: педагогіки, мистецтва, енциклопедій, філології, права, політики, медицини, філософії, фізики, економіки, математики, історії, географії, «змішані» твори. Пізніше на допомогу викладачам створено відділ наукових часописів. На час закриття ліцею (1833 р.) книжковий фонд нараховував 50 тис. примірників, а штат складався з 5 чоловік.

Після придушення польського повстання 1830–1831 рр., Микола І ліквідував на Волині уніатську церкву і закриття Кременецький ліцей. Багаті фонди бібліотеки були перевезені у щойно створений (1834 р.) Київський університет ім. Святого Володимира, нині Київський Національний університет імені Тараса Шевченка. Павло Янковський стає першим директором бібліотеки Київського університету.

27 травня 1920 році за наказом Ю. Пілсудського відновлено діяльність ліцею. Наукова бібліотека Кременецького ліцею розпочала свою діяльність у 1924 р. Вивезення в 30-ті роки XIX ст. Кременецьких книжкових багатств виявилось невиправною втратою для відновленої, майже через сто років, бібліотеки Кременецького ліцею, директором якої був *Мечислав Задружний*. Із роками вона сформувала книжковий фонд у 10500 томів. Змінювалась не тільки кількість, але й якість книжкових надбань. Особливо унікальною була колекція, надіслана з Риму Ізидором Часновським, яка включала роботи Бельовського, Гелкла, Шуйського, Шайноти. Серед багатьох цінних видань у ній виявилися праці Т. Чацького, К. Сенкевича та ін., присвячені Волині і ліцею XIX ст.

Документи минулого свідчать, що Ватикан періодично надсилав до Кременецького ліцею як подарунки цінну літературу. Користування книгозбірнею було безкоштовним. Постійно зростала кількість читачів бібліотеки та її відвідувань. Якщо в 1927–28 рр. читальний зал відвідувало 4 читачі в день, то вже в 1935 р. – 35, усього за рік її відвідало 1700 читачів. Найбільшим попитом користувалися документи з історії (20%), літератури (15%), суспільних наук (16%). Читачами книгозбірні були вчителі (30%), учні середніх шкіл (25%), ліцеїсти (8%). У бібліотеці часто проводились заходи, спрямовані на підняття наукового та культурного рівня життя населення Волині.

Бібліотека ліцею мала тісні зв'язки із Віленським і Петербурзьким університетами. Сюди надходили цінні видання, які у наш час стали бібліографічною рідкістю. Зокрема, тут зберігаються педагогічні журнали: «Журнал Министерства народного просвещения» (1876–1914 рр.), «Вестник воспитания» (1894–1915), «Воспитание» (1860–1862), «Педагогический листок» (1900–1909), «Родник» (1903–1914), «Детское чтение» (1904–1906), «Народная школа» (1975–1976, 1880, 1888).

Це періодичні видання російською, українською, польською та ін. мовами за 1827–1939 рр.

Відомо, що книгозбірня мала унікальний фонд, який викликав захоплення у читачів. І це не дивує, адже тут були рідкісні видання з автографами прозаїків, поетів, бібліотекознавців, книгознавців, які були частими її гостями. Вона славилась тим, що тут працювали видатні люди, зокрема польський

революціонер-демократ Йоахім Лелевель, молодий поет Юліуш Словацький, засновник Кременецького Ботанічного саду В. Бессер, ботанік А. Анджейовський, поети Антоній Мальчевський та Тимко Падура. Брат Адама Міцкевича Олександр, викладаючи право в ліцеї, користувався послугами бібліотеки. У свій час тут побували: Т. Г. Шевченко, М. Костомаров, М. М. Коцюбинський та ін.

Книгозбірня Кременецького державного учительського інституту

Із метою розв'язання проблеми підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів для середньої школи західних областей України, постановою Ради Народних Комісарів УРСР від 15 квітня 1940 року на базі ліцею було відкрито учительський інститут.

Кременецький державний учительський інститут, 1940 р.

Ще до початку відкриття інституту і набору студентів велася велика організаційна робота. Для навчання на чотирьох факультетах Кременецького учительського інституту (мовно-літературному, історичному, фізико-математичному та природо-географічному) до 15 квітня було зараховано 170 студентів. За вказівками ЦК КП(б)У в інститут було направлено 16 викладачів, а на початок 1940–1941 навчального року працювало 33 викладачі на 7 кафедрах.

Влітку 1940 року відбувся черговий набір студентів до учительського інституту. Викладачі провели велику організаційну роботу для вербування молоді на навчання. Унаслідок проведеного набору вступників, до закладу було зараховано 985 студентів, у тому числі 445 чоловік на стаціонарну форму навчання і 540 на заочне відділення. Серед новоприйнятих більшість становили вихідці західних областей України, діти робітників і селян, які пройшли сувору школу життя. Навчання для них було безкоштовним.

Поряд із навчально-виховною роботою викладачі інституту розпочали свою наукову роботу, однак спеціалістів бракувало: не було жодного доцента чи кандидата наук. Усі ці обставини ускладнювали навчально-виховний процес в інституті. Але, незважаючи на труднощі, діяльність Кременецького учительського інституту була значним внеском у справу здійснення культурної революції в західних областях України.

Бібліотека розпочала свою діяльність як підрозділ Кременецького учительського інституту. З цього періоду започатковується нова сторінка в історії книгозбірні. Організація фонду розпочалась за два місяці до офіційного відкриття бібліотеки. Перший запис в інвентарну книгу було зроблено 15.02.1940 року. Бібліотечний фонд ліцею став фундаментом книгозбірні новоствореного учительського інституту.

Завдяки великій допомозі держави та різних вищих навчальних закладів України (Одеського, Запорізького, Вінницького, Київського педінститутів, Харківського університету, Волинського інституту народної освіти, Полтавського інституту сільськогосподарського будівництва тощо) бібліотека поповнилась підручниками та навчальними посібниками. Література комплектувалась відповідно до навчальних програм факультетів. Уже в перші роки існування бібліотеці вдалося сформувати значний фонд наукової та довідкової літератури для викладачів. Тут знаходяться праці відомих мовознавців та літературознавців, майстрів художнього слова, педагогів, математиків, які працювали в учительському інституті і часто дарували книгозбірні власні наукові доробки та книги із домашніх бібліотек.

На початок травня 1941 року фонд книгозбірні нараховував близько 30-ти тисяч примірників. Студентам-заочникам література надсилалась за місцем проживання. Головним завданням бібліотеки учительського інституту було забезпечення відповідною літературою професійної та самоосвітньої діяльності викладачів і майбутніх учителів.

Книгозбірня в різні історичні періоди поповнювала свої фонди завдяки меценатській підтримці громадськості, жертвовності приватних осіб та установ, наукових бібліотек, освітянських організацій, дарунків викладачів та студентів. Саме тому серед джерел комплектування переважали дарунки і книгообмін.

Бібліотека мала вагоме значення як інформаційний центр для забезпечення навчальних потреб студентів та викладачів інституту. Для книгозбірні було придбано фундаментальні універсальні довідники, словники та енциклопедії, наукова література. Комплектували фонд бібліотеки з таких галузей знань: педагогіка, історія, психологія, математика, географія, музична та художня література. Окрім книг, заклад передплачував і періодичні фахові видання. Особливу увагу дирекція бібліотеки приділяла заявам та проханням читачів бібліотеки, із вдячністю приймала поради щодо комплектування фонду. Також було прийнято рішення: цінні видання надавати в користування лише в читальному залі бібліотеки.

Відповідно з чинними на той час вимогами та бібліотечними правилами фонд книгозбірні підлягав науковому і технічному опрацюванню. Обробка книг передбачала облік (велась інвентарна книга); здійснювалось штемпелювання фонду. Створювався довідковий апарат – хронологічний та алфавітний каталоги.

Мирну працю Кременецького учительського інституту перервав напад фашистської Німеччини. Багато викладачів та студентів в перші дні війни пішли на фронт. Книгозбірня зазнала великої шкоди за роки тимчасової окупації на Тернопільщині. Обладнання було винищено, приміщення бібліотеки перетворилось на склади, у читальному залі розмістилась аптека. Багато документів зникло, згоріло або було знищено, частина – розібрано кременчанами і збережено.

Відновлення фонду почалося 10 березня 1944 р., коли м. Кременець було звільнено від німецьких окупантів. Це був період великої клопіткої роботи з упорядкування напрямів діяльності бібліотеки, активного придбання нової навчальної літератури, ретельного вивчення фонду та вдосконалення його організації із метою якнайшвидшого відновлення втраченого. Фактично її було створено заново. З нуля довелося починати і комплектування книжкового фонду, яке у післявоєнні роки було спрямоване на придбання новинок політичної, навчальної, наукової та художньої літератури відповідно до запитів та потреб читачів. Дуже гостро стояло питання щодо придбання саме навчальної літератури, яка мала широкий попит у користувачів та надходила у малій кількості.

Восени 1944 р. більше 18 тис. книг до книгозбірні принесли кременчани. Ці видання склали основу фонду бібліотеки Кременецького учительського інституту. Це книги бібліотеки Кременецького ліцею (1920–1939 рр.), гімназії ім. Т. Чацького, Державної учительської семінарії, Кременецької Православної Духовної Семінарії та інших навчальних закладів міста Кременця, а також видання різних кременецьких бібліотек та література приватних осіб. Активну участь у збиранні книг брали викладачі та студенти учительського інституту. Тут є видання 18–19 сторіччя, книги часів французької буржуазної революції.

Саме за керівництва Івана Григоровича Вакули 2 листопада 1946 року при Учительському інституті офіційно зареєстрована у міському відділі культурно-освітньої роботи під № 5 «Бібліотека Кременецького учительського інституту», видано «Реєстраційне свідоцтво», затверджене заступником голови комітету в справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР Р. Швайко та заступником начальника статистичного управління УРСР Віхерпулем.

Комітет в справах культурно-освітніх установ при Раді Міністрів УРСР

Затверджую.
Заст. Голови комітету в справах
культурно-освітніх установ при
Раді Міністрів УРСР

Р. ШВАЙКО

7 серпня 1946 року

Затверджую.
Заст. Начальника
Статистичного Управління УРСР
ВІХЕРПУЛЬ.

Форма № 2

Регістраційне свідоцтво

Рівненська Кременецького Учильств
(назва бібліотеки)
ського Інституту
знаходиться при Учильствському Інституті
зареєстрована 2 листопада 1946 року в Кременецькому
відділі культурно-освітньої роботи під № 5

Заступач відділу
культурно-освітньої роботи

Гурженко

2 листопада 1946 року

М

1960-50 г.

**Регістраційне свідоцтво бібліотеки Кременецького
учительського інституту, 1946 р.**

У 1950 році Рада Міністрів України постановою від 4 серпня реорганізувала Кременецький учительський інститут у педагогічний. Із цього часу починається наступна сторінка в історії книгозбірні. Подальший її розвиток пов'язаний з плідною діяльністю завідувача бібліотеки **Тихохода Захара Юхимовича** (1956–1963 рр.), кандидата філологічних наук. Він доклав багато зусиль для становлення книгозбірні, формування її книжкового фонду, добився збільшення асигнування на її розвиток, що дало можливість здійснювати комплектування фонду науковою літературою згідно з потребами навчального процесу.

Щедре державне фінансування створило необхідні умови для зміцнення навчальної і наукової бази в інституті. Значно поповнено книжковий фонд бібліотеки, який нараховує до 140 тис. примірників. У ній створено цілком задовільні умови для самостійної роботи студентів та їх культурного відпочинку. Обладнано читальний зал книгозбірні на 35 місць.

Оскільки інститут постійно розширювався, відповідно поповнювалась книгами бібліотека. Так, у 1956 році з Дрогобицького педінституту було переведено факультет фізичного виховання. Фонд книгозбірні поповнився виданнями з питань фізичної культури і зріс до 150 тис. документів. Бібліотека складалася з трьох відділів: обробки літератури, абонементу і читального залу на 360 місць. Для читачів був організований відкритий доступ до фондів. Штат бібліотеки становив – 11 чоловік: завідувач, 4 старших бібліотекарі, 1 старший бібліограф, 5 бібліотекарів; серед них 8 працівників із вищою, освітою, 3 – із середньою. Розгорнуто велася пропаганда книги всіма відділами книгозбірні шляхом консультативної роботи, складання алфавітного, систематичного і додаткових каталогів, рекомендаційних списків із окремих актуальних тем та широкої виставкової роботи, влаштування вечорів, лекцій науковців, екскурсій.

У 50-ті роки – на початку 60-х велика увага приділяється науковій фаховій роботі з книгою. Упорядкування матеріалу, зміни в організації алфавітних каталогів книг здійснювалися за новою методикою бібліографічного опису, викладеною в «Єдиних правилах описання произведений печати для библиотечных каталогов». Уперше в алфавітних каталогах розпочали створюватися авторські комплекси із використанням логічного розміщенні описів творів одного автора (повне зібрання творів, твори, вибрані твори, вибрані праці, окремі видання). Це знайшло відображення у визначенні авторства, розкритті псевдонімів, ініціалів, імені та по батькові автора; на роздільниках вказувались дати його життя, що сприяло ідентифікації авторських комплексів, а також значною мірою збільшувало обсяг фактографічної інформації каталогу. Широкого застосування у читацькому каталозі набули анотовані друковані картки, що сприяло підвищенню його інформативності.

У ці роки бібліотека перейшла на нову форму обслуговування – відкритий доступ до фондів, який давав читачам можливість самостійного вибору літератури. Як зазначалося у звітах, це сприяло кращому використанню читачами літератури, про що свідчать показники роботи книгозбірні. Бібліотекарі вважали, що запровадження принципу диференційованого обслуговування сприятиме поліпшенню роботи із вивчення читацьких інтересів, організації керівництва читанням, проведення масових заходів.

Для пропаганди книг використовувались традиційні на той час бібліотечні форми. Особлива увага приділялась організації книжкових виставок, що сприяють розкриттю фондів. Традиційно працівники книгозбірні проводять вечори, усні журнали, читацькі конференції, диспути. Для поглиблення культури читання широко застосовуються індивідуальні плани читання, бібліографічні огляди, тематичні картотеки та тематичні полицьки, рекомендаційні бібліографічні списки.

Із 1963 по 1982 роки керував бібліотекою Кравченко Григорій Микитович. З його ім'ям пов'язано багато добрих починань: підготовка і переїзд у нове приміщення, бажання зробити книгу кращою, створення комфортних умов для читачів, залучення провідних фахівців, керівників підрозділів до управління книгозбіркою (всі питання її життєдіяльності вирішувались колегіально на нарадах при директорові, де враховувалась думка кожного).

Так, у 1964–1965 рр. величезна бібліотека налічувала в свої фондах 245613 книг, передплачувала 245 назв журналів і 30 назв газет. Одне з провідних місць у роботі бібліотеки в ці роки належало відділу обробки літератури. Працівники підрозділу спрямовували свою діяльність на розширення довідкового апарату, а саме роботи із організації каталогів та картотек, розкриття їх змісту, удосконалення побудови.

У розпорядженні студентів був великий читальний зал на 120 робочих місць. Бібліотеку інституту відвідувало понад 3300 користувачів, яким щороку

видавалося близько 200000 примірників літератури. Проводилася культурно-масова та виховна робота серед студентів, організовувалися книжкові виставки, проводилися бібліографічні огляди, літературні вечори, читацькі конференції.

Запровадження наукової організації праці (НОП) значно покращувало організацію робочих місць, були обладнанні кафедри видачі, придбані нові стелажі. НОП передбачила раціоналізацію та спрощення багатьох бібліотечних процесів. Книгозбірня вивчала і впроваджувала у свою діяльність нові технічні засоби та малу механізацію. Для бібліотеки були придбані друкарські машинки, нумератор, програвачі, магнітофон.

***Колектив бібліотеки Кременецького
учительського інституту (січень 1968 р.)***

У 60-х роках праця бібліотекаря не оцінювалася належним чином: це відбивалось на поганих умовах праці та мізерній зарплатні. Але посправжньому віддані своїй професії працівники відділу отримували моральне задоволення від почуття виконаного обов'язку, тому що працювали на майбутнє.

136

ТАРИФІКАЦІЙНА ВІДОМІСТЬ
працівників бібліотеки Кременецького педінституту станом на 1-січня 1967 року.

Прізвище, ім'я та по батькові	Рік народження	Посада	Освіта	Старість бібліотечн. роботи	Ставки зарп. з врахуванням освіти-стажу	Примітки
2	3	4	5	6	7	8
Богошова Ксенія Сергіївна.....	1928	ст.бібліотекар.	Харківський бібліотечний інститут в 1962 р.	більше 25 років	115.-	
Гаськевич Галина Іванівна.....	1921	ст.бібліотекар	Кременецький педінститут в 1955 р.	понад 10-років	105.-	
Кураська Надія Володимирівна.....	1929	ст.бібліотекар	Рівенський пед інститут в 1959	понад 10-років	105.-	
Бухарева Любов Василівна.....	1938	ст.бібліотекар	Ужгородський університет в 1961 р.	до 5-років	90.-	
Гельсман Любов Іванівна.....	1935	бібліотекар	Тернопільськ. технікум культ. осв. тн. в 1958 р.	понад 10-років	80.-	
Саліновська Марія Василівна.....	1939	бібліотекар	Кременецький педінститут 1962р.	до 5-років	80.-	
Салубовська Лариса Іванівна.....	1933	бібліотекар	Кременецький педінст. в 1956р.	до 5-років	80.-	
Сильва Раїса Іванівна.....	1923	бібліотекар	Новоукраїнська СШ в 1941 р.	понад 10-років	70.-	
Савченко Любов Іванівна.....	1926	бібліотекар	Середня школа м. Ловова в 1956.	до 5-років	60.-	
Савченко Любов Іванівна.....	1919	бібліограф	Рівенський педінститут в 1961.	до 5-років	80.-	

Ректор Кременецького педінституту

Бригінєць /доц. Бригінєць/

Гл. бухгалтер

Печай

**Тарифікаційна відомість працівників бібліотеки
Кременецького педагогічного інституту, 1967 рік**

Завдяки ентузіазму, цілеспрямованості, відповідальності, любові до книги, колектив бібліотеки на кінець 70-х років досяг значних успіхів. За високий професіоналізм, сумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків та вагомий внесок у розбудову інститутської бібліотеки діяльність працівників бібліотеки неодноразово відзначалася ректоратом та бібліотечною спільнотою. За сумлінне виконання посадових обов'язків бібліотекарі нагороджуються грошовими преміями, почесними грамотами та подяками, заносяться на Дошку пошани педінституту.

Колекції рідкісних та цінних видань у фонді бібліотеки

Книжкові надбання тих часів склали основу фонду рідкісних видань, які на сьогодні є перлинами фонду наукової бібліотеки. На жаль, у повоєнні часи і пізніше питання збереження рідкісного фонду не вважалося занадто важливим. Частина рідкісного фонду знаходилась у підвалах і в подальшому була списана за ветхістю та непридатністю для користування. Оскільки, раніше не всі бібліотекарі розуміли дійсну цінність фонду як матеріальної та духовної скарбниці для майбутніх поколінь. Сьогодні, гортаючи інвентарні книги, ми шкодуємо за назавжди втраченими цінними виданнями.

Рідкісні і цінні видання НБ ТНПУ ім. В Гнатюка

У силу того, що фонд виник після Другої світової війни, в основному стихійно (книги під час війни знаходились у різних місцях), зібрання є розрізненим і неповним (особливо періодичні видання), тому його не можна вважати повноцінним і однорідним за складом, проте він є вельми цікавим. Зазначений фонд нараховує 15457 документів (книг і періодичних видань). Колекція складається з різних типів та видів видань наукової, довідкової,

науково-популярної, виробничої та літературно-художньої літератури. Серед них – праці з педагогіки, нариси з історії і культури, образотворчого і музичного мистецтва, численні праці з природничих наук – математики, фізики, фізіології, біології, пам'ятки зарубіжної, української й російської літератури та мови тощо.

З поміж найстаріших видань, що зберігаються у книгозбірні є книга датована 1572 роком, яка написана грецькою та латинською мовами:

Homeri. Odyssea : eiusdem Batrachomyomachia, Hymni, aliaq; eius opuscul, feu catalecta / Homeri. – Argentorati : Excudebat Theodofius Rihelius, [1572?]. – 827 s. – Текст грецькою та латинською мовами.

Не перерахувати перлинок друкованих витворів, які зібрані тут, на книжкових полицях, тому кожний представник університету – від досвідченого науковця до студента зможе знайти для себе щось особливе і вкрай цікаве. Розглядаючи ці книги, розумієш, що багато і багато годин можна провести, вивчаючи напів вицвілі літери, гортаючи пожовтілі сторінки, і потім вийти звідси зі справжнім скарбом...

Дивне почуття охоплює нас, коли ми торкаємось цих пересушених часом сторінок, витертих обкладинок. Ці томи несуть вісточку з тих часів, коли до книги ставилися зовсім інакше, ніж сьогодні. Тоді кожна книга була витвором мистецтва, вона відбивала в собі роки напруженої і творчої праці, і навіть досі кожна із них сповнена духом тих багатьох її творців, хто вклав у неї свої кропіткі зусилля.

Серед українських видань унікальну колекцію складає зібрання прижиттєвих творів класиків української літератури: П. Куліша, І. Франка, Л. Українки, І. Нечуй-Левицького, І. Кочерги.

Кулиш П. А. (1819–1897). Собрание сочинений. Т. 3 / Пантелеймон Александрович Кулиш. – [М.] : [б. в.], 1860. – 314 с.

Нечуй-Левицький І. (1838–1918). Причена : повість / Іван Нечуй-Левицький. – Київ ; Ляйтциг : [б. в.], [кінець 18 ст. – поч. 19 ст.]. – 356 с.

Українка Л. (1871–1913). Жаль : повість / Леся Українка. – К. ; Берлін : Українська накладня, [189–?]. – 92 с.

Цікавими є художні переклади. У рідкісних виданнях бібліотека має чудовий переклад українською мовою карело-фінського народного епосу «Калевала» Євгена Тимченка, який вперше вийшов у Львові 1901 році. Раритетним є також видання:

Шекспиръ В. (1800–1900). Полное собраніе сочиненій въ прозе и стихахъ. Т. 3 / Вільям Шекспиръ ; переводъ П. А. Каншина. – С-Петербургъ : Изд. Добродеева, 1893. – 283 с.

Із української періодики бібліотека зберігає у своїх фондах неповні комплекти «Кіевской старины» – унікальне видання кінця ХІХ – початку ХХ ст. Упродовж чверті століття журнал не тільки виконував роль наукового осередку який значною мірою спрямовував розвиток в Україні гуманітарних наук, але й був помітним явищем громадського життя України, центром національно-культурного руху.

Біля витоків «Кіевской старины» стояли провідні українські вчені, цвіт української інтелігенції – В. Антонович, О. Лазаревський, М. Петров, О. Кістяківський, О. Левицький, І. Каманін, П. Житецький та ін. Більшість із них належали до Київської Старої громади – культурно-освітньої організації української інтелігенції, основний зміст діяльності якої полягав у поширенні знань серед народу, в розвитку української мови, літератури, вивченні історії та етнографії і був спрямований на відродження української нації.

Мовний аналіз фонду показав, що видання російською мовою займають друге місце за обсягом. Неодмінною складовою фонду є довідкові, історико-культурологічні, науково-популярні, періодичні видання, а також художня література.

Слід відзначити, що до видань громадянського друку відносяться найдавніші книжкові пам'ятки та зібрання за період з 1708–1830 рр. На сьогодні ця колекція нараховує всього 53 примірники. Тематика колекції універсальна.

Тут представлено видання з педагогіки, історії, біології, релігії та художня література. До неї увійшли дві книги, надруковані ще за Петра I. Серед них прижиттєве видання М. В. Ломоносова, зокрема «Россійская граматика» (1755).

Ломоносов М. (1711–1765). Россійская граматика / Михаил Ломоносов. – СанктПетербургъ : Печатана при Императорской Академіи Наукъ, 1755. – 206 с. – На тит. арк. кн. знак: Biblioteka Liceum Krzemienieckiego.

Не менш важливою частиною рідкісного фонду є книги, надруковані у типографіях Санкт-Петербургу:

Клѣден Г. А. фон (1814–1885). Всеобщая географія. Т. 1 : Физическая географія / Густав Адольф фонъ Клѣден ; переведено под ред. С. П. Зыкова. – С.-Петербургъ : Издано Картографическимъ заведеніемъ А. А. Ильина, 1876. – 280 с. : съ 450 рис. и 7 картами.

Павловскій А. (1773–1822). Грамматика малороссійскаго нарѣчія : грамматическое показаніе существеннѣйшихъ отличій, отдалившихъ Малороссійское нарѣчіе отъ чистаго Россійскаго языка / Алексей Павловскій. – СанктПетербургъ : Въ типографіи В. Плавильщикова, 1818. – 116 с.

Прево А. Ф. (1697–1763). Филозофъ Аглинской или житіе Клевеланда побочнаго сына Кромвелева : пер. с англ. Т. 3 / Антуан Франсуа Прево. – Санктпетербургъ : Печатано въ Сухопутномъ Шляхетномъ Кадетскомъ Корпусъ, 1763. – 202 с.

Зібрання російської художньої літератури включає окремі томи найстаріших книг, виданих у видавництвах Москви:

Чтеніе для вкуса, разума и чувствованій. Ч. 9. – Москва : Въ Университетской Типографіи В. Огорокова, 1793. – 488 с.

Захарьин П. М. (1744–1799). Арфаксадъ, Халдейская Повесть. Ч. 1 / Пётр Михайлович Захарьин ; издание Козловскаго однодворца Петра Михайлович Захарьина. – Москва : Въ Университетской Типографіи у В. Огорокова, 1793. – 307 с.

Цікавою колекцією є зібрання прижиттєвих видань творів класиків російської художньої літератури. Вона представлена творами С. Аксакова (1791–1859), Л. М. Толстого (1828–1910), М. Лєскова (1831–1895), В. Короленка (1853–1921), В. Вересаєва (1835–1894), М. Горького (1868–1936), О. М. Толстого (1883–1945), І. Буніна (1870–1953), О. Купріна (1870–1938), Л. Андрєєва (1871–1919), О. Блока (1880–1921) та ін.:

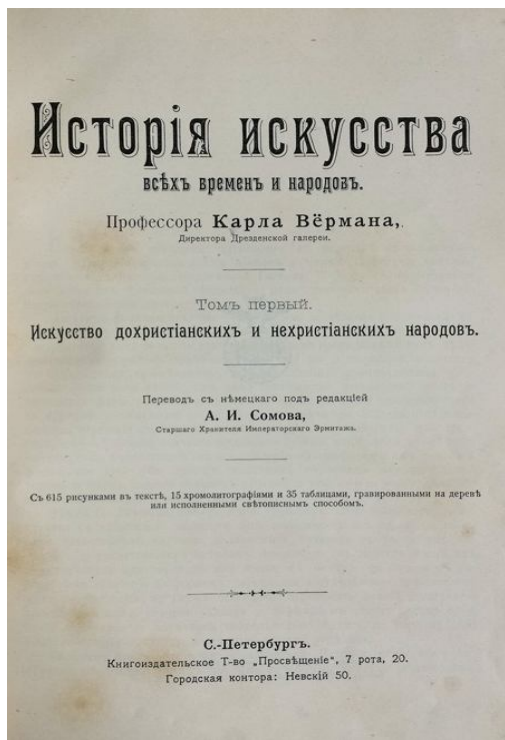
Горький М. (1868–1936). Детство : повесть / Максим Горький. – Ленинград : Гослитиздат, 1926. – 194 с.

Купринъ А. И. (1870–1938). Полное собраніе сочиненій. Т. 7 / Александр Иванович Купринъ. – С.-Петербургъ : Изд. Т-ва А. Ф. Марксъ, 1912. – 440 с.

Толстой Л. Н. (1828–1910). Въ чемъ счастье? / Лев Николаевич Толстой. – Москва : Изд. Посредника, 1900. – 244 с.

У всі часи, незалежно від форми державного правління, інформаційні джерела мали особливу цінність. Немає необхідності доводити практичну користь словників і різних тематичних довідкових видань.

На дово, серед уцілілих раритетів історично і національно значущих старовинних довідкових видань у фонді представлено лише деякі. Відомим надбанням є перше дореволюційне видання енциклопедії, створеної на основі багатотомної праці німецького мистецтвознавця Карла Вермана з питань мистецтва, яке вийшло у стилі модерну із золотим тисненням на корінцях:

Вёрманъ К. (1844–1933). Исторія искусства всѣхъ временъ и народовъ : в 3 т. Т. 1 : Искусство дохристіанскихъ и нехристіанскихъ народовъ / Карл Вёрманъ ; переводъ съ немецкаго подъ редакціей А. Т. Сомова. – С.-Петербург : Просвѣщеніе, [1903?]. – 827 с. : съ 615 рисунками въ текстѣ, 15 хромолинографіями и 35 таблицами, гравированными на деревѣ или исполненными свѣтописнымъ способомъ.

До довідкових рідкісних видань належить повне зібрання «Энциклопедического словаря» видавничого товариства Ф. А. Брокгауз-Ефрон (1890–1907 рр.). Словник є найбільшою універсальною енциклопедією Російської імперії. До написання статей словника були залучені видатні учені, філософи та суспільно-політичні діячі того часу: П. Н. Мілюков, П. Б. Струве, М. І. Туган-Барановський, Д. І. Менделєєв, А. І. Бекетов, А. І. Воейков, Д. І. Анучин, Ю. М. Шокальський, Н. М. Кніпович, А. О. Ковалевський та інші. «Энциклопедический словарь» містить понад 121 тис. статей, близько 8 тис. ілюстрацій і карт.

На сьогодні він є суспільним надбанням, хоча в науково-технічному плані енциклопедія вже застаріла, але багато її статей, як і раніше, репрезентують виняткову інформацію з питань історії, культури, суспільствознавства та правознавства.

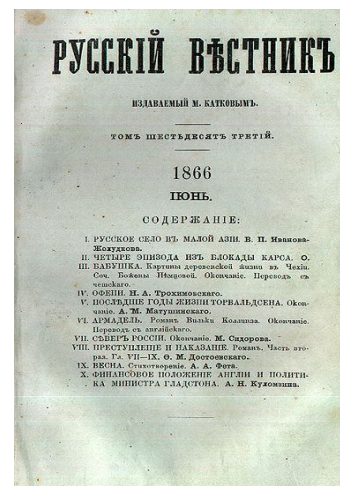
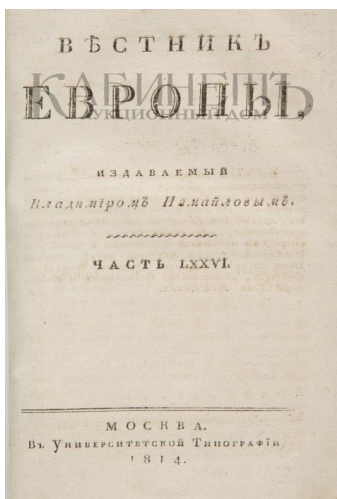
Безперечно, вагомим здобутком бібліотеки є репринтне видання 1881 р. словника В. І. Даля, одного із найбільш визначних російських тлумачних словників, який має шкіряну палітурку, а напис зроблено золотими буквами:

Даль В. (1801–1872). Толковый словарь живого великорусского языка.

Т. 1 : А–З / Владимир Даль ; подъ ред. И. А. Бодуэна-де-Куртенэ. – 4-е, испр. и доп. изд. – С.-Петербургъ ; Москва : Печать типографіи Т-ва М. О. Вольфъ, 1912. – 1744 стб.

Широко представлені періодичні видання, літературні альманахи та часописи. Найстарішим є журнал «Зеркало Свѣта» (1786 рік), а найбільш повними виданнями – «Вѣстникъ Европы» (1803–1915 рр.), «Историческій Вѣстникъ» (1882–1917 рр.), «Русский Вѣстникъ» (1859–1889 рр.) та ін.

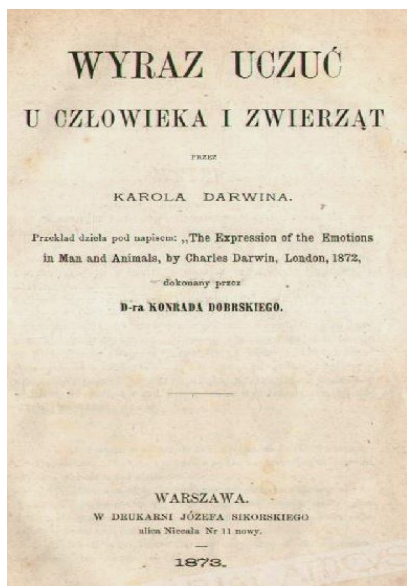
Окремо виділено зібрання краєзнавчих матеріалів: про Кременець, Кременецький ліцей, Почаївську Лавру та персоналії відомих земляків: К. Ajdukiewicza, S. Baley, A. Brucknera, L. Bilinski, W. Feldman, J. Kasprowicza, E. Klicha, А. Барвінського, Б. Лепкого. Серед них наукові, історико-краєзнавчі дослідження відомого педагога, церковного та громадського діяча, історика-краєзнавця Волині кінця ХІХ століття М. І. Теодоровича, який залишив у спадок унікальні видання краєзнавчого характеру. Його праця «Історико-статистичний опис церков і парафій Волинської єпархії» дає систематичний опис усіх населених пунктів Волинської єпархії (сучасних Волинської, Рівненської, частин Тернопільської, Хмельницької та Житомирської областей). Опис кожної парафії містить дані про її географічне положення, чисельність та національний склад населення, огляд історичних відомостей, опис церкви, її майна, прізвища священнослужителів на момент складання опису.

Серед періодичних видань привертають увагу «Волинскія Епархіальныя вѣдомости» (1871) – офіційне видання органу Волинської єпархії, яке виходило у 1867–1917 рр. двічі на місяць. Публікації часопису складалися з релігійних, філософських трактатів, опису життя видатних релігійних діячів, святих та відомості про християнські братства, церкви, релігійні події. Якою б не була рідкісна книга, чому б не була присвячена, слід минулої епохи вона проносить крізь віки до сьогодення.

Найбільший за обсягом – фонд польської літератури. Серед видань: наукова та навчальна, художня література, періодичні видання. Найстаріша книга датована 1698 роком:

Skarby niebieskich tajemnic to jest Ksiegi Objawienia Niebieskiego Swietej Matki Brygitty / z rodzaju Krolewskiej Xiezney Nerycki ze Szwecyey, fundatorki regily S. Salvatora ; z lacinskich na Polskie przelozone przez zakonnika Braci mnieyszych Oycow Bernardynow. – [Zamosc] : [Drukarnia Akademicka], 1698. – [772 s.].

Вартим уваги є праця Чарльза Дарвіна (1803–1882), вперше видана в 1872 р, яка поклала початок науковому вивченню світу людських емоцій. Велика кількість і різноманітність матеріалу, виразність описів міміки і поведінки людини і тварини роблять цю книгу чудовим зразком наукової прози:

Darwin K. (1809–1899). *Wyraz uczuć u człowieka i zwierząt* / Karol Darwin. – Warszawa : Drukarnia Jozefa Sikorskiego, 1873. – 321 s. – На тит. арк. кн. знак: Бібліотека Кременецького Державного Учительського Інституту.

Відділ художньої літератури містить як книги польських так і переклади іноземних авторів. Цінними є прижиттєві видання польських класиків та переклади деяких іноземних авторів: А. Fredro (1793–1876), Н. Sienkiewicza (1846–1916), В. Prusa (1847–1912), Ч. Dickensа (1812–1870), А. Kuprina (1870–1938), А. Tolstoj (1828–1910), І. Bunina (1870–1953) та ін.:

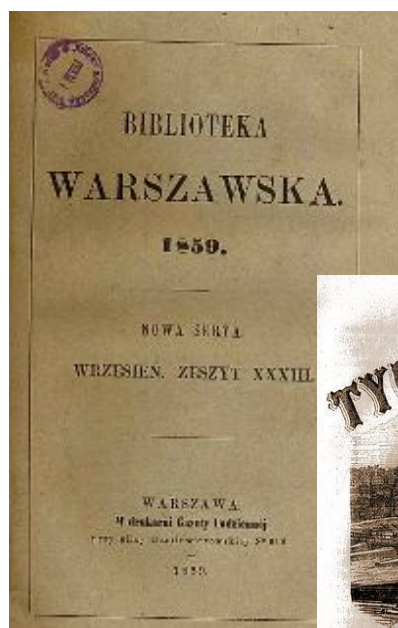
Fredro A. (1793–1876). *Komedje. T. 4* / Aleksander Fredro. – Warszawa : Nakład i druk S. Orgelbranda, 1853. – 432 s. – На тит. арк. кн. знак: Biblijoteka L.K. Bratnia Pomoc Mlodziezy;

Kuprin A. I. (1870–1938). *Podkapitan Rybnikow* / Aleksandr Ivanovich Kuprin. – Warszawa : Tow. wydawnicze «Ignis», 1924. – 73 s.;

Sienkiewicz H. (1846–1916). *Pisma. T. 1 : Szkice węglem ; Janko muzykant ; Stary sluga ; Hania* / Henryk. Sienkiewicz. – Warszawa : Nakład redakcyi Tygodnika *illustrowanego*, 1899. – 242 s.

Польська періодика нараховує 322 назви, 2810 документів (журналів та газет). Найповніші зібрання: «Przegląd Filozoficzny» (1827–1939 pp.), «Biblioteka Warszawska» (1871–1912 pp.), «Przegląd Polski» (1882–1905 pp.), «Muzeum» (1886–1939 pp.), «Przegląd Powszechny» (1885–1924 pp.), «Zycie Krzemienieckie»

(1932–1939 pp.), «Tygodnik illustrowany» (1867–1939 pp.), «Kosmos» (1876–1937 pp.), «Ateneum» (1841–1901) pp.

Серед німецькомовних видань цікавою є найзнаменитіша і трудомістка праця німецького філолога-класика і бібліографа Іогана Альберта Фабриціуса, присвячена ранній християнській літературі:

Fabricius J. A. (1668–1736).

Bibliotheca Latina sive Notitia Auctorum Veterum Latinorum quorumcumque scripta ad nos pervenerunt, distributa in Libros IV / Jo. Alberti Fabricii SS. Theol. D. et Prof. Publ ; quartae huic editioni ab auctore emendatae accedit novum supplementum separatim excusum. – Hamburgi : Sumtu Benjamini Schilleri, Leoburgio, typis pfeifferianis, 1712. – 924 s.

Ці книги представляють виняткову цінність, бо збереглися такими, якими вийшли з друкарні чи з рук її читача, що залишив на ній відбитки своєї власності: екслібрис, суперекслібрис, печатка, палітурка та ін. Аналізуючи печатки на документах, можна визначити місце, з якого книга потрапила до нашої бібліотеки. Найчастіше це печатки бібліотеки Кременецького ліцею, державної гімназії ім. Т. Чацького та ін. (додаток № 6).

На весь цей фонд складено алфавітний та систематичний каталог, каталог періодичних видань.

Час змінює наше ставлення до книг, надрукованих 100–200 років тому. Ми розуміємо, що сьогодні такі праці вже історія, пам’ятки, раритет, бібліографічна цінність. І наше завдання – уберегти ці перлини для майбутніх поколінь. Отож, шануймо, оберігаймо та читаймо книги, бо в них перлини мудрості, знання людства, які накладають свій відбиток упродовж тисячоліть. Книга – один із найцінніших винаходів людства, вона сіє любов, добро, правду; дає нам відповіді на всі запитання і гарну пораду; вчить жити, любити і працювати заради щастя народу.

Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

70–80-ті роки в історії закладу

У 1969 р. Кременецький педагогічний інститут переводять у м. Тернопіль. Почався новий етап у розвитку бібліотеки Тернопільського державного педагогічного інституту. Розмістилась вона у виділеному для неї приміщенні.

Упродовж 70–80-х років минулого століття бібліотека пережила період інтенсивного розвитку. Формування книжкових фондів було одним із головних напрямів її діяльності. Від якості та повноти комплектування залежав рівень інформаційно-бібліотечного та бібліографічного обслуговування студентів, викладачів, фахівців педагогічного профілю. Фонди бібліотеки стали спеціалізованими, їх активно поповнювали книгами, навчальними посібниками, фаховими виданнями.

Колектив бібліотеки Тернопільського державного педагогічного інституту, 1977 р.

У цей час налагоджено комплектування бібліотечного фонду, яке відбувалося централізовано з бібліотечного колектора та книгарень, а також завдяки дарункам та книжковим колекціям професорів інституту. Відновлено тісний зв'язок із Всесоюзною книжковою палатою, іншими вищими навчальними закладами та установами, які надсилали бібліотеці літературу.

Книжковий фонд на той час складав 265887 тис. документів, серед яких навчальна література становила 178 тис. примірників. Значно розширено обсяг роботи книгозбірні. Щорічне зростання кількості студентів відповідно збільшило кількість читачів, відвідувань, книговидач.

У 1973 році з метою широкого розкриття фондів для користувачів та максимального задоволення їх запитів організовано відкритий доступ до частини фонду суспільно-політичної та художньої літератури. З метою повного забезпечення студентів книгою починається робота зі створення кафедральних бібліотек. Обов'язковими для комплектування кабінетів були комплекти творів К. Маркса і Ф. Енгельса, В. Леніна, найнеобхідніші довідкові видання, навчальні посібники та інша література. У кабінетах проводилися консультації, видавалася література.

Молоді та активні працівники книгозбірні організовували на високому рівні популяризацію літератури серед студентської молоді шляхом проведення бесід та практичних занять із розгорнутою мережею пошуку, здатною зацікавити та задовольнити потреби найвибагливішого користувача в освітній чи науковій діяльності. У приміщені читального залу було розміщено алфавітний та систематичний каталоги для самостійного підбору літератури читачами.

Перед книгозбірнею стояло завдання шукати нові форми і методи роботи, вдосконалювати комплексний підхід із навчання та виховання студентів. Робота здійснювалася за основними напрямками: ідейно-політичне, патріотичне, інтернаціональне, трудове та ін. види виховання. Бібліотека завжди дотримувалась тих поглядів, що й суспільство, проводила політику вищого навчального закладу. Для ефективної реалізації цих завдань використовувались такі форми масової роботи: дні спеціаліста, дні бібліографії, читацькі конференції; організовувались цикли книжкових виставок, бібліографічні огляди тощо.

Введення єдиного читацького формуляра значно допомогло в обслуговуванні читачів, що дало можливість перевірити кількість записів користувачів до бібліотеки, виявляти боржників, перевірити стан читання літератури студентами будь-якої групи. На абонементі запроваджено груповий метод видачі підручників. Співробітники постійно організовували перегляди новинок педагогічної літератури, тематичні книжкові виставки, які були і є найбільш популярними. Якщо в 1967–68 навчальному році їх було 32, то в 1978 році стало майже вдвічі більше – 62.

Для максимального задоволення читачів необхідною літературою, відсутньою у бібліотеці, з 1975 року відкрито МБА (міжбібліотечний абонемент). Протягом року замовлено 182 книги і одержано 122 документи. На кінець 1975 р. фонд книгозбірні нараховував вже понад 250 тис. примірників і щорічно інтенсивно поповнюється.

У 1976 році, з метою наближення книги до користувачів, у віддаленому корпусі підготовки вчителів початкових класів було відкрито спеціалізований читальний зал. Тоді ж для студентів уперше впроваджено факультативний курс «Основи бібліотечно-бібліографічних знань і роботи з книгою», який по годинно читали бібліотечні працівники відділу бібліографії. Протягом року проведено 40 бібліотечно-бібліографічних занять. Працівники книгозбірні постійно проводили цікаві масові заходи: літературні вечори, диспути, обговорення книг, читацькі конференції, усні журнали тощо.

Керівництво вузу приділяло велику увагу книгозбірні, модернізації матеріально-технічної бази, формуванню та поповненню фондів, покращенню організації довідкового апарату, розширенню штату, створенню умов для навчання студентів та забезпечення їх необхідними книгами. Так, у 1978–79 навчальному році книгозбірня перевозить свої фонди у новозбудований головний корпус інституту.

Перейзд бібліотеки у новозбудований головний корпус інституту, 1978 р.

Багато зроблено колективом для розміщення книжкових фондів та зміцнення матеріально-технічної бази. У бібліотекарів з'явилась можливість якісного розташування фонду, адже в старому приміщенні такої можливості не було (фонди були розпорошені), опрацювання літератури, яка взагалі не була описана і не відображалась у каталогах бібліотеки. Кожен підрозділ відповідав за упорядкування певного розділу загального книжкового фонду.

Активно поповнено фонди навчальною та науковою літературою. Комплектування фонду здійснювалось через бібліотечний колектор, Союздрук та інші додаткові джерела комплектування. Книжковий фонд бібліотеки протягом 1980–1989 років збільшився з 383 тис. до 492 тис. примірників. Це при тому, що в цей період було проведено велику роботу з очищення фонду від дублетної, застарілої та зношеної літератури. Достатні асигнування виділялись і на передплату періодичних видань. У ці роки бібліотека одержувала 376 назв періодичних та інформаційних видань

Зростають усі показники її роботи. Штат збільшився до 28 чоловік. Значно покращилось обслуговування користувачів. Велика увага приділялась наочній та масовій формі популяризації книги. Бібліотека належала до IV групи із оплати праці. Двічі на рік підводились підсумки роботи книгозбірні із виконання трудових зобов'язань. Кращими працівниками того часу було визнано: Л. М. Степанову, Б. П. Нагачевську, Л. Г. Ковальчук, В. В. Неводнічок, І. В. Ткачук та ін.

Доброго слова і великої поваги заслуговує завідувач, а потім і директор бібліотеки, Проскурко Богдана Григорівна, яка близько 20 років (1982–2002 рр.) опікувалась роботою книгозбірні. Вона характеризувалася природною мудрістю,

Проскурко Богдана Григорівна – директор бібліотеки, 1982–2002 рр.

добротою, людяністю і стриманістю. Богдана Григорівна все своє трудове життя присвятила бібліотечній справі. Її поважали за порядність, спокійну вдачу, оптимізм і працелюбність. Вона добре знала проблеми книгозбірні і піклувалася про те, щоб їх ефективніше вирішувати.

За час її керівництва було здійснено капітальний ремонт бібліотеки, переїзд у новий корпус, зміцнено матеріально-технічну базу, придбано бібліотечне обладнання, відбулося впровадження нових технологій. Богдана Григорівна мала здібності чудового керівника, господарника, і завжди була націлена на допомогу людям. Перш за все визначила для себе пріоритети: найголовніше – це кадри, удосконалення системи управління і робота з людьми; друге – якісне формування книжкових фондів; третє – підняття рівня і якості всієї роботи.

У 1983 році приміщення бібліотеки займало 1365 кв. м. і потерпало від тісноти, на абонементних створювалися величезні черги читачів. Книжковий фонд через відсутність достатньої кількості стелажів та місця складали на підлозі колодязями. Обслуговування читачів проходило у спеціалізованих читальних залах: загальному, підготовки вчителів початкових класів (ПВПК), суспільних наук.

Колектив бібліотеки Тернопільського державного педагогічного інституту, 1985 р.

Бібліотека продовжує розширюватися, її структура вдосконалюватися. З'являються нові площі для зберігання фондів. У 1985 році запрацював читальний зал філологічних наук. У зв'язку з виділенням для бібліотеки додаткової площі 108 кв. м., для зручності було переобладнано зал суспільно-політичної літератури, де зібрана вся необхідна література із курсу суспільних наук, та відкрито читальний зал довідкової літератури. Це сприяло більш якісному та оперативному інформаційно-бібліотечному обслуговуванню користувачів, збереженню фонду, поліпшенню ведення довідкового апарату, впровадженню новітніх технологій у практику роботи.

Формування ресурсів – основа роботи бібліотеки. Якщо університет починається з бібліотеки, то бібліотека – з книжкового фонду. Якість навчального процесу значною мірою залежить від його інформаційного забезпечення, тому питання комплектування всі роки вимагало постійної уваги не тільки директора бібліотеки, але й керівництва інституту.

У радянський період існувала цілісна упорядкована система постачання, за якої бібліотека планомірно комплектувалася профільними виданнями. Провідним джерелом комплектування фондів бібліотеки був обласний бібліотечний колектор, який регулярно поставляв основну книжкову друковану продукцію. Позитивними елементами такої системи комплектування фонду, що відповідало особливостям того часу, були стабільність і чіткість функціонування, які дозволяли планомірно поповнювати фонд бібліотеки новими виданнями. У цілому це позитивно впливало на якість комплектування інститутської бібліотеки, яке відбувалося на основі вивчення навчальних програм, тематики наукових робіт викладачів і студентів. Робота із комплектування проводилася в тісній співпраці з кафедрами, факультетами та відділом обслуговування. При закупівлі підручників перевагу надавали науково цінним виданням, а у разі рівноцінності – виданням українською мовою.

Навчальна література надходила до бібліотеки за попереднім замовленням Міністерства освіти, яке вирішувало це питання та здійснювало

розсилку навчальної літератури відповідно до тематичних планів випуску навчально-методичної літератури. Відсоток книгозабезпеченості навчальною та методичною літературою відповідав встановленим міністерським нормам. Це були роки активного комплектування фонду освітянської книгозбірні. Питання формування та використання фонду бібліотеки мало велике значення у навчально-виховному процесі інституту.

У структурі бібліотеки в 1986 році виокремився відділ комплектування та наукової обробки літератури, який очолила досвідчений фахівець бібліотечної справи Ковальчук Ельза Леонідівна. Робота відділу безпосередньо не пов'язана з обслуговуванням читачів, але його роль в організації функціонування книгозбірні є досить значною. Його діяльність спрямована на формування

*Відділ комплектування та наукової обробки літератури (1987 р.).
Зліва направо: Славник Г., Редьква М., Ковальчук Е., Теньська С.*

системи фондів і каталогів бібліотеки, які охоплюють усі напрями роботи інституту. Відділ організує своєчасний облік і обробку документів, що надійшли до фонду книгозбірні, систематизує та предметизує твори друку. Відділ постійно здійснює контроль за динамікою фонду та підтриманням його в належному стані. Фахівці організують розподіл видань до фондів підрозділів бібліотеки. Книжковий фонд розкривається через систему карткових каталогів

за змістом, типами і видами видань. Систематично відбувається редагування та поповнення карткових каталогів бібліотеки. Дирекція прагне, щоб кожна книга, видана викладачами нашого інституту, обов'язково була у колекції наукових праць.

На той час книгозбірня є однією з найбільших вузівських книгозбірень міста. Зручні читальні зали приваблювали студентів та викладачів інших вузів, вчителів області. У 1987 р. бібліотека отримує 370 назв журналів та 70 назв газет, більше 31 тис. примірників книг. Збільшився штат книгозбірні до 35 чоловік. Бібліотеку переведено на III групу за оплатою праці.

У 1989 році в книгозбірні розпочалося впровадження таблиць бібліотечно-бібліографічної класифікації (ББК). Стрімкому введенню ББК у бібліотеці сприяв наказ Міністерства культури УРСР (№1232) від 04.12.1985 року «Про впровадження бібліотечно-бібліографічної класифікації в практику роботи обласних універсальних наукових бібліотек». Працівники відділу обробки і організації каталогів активно включилися у роботу після того, як в Москві, Києві та Тернополі були проведені навчання кадрів з питань методики і систематизації літератури та розробили робочі таблиці для рекласифікації фондів і каталогів вузівської бібліотеки.

Саме у цей період удосконалюється система довідково-бібліографічного апарату, методика опрацювання фонду. З метою скорочення інтервалу між надходженням книг та швидкого доведення їх до читача вводиться груповий порядок обробки навчально-методичної літератури (безінвентарний облік фонду). У цей час підрозділ поповнився новими кадрами. Тут працювали Куніцька Ю. Г., Редьква М. В., Козбур Н. О., Мручок Г. Ф., Сенік Г. В., Банасевич Г. В. – бібліотекарі за професією, працюючі та добре обізнані в роботі з книгою. Займались замовленням літератури та періодики. Ґрунтовних професійних знань і досвіду, широкої ерудиції вимагала систематизація літератури.

Тому досвідчені фахівці відділу, маючи великий досвід роботи, шифрують книги, формують довідковий апарат, а також надають допомогу користувачам-науковцям у визначенні індексів УДК, ББК та авторського знаку

для монографій, підручників та навчальних посібників, а також для статей до наукових збірників.

Відділ комплектування та наукової обробки літератури, 2005 р.

Книгозбірня завжди працювала і працює для читача, якому потрібно швидко і якісно в комфортних умовах надати інформацію. Тому працівники бібліотеки завжди намагалися проявляти свій професіоналізм, мистецтво доброзичливого спілкування. Саме вони у всі роки існування освітянської книгозбірні створювали імідж бібліотеки та власне БІБЛІОТЕКАРЯ.

У 1989 р. до послуг читачів було відкрито читальний зал періодичних видань – специфічну структурну одиницю бібліотеки. Комплектування здійснювалося відповідно до навчальних планів і програм, напрямів виховної роботи. Також враховувався аналіз відмов на конкретні періодичні видання. На той час книгозбірня отримувала 282 назви журналів і 67 назв газет. Працівники вели облікову картотеку періодичних видань та вчасно їх переплітали.

Основу фонду становлять українські видання та видання країн ближнього зарубіжжя. Серед них – наукові, науково-популярні, офіційно-документальні, інформаційні, масово-політичні, науково-практичні, науково-методичні, релігійні, літературно-публіцистичні видання тощо. Фонд залу розташований

Читальний зал періодичних видань

на стелажах в алфавітно-хронологічному порядку. Обслуговування відбувається оперативно, термін очікування літератури відсутній.

Книгозбірня у 90-ті роки

У 90-х книгозбірня педінституту переживала нелегкі часи, викликані соціально-економічними перетвореннями в Україні, повною мірою відчула вплив «епохи змін». Це були часи руйнації тоталітарної політичної системи і перші кроки розбудови нової незалежної держави. Важливою подією для українського народу стало проголошення 24 серпня 1991 року Акту про незалежність України. На захист української культури, за відродження правдивої історії виступали українські письменники Б. Олійник, І. Драч, В. Яворівський та ін. Для широкого загалу читачів було відкрито спецфонди бібліотеки, які раніше мали заборону на використання. У фондах з'явилися колись заборонені імена М. Грушевського, М. Хвильового, В. Винниченка, І. Огієнка та ін.

У педінституті впроваджувалися ефективні загальноінститутські заходи з виховання студентів, активним учасником яких була й бібліотека: щорічне Шевченківське свято, посвята в студенти, тижні факультетів, зустрічі за

круглим столом тощо. Книгозбірня широко відзначила 75-річчя з дня народження видатного педагога В. О. Сухомлинського.

Умови існування в той час ставили перед бібліотекою завдання – не тільки вижити, а й вийти на новий етап, стати центром сучасного знання, інформації, регіональної культурної політики. Працівникам доводилося шукати шляхи залучення альтернативних джерел фінансування. Цей напрям знайшов відображення у проектній діяльності, пошуку спонсорів, розвитку альтернативних інформаційних ресурсів, зокрема Інтернету.

Складна економічна ситуація змушувала працювати в неповному робочому режимі, працівники бібліотеки перебували у вимушених відпустках за власний рахунок, відбулося скорочення штату, погіршилась матеріально-технічна база. Але, попри всі економічні складнощі, працівники бібліотеки постійно продовжували вивчати потреби читачів, впроваджувати нові бібліотечні послуги, розробляли нові інноваційні форми роботи з користувачами.

У цей час видавалось мало літератури, зокрема україномовної, ускладнились зв'язки між видавництвами і бібліотеками, практично була припинена діяльність МБА та книгообміну. Проте робота книгозбірні переорієнтувалася в національно-просвітницьке русло – організовувались книжкові виставки та проводились огляди літератури, присвячені висвітленню трагічної історії українського народу у боротьбі за власну державність. Фонд поповнювався дарчими надходженнями діаспорних видань. У ці важкі роки вагому допомогу бібліотека отримала від українсько-американського благодійного фонду «Сейбр-Світло». Книгозбірня справно забезпечувала книгами, періодичними виданнями та іншою друкованою продукцією навчальний процес, науково-педагогічну діяльність, науково-дослідницьку та виховну роботу інституту.

Багато було зроблено працівниками бібліотеки, але час ставив нові і нові завдання. Були в нашому житті і святкові моменти. Значною подією для бібліотечної спільноти України стало відзначення професійного свята на

державному рівні. 30 вересня 1998 року вперше відзначали професійне свято – Всеукраїнський день бібліотек!

Дійсно, завдяки сумлінній праці колективу, книгозбірня перетворилася на інформаційний, освітній центр, де кожен читач має змогу підвищити свій культурний рівень, поглибити і розширити знання, задовольнити свої різнобічні інформаційні потреби, поспілкуватися, провести свій вільний час. Користувач завжди був центральною фігурою в бібліотеці, тому пріоритетним напрямком роботи залишалось підпорядкування бібліотечної діяльності його потребам.

Сучасний студент – людина освічена, вдумлива, людина, яка хоче більше знати, яку цікавлять всі сфери життя і суспільства, яка читає книги не лише за спеціальністю, але й цікавиться сучасною і класичною художньою літературою, літературою з мистецтва та спорту. Такі книги можна знайти на абонементі художньої літератури. Його двері відчинені для тих, хто любить та цінує книгу. За весь час існування нашої бібліотеки тисячі студентів змогли отримати улюблені книжки на будь-який смак: твори українських, російських та зарубіжних письменників, поетичні збірки, історичні твори, мемуари, книги з фантастики, детективи, романи про кохання. Багатий та різноманітний фонд художньої літератури не тільки відповідає вимогам навчальних програм, а й задовольняє навіть найвишуканіші смаки читачів.

На абонементі художньої літератури із року в рік збільшується кількість читачів. Привітно і доброзичливо зустрічають читача бібліотекарі Олійник С. І., Степанова Л. М., Горак О. Г., Редьква М. В., Тимбак Н. С., які самовіддано працюють тут, люблять і знають книгу, передають свої знання молодим співробітникам. Оформлені ними з великою майстерністю та любов'ю книжкові виставки розкривають красу і багатство художнього слова.

Приємно, що у 1990 році абонемент художньої літератури отримав нове приміщення. Його фонд становить близько 58 тис. примірників і продовжує систематично поповнюватися новинками, які завжди можна побачити на постійно діючій виставці «Нові надходження». Підвищилась якість обслуговування

Абонемент художньої літератури

користувачів. Працівники обслуговували 1200 читачів, книговидача за рік становила 20 тис., відвідування 6 тис. Проводилась цікава інформаційна робота: книжкові виставки, бібліографічні огляди, літературні години та вечори.

Цього ж року у структурі бібліотеки виокремлено читальний зал психолого-педагогічної літератури.

Читальний зал психолого-педагогічної літератури

Методичною радою було прийнято рішення укомплектувати фонд залу, піднявши із книгосховища по одному примірнику всіх навчальних посібників, починаючи з 1985 року. Також запропоновано налагодити тісні зв'язки з кафедрами психолого-педагогічного факультету. У 1993 році фонд був повністю укомплектований. Також поповнено фонд читального залу факультету початкових класів нотною літературою, відібраною із загального фонду читального залу.

3 вересня 1996 року відкрито читальний зал іноземної літератури із загальним фондом 3068 прим., площа 54 кв. м., місць – 20. За браком коштів комплектування здійснювалося за рахунок дарунків (майже 40%).

Читальний зал іноземної літератури

У зв'язку з реорганізацією навчального закладу у 1997 р. згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 555 «Про створення Тернопільського державного педагогічного університету» змінюється назва книгозбірні – бібліотека Тернопільського державного педагогічного університету.

Важливою сходинкою в покращенні матеріально-технічної бази книгозбірні став переїзд абонементу навчальної та наукової літератури у нове приміщення (300 кв. м.), який відбувався без припинення обслуговування читачів.

Протягом 3,5 місяців 1999 року силами співробітників книгозбірні книжковий фонд абонементу було перевезено. Бібліотека нагадувала великий бджолиний вулик, де всі дружно працюють. З ранку до вечора, без вихідних, переносили тонни книг. Після переїзду докладали максимум зусиль, щоб створити комфортні умови для роботи читачів. Абонемент навчальної

літератури, службові приміщення оснащено новими меблями та обладнанням, придбано багато квітів. Абонемент навчальної літератури, службові приміщення укомплектовано новими меблями та обладнанням, придбано багато квітів. Із січня 2000 року абонемент запрацював. Робота була організована чітко і злагоджено завдяки підтримці ректорату.

Абонемент навчальної та наукової літератури

Площа бібліотеки збільшилась, приміщення було реконструйовано та відремонтовано. У пошуках оптимального варіанту розміщення фондів, удосконалення структури бібліотеки відділи та сектори розподілялись за галузевою ознакою. Повністю було сформовано фонд і відкрито читальний зал суспільних наук на 100 посадочних місць із фондом 4800 одиниць. Частину цього фонду склали документи довідкового залу. Виділено нове приміщення для читального залу іноземної літератури на 40 посадочних місць з фондом 7300 прим. В окреме приміщення перенесено рідкісні видання. Довідковий читальний зал переобладнано в інформаційно-бібліографічний відділ.

Розширюється діяльність довідково-бібліографічного відділу. Велика заслуга в розвитку інформаційної діяльності бібліотеки належить Марії Олексіївні Балик завідувачу відділом – бібліографа за покликанням, талановитого і творчого працівника. Завдяки її наполегливості та

новаторському ставленню до справи змінюються та удосконалюються форми інформаційно-бібліографічного обслуговування.

Розкриває зміст усіх фондів бібліотеки упорядкований довідково-пошуковий апарат, який складається з комплексу традиційних каталогів і картотек. Каталоги представлено: генеральним абетковим, читацьким абетковим та систематичним, періодичних видань, рідкісних видань (систематичний та абетковий) та абетковими каталогом авторефератів дисертацій та дисертацій тощо. Наявні картотеки: систематична картотека статей, тематичних за профілем університету та картотеки друкованих праць викладачів університету. З 2001 року ведеться електронний каталог.

У нашій книгозбірні бібліографічна служба – це мозок бібліотеки. Бібліографи виконують функції системних аналітиків й інтелектуальних експертів. Колектив працює дружно і завзято. Молоді бібліографи поважають старших, вчать у них. Вражає здоровий, позитивний мікроклімат, панує взаємоповага, довіра, тонкий гумор – це додає сили, сприяє налагодженню роботи. Працівники довідково-бібліографічного відділу постійно відкривають нові рубрики систематичної картотеки статей (СКС), готують рекомендаційні списки літератури, виконують електронні довідки, проводять бібліографічні огляди та відкриті перегляди літератури як для викладачів кафедр, так і для студентів.

Науково-бібліографічна діяльність бібліотеки спрямована на забезпечення універсальних можливостей пошуку інформації як у традиційній, так і в електронній формах за допомогою мережевого доступу до вітчизняних і світових електронних інформаційних ресурсів; науково-інформаційне забезпечення навчального процесу та науково-дослідницької діяльності ТНПУ ім. В. Гнатюка; нарощування потенціалу власних баз даних шляхом поповнення та представлення їх у локальній мережі; підготовка бібліографічних покажчиків (науково-допоміжних та рекомендаційних), друкованих та у електронному вигляді; випуску персональних бібліографічних видань, рекомендаційних бібліографічних списків та бюлетенів нових надходжень.

Довідково-бібліографічний відділ

Навігаторська функція бібліотеки – це виконання довідкової та інформаційно-бібліографічної роботи. За 2001 рік було переглянуто тисячі джерел інформації, засистематизовано більше 19 тисяч статей. Крім довідково-бібліографічного обслуговування користувачів, працівники бібліотеки розпочинають паралельно створювати електронну базу даних аналітичного опису статей з періодичних видань.

У 2001 році працівники інформаційно-бібліографічного відділу та інших підрозділів надали користувачам – 19010 бібліографічних довідок у режимі «Запит – відповідь». Активно працювала «Віртуальна бібліографічна довідка» (виконано 385 віртуальних довідок). Цей процес роботи вимагає високої майстерності та рівня знань, вміння професійно та оперативно знаходити нерідко дуже складну інформацію. Усі ці якості певною мірою притаманні бібліографам, які працюють як у режимі традиційного, так і електронного бібліографічного забезпечення користувачів. Активно використовується така форма бібліографічного інформування як вибіркоче реферативне інформування (ВРІ) та диференційне забезпечення керівництва (ДЗК). Спеціально розроблений опитувальний лист сприяє максимально якісному доведенню бібліографічної інформації до споживача відповідно до його запитів.

Викладачі та аспіранти мають змогу отримати консультацію щодо присвоєння шифру УДК/ББК та правильності оформлення бібліографічних списків літератури при написанні наукових робіт та наукових статей.

Порівняно з минулими роками активізувалася робота щодо пропаганди бібліотечно-бібліографічних знань серед студентів, для яких провідні фахівці бібліотеки продовжують проводити заняття з основ бібліотечно-бібліографічної грамотності.

Поряд із традиційними масовими заходами, такими як «День інформації», «День кафедри», «День фахівця», проводяться – «Тиждень першокурсника», «Тиждень дипломника» та ін. Більше уваги приділяється складанню інформаційних списків, тематичних картотек, підбірок літератури для допомоги навчальному процесу.

У різні роки у відділі працювали та працюють професіонали: Лецкалюк І. Г., Пельо Н. І., Загородна С. Ю., Беновська І. В., Папай М. Л., Тененьська С. Б. Багато науковців університету вдячні бібліографічній службі бібліотеки за допомогу в підборі джерел для їх наукових робіт, кандидатських та докторських дисертацій, а студенти – для написання курсових, дипломних, наукових робіт.

Відкриття нових читальних залів, окремих секторів сприяло збільшенню кількості посадочних місць та покращенню диференційованого обслуговування читачів. Пріоритетне забезпечення літературою надається саме читальним залам. Серед нових надходжень перевагу мають навчальні видання з різних галузей знань. Важливим джерелом поповнення фондів було безкоштовне надходження літератури через благодійні організації. З'являються унікальні багатотомні довідкові видання – 32-томна енциклопедія "Britannica", книги іноземними мовами з педагогіки, філології та ін. отримані із університетів США, які стали основою читального залу іноземної літератури.

Працівники читальних залів: Кузняк Л. І., Ірик З. Й., Надкринична Г. А., Ткачук І. В., Кравець Л. І., Шанайда О. І., Грубінко У. П., Білинська Г. Б., Струмінська О. М., Німець О. Й., Гордієнко О. В., Кінаш Г. В. – справжні ентузіасти бібліотечної справи, які ведуть щоденну клопітку роботу, спрямовану на надання допомоги студентам в підборі літератури. Спрямовують свої зусилля на пошук і запровадження нових, цікавих форм роботи з молоддю: огляди і бесіди, літературні і музичні години, уроки мужності і миру, зустрічі з відомими людьми, усні журнали, літературні вечори. Одним з головних завдань працівників книгозбірні, було, є і буде виконання всіх основних показників роботи, які відображені у таблиці 1.

	1997	1998	1999	2000	2001
Кількість читачів	8330	9175	9187	9691	7932
Відвідування	231827	253502	268956	268048	276924
Книговидача	485605	504644	487660	506241	522443
Бібліографічні довідки	18200	18020	18210	19510	19010
Книжкові виставки	44	52	49	58	51
Бібліографічні огляди	15	18	16	13	17

Основні показники роботи книгозбірні за 1997–2001 рр.

Книгозбірня є просвітницьким центром університету, її багаті фонди формують менталітет студентів, розширюють кругозір, вводять в світ прекрасного. Робота проводиться у тісній співдружності із кафедрами, деканатами, кураторами груп, залучаються викладачі і студенти, співробітники інших відділів бібліотеки.

В усьому світі наука твориться в університетах. Інформатизація суспільства, запровадження новітніх інформаційних технологій ставлять перед бібліотеками вимоги, а саме: дати читачеві високоякісну інформацію та забезпечити вільний доступ до світових інформаційних джерел. Виконати ці складні завдання можна тільки володіючи потужними базами даних, використовуючи світові інформаційні мережі. Цей процес відбувається зараз і у вищій школі України, і це не може не вплинути на діяльність нашої книгозбірні. Тому одним із завдань бібліотеки університету є створення автоматизованої системи інформаційного забезпечення навчального та науково-дослідного процесів: надання необхідної інформації викладачам, студентам, науковим співробітникам як на друкованих, так і на інших видах носіїв. Запровадження комп'ютерних технологій у роботу бібліотеки дозволяє перетворити її із книгозбірні на потужний інформаційний центр.

Бібліотека змінила традиційні підходи до формування фондів, а електронні інформаційні ресурси дали змогу відкрити нову сторінку для удосконалення системи бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів. Вона удосконалює опанування новітніх технологій, отримавши можливість доступу через Інтернет до тих багатств, які називають світовими інформаційними ресурсами, і розпочала формування власної електронної бібліотеки.

Особливістю сучасного етапу розвитку книгозбірні є те, що вона працює в умовах двох технологій – традиційної і комп'ютерної. Поряд із впровадженням нових технологій і появою електронного інформаційного ресурсу, живе традиційна книга. Співіснування цих різновидів інформації завжди вимагає нових підходів до комплектування, організації та збереження фондів, обслуговування користувачів, науково-дослідної і методичної роботи бібліотеки.

Особливою віхою для книгозбірні став процес комп'ютеризації. У 2001 році книгозбірнею придбана автоматизована бібліотечна інформаційна система (АБІС) «УФД/Бібліотека». Цього ж року створено відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, де знаходилося

2 ПК і ПК-сервіс, силами якого розпочато технічну реконструкцію основних бібліотечних процесів. Тут працювало 2 штатних працівники. Цей підрозділ займається розробкою інтегрованої бібліотечної мережі, яка складалася з власне бібліотечної мережі «УФД/Бібліотека» та Інтернет-мережі.

Працівники відділу інформаційних технологій постійно підвищують свою професійну кваліфікацію, ознайомлюються з новими технологіями, програмним забезпеченням, що з'являються на ринку. Вони систематично надають практичну та консультативну допомогу працівникам книгозбірні щодо питань автоматизації й комп'ютеризації бібліотечних процесів та в оволодінні навичками основ роботи з комп'ютерною технікою. Для працівників бібліотеки були організовані та проведені комп'ютерні курси.

Цьому передувала велика попередня робота: вивчали досвід бібліотек України і зарубіжжя. Поштовхом до організації такої роботи стала також участь директорів і працівників бібліотеки у міжнародних та всеукраїнських конференціях. Поїздки і виступи на наукових конференціях допомогли їм взяти активну участь у запровадженні інформаційних технологій, першими освоїти роботу на комп'ютері і використовувати її у своїй практичній діяльності.

Зусилля адміністрації спрямовувались на чітку організацію і планування всієї роботи. Усвідомлюючи важливість і переваги нових технологій, колектив із розумінням поставився до нововведень, працював злагоджено, творчо, люди розкривали свої здібності, дружно вирішуючи суперечливі питання. Активну участь у запровадженні комп'ютерних технологій брали Чайка І. А., Кульчицька О. Я., Куніцька Ю. Г. Козбур Н. О., Редьква М. В. та ін., які виконували конкретні роботи. Не все вдавалось одразу, але завдяки наполегливості організаторів, узгодженості та координації дій працівників підрозділів долались усі труднощі. Робота була напруженою: одночасно обслуговувались тисячі читачів, число яких із року в рік збільшувалось. Уваги вимагав і книжковий фонд, його упорядкування.

Протягом двох років книгозбірнею пройдено шлях від окремого автоматизованого робочого місця до створення локальної бібліотечної мережі (51 комп'ютер) та підключення до мережі університету – понад 500 одиниць з виходом в Інтернет. Відкриття бібліотекою власного **web-сайту** <http://www.tnpu.edu.ua/library/>, безсумнівно, було важливою подією у культурному житті не тільки бібліотеки, а й університету в цілому. Наш web-сайт – це вікно, відкрите кожному, хто хоче долучитися до інформаційних надбань книгозбірні. Тут є можливість знайти інформацію про структурні підрозділи бібліотеки та їх функції, перегорнути сторінки її історії, отримати відомості про нові надходження, попрацювати з електронними навчально-методичними посібниками професорсько-викладацького складу ТНПУ ім. В. Гнатюка. Наповнення сайту спрямоване на створення умов для плідної навчальної, практичної і наукової роботи користувачів.

У зв'язку з впровадженням у НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка (АБІС) «УФД/Бібліотека» виникла потреба укладання нормативно-інструктивних і методичних документів. Фахівці відділу разом з науково-методичним відділом розробили інструкції й положення, які регламентують організацію ведення електронного каталогу (ЕК), з методики заповнення відповідних полів і підполів для формування бібліографічних записів документів.

Головним завданням на шляху до автоматизації бібліотечних процесів є створення (ЕК), завдяки функціонуванню якого значно поліпшується якість і швидкість пошуку, ефективність роботи фахівців книгозбірні, та, за мінімальні витрати часу й сил, на опрацювання документів.

З певністю можна сказати, що бібліотека починається з фонду та каталогу. Звідси йде шлях фондів і сюди стікаються всі дані про те, що є в них. Усі каталоги, в різних формах і видах, що були і є у книгозбірні, функціонують одночасно. Тому організація і карткового, і електронного каталогів, їх використання, забезпечення підтримки в робочому стані, завжди на порядку денному в роботі книгозбірні. Гармонійне і довготривале функціонування всієї системи каталогів забезпечують усі підрозділи бібліотеки.

Враховуючи сучасні досягнення науки та техніки, ЕК – найперспективніший напрям розвитку каталогів книгозбірні та важливий чинник удосконалення інформаційно-бібліографічного забезпечення користувачів. Він має стати основою електронної бібліотеки, яка містить описи всіх видів документів: книг, брошур, методичних посібників, навчальних матеріалів, періодичних видань, дисертацій та авторефератів тощо. Завдяки створенню баз даних ЕК, дотриманню класичних підходів до каталогізації документів користувачам надається змога здійснювати пошук за всіма типами запитів, поєднуючи можливості інформаційно-пошукової системи (ІПС), а в разі необхідності – й інших спеціальних каталогів.

Упровадження комп'ютерних технологій є провідним напрямом роботи НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. ЕК бібліотеки створюється таким чином, щоб увібрати в себе всі параметри відображення й пошуку документно-інформаційних ресурсів.

Електронний каталог

[Українська](#) [Русский](#) [English](#)

[Сайт бібліотеки](#) > [Електронний каталог](#) [Мапа електронного каталогу](#) [Ваш персональний формуляр](#)

Пошук документів

Автор:

Назва документа:

Рік видання: - 2015

Електронні тексти: Є в наявності

Анотація (слова з анотації):

ДИСЦИПЛІНА:

Пошук теми за класифікаторами

[Шукати тему](#)

Класифікатори

[Алфавітно-предметний покажчик](#)
[Каталог книг, авторефератів, дисертацій \(за ББК\)](#)
[Ключові слова](#)
[Краєзнавство](#)
[Персоналії](#)
[Систематична картотека статей \(за ББК\)](#)
[Спеціальності ВАК](#)
[Сценарії шкільних заходів](#)
[Тематична картотека художніх творів](#)
[УДК](#)

Сортування:

Кількість документів на сторінці

[Розширений перелік полів](#)

Останнє оновлення: 30.04.2015 Кількість документів: 539892

 [Інформаційно-пошукова система](#)
["УФД/Бібліотека"](#)

Незважаючи на зростання трудомісткості праці та збільшення часу, необхідного для створення електронного запису, і працівники, і користувачі бібліотеки відчували значні переваги такого підходу: пошукові можливості каталогів зросли завдяки збільшенню точок доступу до електронних записів; він забезпечив складний, багатоаспектний пошук, про який не могло йтися за часів використання каталогу карткового.

Відділ комплектування та наукового опрацювання документів широко впроваджує комп'ютерне опрацювання документів: нові надходження документів заносяться до бази даних, друкуються каталожні картки, ведеться електронна інвентарна книга, що значно прискорює опрацювання друкованої продукції. Сьогодні для наукового опрацювання документів у відділі функціонує 3 комп'ютери, 2 лазерних принтери й один сканер.

Ректорат університету підтримував починання бібліотеки: виділялись кошти на розширення штату та придбання техніки. Володимир Петрович Кравець – академік, мудрий керівник і організатор освітньої діяльності у вищій школі – з повагою ставиться до бібліотеки. Завжди відчуваємо виняткову його доброзичливість, шанобливе ставлення до всіх працівників бібліотеки. Розуміння ним проблем, щира його людяність та доброта викликають повагу і вдячність всього колективу книгозбірні.

Обслуговування читачів завжди є пріоритетною функцією книгозбірні. Користувач грає багато ролей: він може бути відвідувачем виставок, учасником заходів, одержувачем інформації, документів, довідок тощо. Тому тут діє справедлива формула: «У бібліотеці все починається з читача і все повертається до нього».

Цікаво, що в книгозбірні збільшилася кількість користувачів, які звертаються не тільки до друкованих документів, а й до документів на електронних носіях, або до інформації з мережі Інтернет. З'явилися віддалені користувачі, які отримують інформацію з веб-сайту бібліотеки або онлайн каталогу. Завдяки електронним мережам книгозбірня отримала можливість без обмежень збільшити час обслуговування користувачів, надаючи інформацію через онлайн каталог.

З 2002 по 2009 рр. книгозбірню очолював доцент Олександр Борисович Конончук, який був активним новатором у започаткуванні складних питань комп'ютеризації. Він наполегливо відстоював інтереси бібліотеки, переконував підлеглих, і вимагав від них виконання поставлених завдань.

Олександр Борисович прагнув поставити роботу бібліотеки на сучасний рівень обслуговування. Упроваджуючи новітні інформаційні технології, бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка перетворюється на центр інформаційної інфраструктури університету, осередок самоосвіти студентів та викладачів, який забезпечує інформаційні потреби користувачів через формування інформаційного простору та своєчасне доведення інформації. На 01.01.2003 року бібліотека обслуговувала 8110 читачів, кількість відвідувань – 262000, книговидача – 486000. Штат бібліотеки 49 працівників.

Виняткова роль у запровадженні інформаційних технологій належить Олександру Володимировичу Лохвицькому, який з 2002 р. став провідним спеціалістом новоствореного відділу автоматизації. Багатий досвід і глибокі знання, вимогливість і принциповість допомогли йому організувати роботу відділу, вміло та оперативно вирішувати найскладніші питання.

З 2003 року розпочато ретроспективне введення активної частини фонду та рідкісні видання у ЕК, яке передбачає створення бібліографічного запису документа, що зберігається у фонді, після його опрацювання *de visu*, що потребує продуманої організації, затрат часу, висококваліфікованої праці та супроводжується неабияким навантаженням на співробітників, особливо, коли персонал бібліотеки виконує її в поєднанні з іншими бібліотечними процесами.

Переваги вводу інформації безпосередньо з документа добре відомі. Так, значно підвищується інформаційне наповнення пошукових полів, зокрема предметних рубрик і ключових слів. Відповідно зростає якість створених записів. Одночасно збільшується термін опрацювання й введення інформації про документ. Ретроконверсію розпочато з відділу «Педагогічні науки». До ретроспективної конверсії були залучені найбільш кваліфіковані працівники.

У процесі ретроконверсії фахівці зіткнулися з труднощами, пов'язаними як з формуванням бібліографічного запису, так і з ідентифікацією видань. Зокрема, це проблема розподілу документів на види та відображення їх у різних каталогах; значні розходження в бібліографічних описах минулих років порівняно з сучасними; відсутність частини важливих відомостей тощо. Процес введення інформації в ЕК виявився досить трудомістким, адже він здійснювався з дотриманням вимог чинних стандартів. Перед початком ретроконверсії фонду фахівцями відділу було розроблено відповідну інструкцію щодо визначення полів, які найточніше відображали б такі видання.

У поточному році організований обмінний фонд в кількості 1090 примірників, який є основою для реалізації програми «Вузівська бібліотека – шкільній бібліотеці» та відкрито читальний зал електронних ресурсів для студентів, магістрів та аспірантів, площа якого становить 145 кв. м., 38 комп'ютерів, з них 36 для користувачів.

Читальний зал електронних ресурсів

Щодня його відвідує понад 100 студентів та викладачів. Цей віртуальний читальний зал надає доступ до ресурсів Електронного банку навчально-методичних матеріалів ТНПУ ім. В. Гнатюка, електронної бібліотеки та електронного каталогу, електронних ресурсів науково-освітньої телекомунікаційної мережі УФД/Бібліотека, каталогу «Періодичні видання в Інтернет», до світових електронних баз даних. Про попит на ресурси, розміщені на сайті бібліотеки, особливо електронного каталогу книг та електронної бібліотеки, свідчить кількість відвідувачів сайту (понад 100 тисяч за рік).

Паралельно було розпочато поповнення ЕК аналітичною інформацією з періодичних та серіальних видань. Читачі мали можливість здійснювати пошук за такими параметрами як: автор, назва, індекс ББК, предмет (тема) та ін. ЕК доступний як для користувачів книгозбірні, так і для віддалених користувачів через Інтернет. Забезпечення одночасного доступу великої кількості користувачів до інформаційного бібліотечного ресурсу вирішено створенням локальної бібліотечної мережі, яка об'єднує 84 комп'ютери бібліотеки та підключенням до мережі університету – понад 600 одиниць.

Сьогодні АБІС УФД/Бібліотека підтримує основні технологічні процеси в підсистемах: комплектуванні, науковій обробці документів, довідково-бібліографічному та інформаційному обслуговуванні читачів, списанні літератури, а також в рекламі, видавничій, методичній та управлінській діяльності.

Нові форми обслуговування передбачають використання нових джерел інформації, серед яких інформаційні бази даних (БД) та ресурси Інтернет. Бібліотека створила 11 БД на електронних носіях. Насамперед, читачі використовують електронний каталог бібліотеки, який ведеться з 2001 року і відображає інформацію про монографії, підручники, автореферати, збірники статей, компакт-диски, художню літературу, газети та журнали, що надходять до бібліотеки. Електронні бази даних бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка є універсальними за змістом і містять понад 280 тис. записів. Вони постійно поповнюються, покращуються технічні можливості їх використання. Найчастіше користується попитом ЕК (близько 120 тис. звернень за рік).

Популярною є також Електронна бібліотека (ЕБ) повнотекстових видань (підручники, посібники, наукові записки університету тощо) – близько 3 тис. звернень за рік. Кількість звернень щороку зростає. Показники зростання звернень до ЕК та ЕБ протягом останніх років представлено на діаграмі 1.

Діаграма 1. Кількість звернень до ЕК та Електронної бібліотеки

Тематичний склад ресурсів ЕБ визначається відповідно до навчального, наукового та виховного процесів університету. Формування колекцій електронної бібліотеки ТНПУ здійснюється на основі існуючих електронних ресурсів структурних підрозділів університету (бібліотеки, факультетів, кафедр та ін.), а поповнення – за рахунок електронних копій друкованих видань видавничо-поліграфічного центру університету, надання науковцями та співробітниками електронних версій своїх публікацій, видань, отримання електронних документів із зовнішніх джерел (сайти в Інтернеті, придбання електронних документів на оптичних компакт-дисках, обмін з іншими бібліотеками та навчальними закладами), сканування документів. Проекти та списки документів на сканування подаються кафедрами університету та затверджуються адміністрацією бібліотеки. Прийом, перевірка, реєстрація та

резервне копіювання електронних документів здійснюється відділом науково-інформаційного забезпечення та автоматизації.

У 2004 р. Указом Президента України № 957/2004 університетові надано статус національного навчального закладу. Автоматично змінюється статус книгозбірні, яка отримує назву – бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Як науково-дослідна установа університету бібліотека з 2005 року розпочала свою першу науково-дослідну роботу: «Інформаційна база навчальної та наукової діяльності бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: від витоків до сучасності». Вона спрямована на вивчення фонду бібліотеки, інформаційне розкриття колекцій рідкісних та цінних видань, реконструкцію розпорошених книжкових зібрань, біографічні дослідження, пов'язані з історією університету та їх бібліографічне забезпечення, участь у створенні національної бібліографії України та Державного реєстру книжкових пам'яток України.

**Науково-методичний відділ
(у співпраці з дирекцією)**

Слід зазначити, що основним виконавцем і координатором наукової роботи є дирекція та науково-методичний відділ, створений у 2004 році. Творчі і надзвичайно віддані роботі методисти створили міцну методичну службу, заклали підвалини багатьох бібліотечних технологій, використовуючи і впроваджуючи передовий досвід вузівських бібліотек. Вони активно працюють у тісному контакті з усіма підрозділами книгозбірні.

В останнє десятиріччя відбулися суттєві зміни в роботі методичної служби бібліотеки завдяки зусиллям зав. відділом Кульчицької О. Я., провідного бібліотекаря Матвієшин Т. Р. Вся робота була спрямована на розробку організаційно-технологічної документації та надання консультацій і методичної допомоги у запровадженні комп'ютерних технологій в усі процеси бібліотечної роботи. Маркетингові дослідження сприяють удосконаленню технологічних процесів, покращенню бібліотечно-бібліографічного обслуговування читачів.

Велика заслуга дирекції та методистів у створенні системи підвищення кваліфікації. Традиційними стають проведення сучасних форм навчання – тренінги, семінари, консультації, які сприяють не лише професійному зростанню, але й підвищенню корпоративної культури працівників. Справжньою школою навчання є участь працівників бібліотеки в міжнародних та республіканських конференціях і семінарах. Щороку проводяться науково-практичні конференції і в стінах бібліотеки.

Активний вплив методичної роботи на діяльність книгозбірні досягнуто завдяки інноваціям, які полягають у запровадженні прогресивних форм і методів роботи. Детально аналізувати, відбирати краще, пристосовувати до своїх умов й апробувати наявне – основні завдання методичної служби бібліотеки. Цей напрям методичної роботи потребує високої професійної підготовки: необхідно узагальнити накопичений досвід, проаналізувати наявний стан, апробувати інновації в сучасних умовах, щоб отримати ефективний результат, підвищити культуру обслуговування.

Результати досліджень, започатковані методистами, використовуються в практичній діяльності всіх відділів книгозбірні, стають науковим підґрунтям для запровадження багатьох інноваційних технологій. У бібліотеці регулярно відбуваються засідання науково-методичної ради за участю провідних фахівців, керівників підрозділів, які аналізують виконання поставлених завдань, розглядають виробничі та організаційні питання, обговорюють та затверджують впровадження нових форм роботи та бібліотечну документацію.

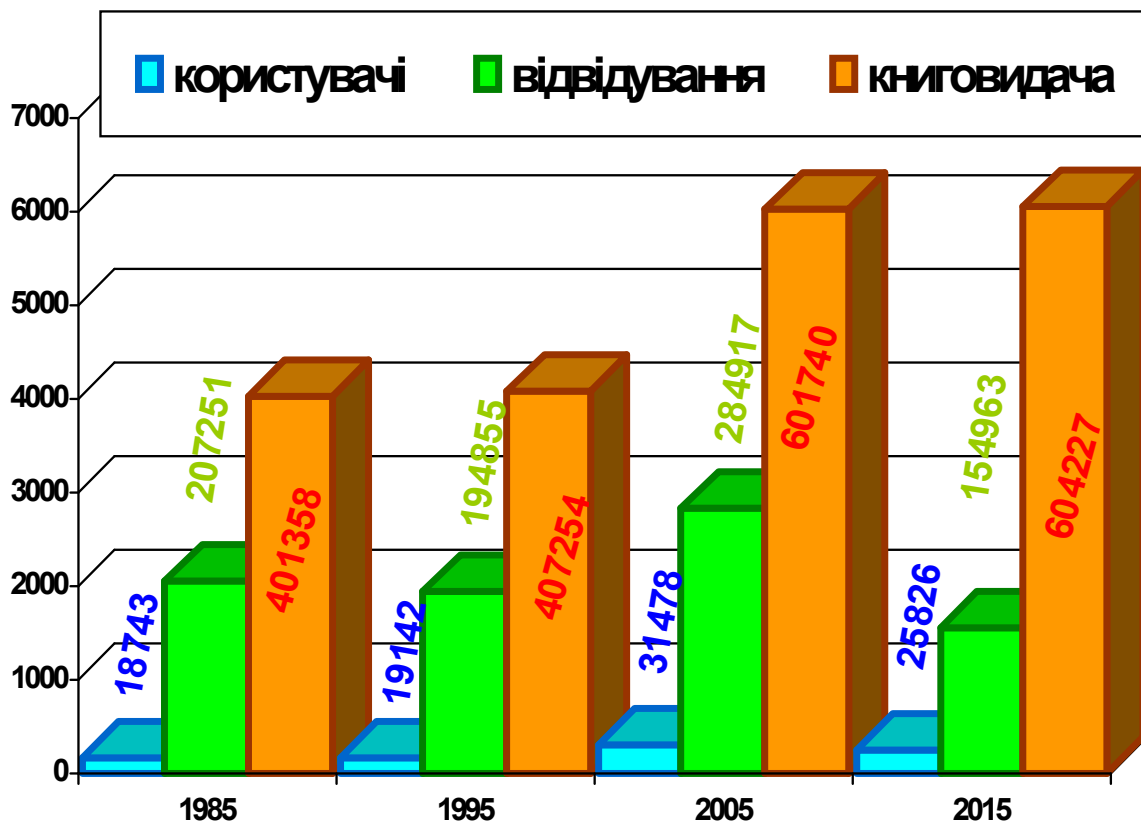
Методисти організують і проводять конкурси, численні соціологічні дослідження, атестацію працівників.

Нові технології, стрімкий розвиток інформаційної індустрії диктують зміни в характері та змісті роботи книгозбірні, але водночас і надають нові можливості для бібліографічного пошуку.

Адміністрація бібліотеки докладася багато зусиль, щоб зберегти і поповнити книжковий фонд відділу навчального абонементу, вдосконалити виробничі процеси і якомога краще задовільнити запити читачів. Саме тому здійснює підбір кадрів, які б своєю самовідданою працею, мудрістю, тактовним ставленням до студентів підняли його роботу на вищий щабель. Робота у відділі навчального абонементу вимагає великого фізичного навантаження. Сотні студентів обслуговують щоденно Лахманюк Н., Козбур Н., Яржемська Г., Снітинська З., Вовк Л., Кузьмович Л. Вони вміло орієнтуються в запитах читачів, надають оперативну професійну допомогу в пошуку необхідної літератури.

Щоб удосконалити диференційне обслуговування користувачів та ліквідувати черги під час масової та групової видачі, обслуговування проводилось за попередньо складеним графіком. Почасовий графік обслуговування за групами, курсами та факультетами працівники бібліотеки складали разом з деканатами. Комплекти видавались за один день конкретному факультету чи курсу. Ефективність методу полягала в тому, що час на одержання літератури студентам скоротився майже вдвічі. Така форма видачі практикується і зараз.

Значно збільшився контингент студентів в університеті, що закономірно призвело до збільшення кількості читачів та основних показників діяльності бібліотеки. За єдиним реєстраційним обліком у 2005 році нараховувалося 8000 читачів, пройшли обслуговування у всіх структурних підрозділах 31478 користувачів, кількість відвідувань становила 284917, із загальною книговидачею 601740. Завдяки діаграмі 2 ми маємо можливість простежити збільшення основних показників роботи бібліотеки за 1985–2015 рр.

Діаграма № 2 Основні показники роботи бібліотеки за 1985–2015 рр.

Важливим етапом комп'ютеризації та автоматизації книгозбірні стало запровадження з 1.09.2006 р. модуля «Книговидача». Активно і цілеспрямовано йшла підготовка до електронної книговидачі. Більшу частину активного фонду навчальної літератури введено в електронний каталог. Проводиться його очищення, упорядкування, штрихкодування. Багато зусиль для створення бази даних «Читачі» доклали: директор бібліотеки Чайка І. А., інженер Лохвицький О. В., зав. відділом Білецька Л. Я. За короткий час працівники цього відділу освоїли роботу на ПК. Створено базу даних «Читачі». Усі дані про студентів і працівників університету конвертуються з бази даних «1С: Підприємство». Отримання літератури читач підтверджує введенням індивідуального пін-коду, який створює собі під час першого відвідування. Для ідентифікації студентів використовується студентський квиток.

Автоматизована книговидача дає можливість робити електронне замовлення та резервування книг, зменшити витрати часу користувачів на пошук та отримання літератури, слідкувати за боржниками та вчасно їх виявляти, вести статистику відвідувань та книговидачі. Для контролю за термінами видачі та

Електронна видача на абонементі

іншими порушеннями правил бібліотеки є опція блокування (вручну бібліотекарем). Блокування здійснюються за такі порушення правил користування: термінів користування літературою, брутальна поведінка, псування бібліотечного майна.

Сьогодні всі працівники університету, студенти I–V курсів денної форми навчання та курсів заочної форми навчання обслуговуються на абонементках через електронний формуляр. З 1 січня 2008 року до цього процесу долучилися: абонемент художньої літератури, читальні зали психолого-педагогічної та суспільно-політичної літератури. На кінець 2010 року у бібліотеці повністю здійснювалась електронна книговидача.

Плідна робота колективу наукової бібліотеки була б неможливою без уваги, постійної допомоги і підтримки ректора Кравця В. П., без тісної співпраці з усіма кафедрами і підрозділами та без багатьох друзів-читачів бібліотеки. За ці роки діяльності книгозбірня досягла показників, які сприяли її віднесенню до II групи з оплати праці.

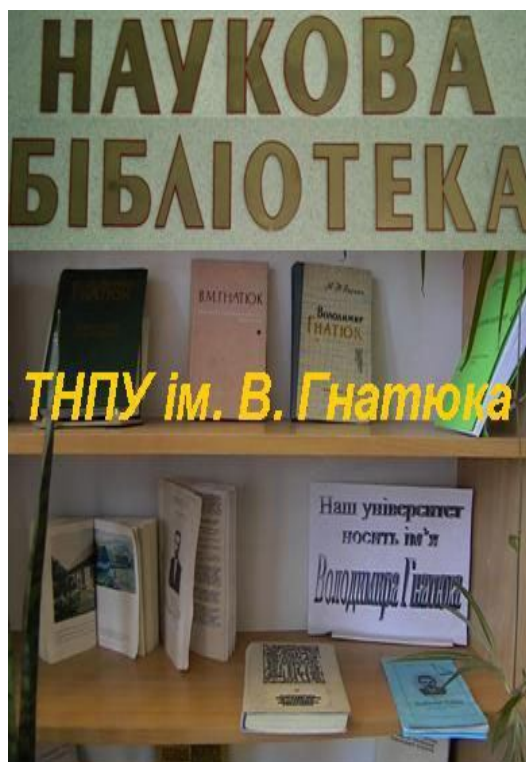
Сьогоднішня бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка

З 2009 року власними знаннями і досвідом охоче ділиться зі своїми колегами справжній фахівець бібліотечної справи, кандидат педагогічних наук, директор НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка Чайка Ірина Анатоліївна. Високий професіоналізм, ерудиція і особлива толерантність створили їй неабиякий авторитет та повагу в колективі університету. Вона гарно володіє словом. Її виступи завжди змістовні, цікаві, насичені новою інформацією, а досвід і мудрість є яскравим прикладом для наслідування. Активна новаторська позиція, відданість справі, ініціативність стали запорукою запровадження у роботу бібліотеки нового і прогресивного. Ірина Анатоліївна активно пропонує новітні інформаційні технології, бере активну участь у розв'язанні складних питань комп'ютеризації, наполегливо відстоює інтереси книгозбірні, вимагає від підлеглих виконання поставлених завдань, є учасником модернізації системи підвищення кваліфікації працівників.

Вона вважає, що головний скарб бібліотеки – її люди. Намагається спокійно і доброзичливо вирішувати питання, цінить у людях професіоналізм, служіння інтересам бібліотеки, знання, уміння, якими вони володіють і використовують їх на благо книгозбірні. Під час призначень на посаду, переміщень кадрів намагається помітити здібності і бажання, спрямувати їх у вірне русло. Але, коли трапляються помилки і прорахунки, прислухається до думки колег.

Досить часто, виступаючи на нарадах, ректоратах, засіданнях вченої ради, відстоює інтереси бібліотекарів і бібліотеки, акцентуючи увагу на її значенні в структурі університету. Не раз нагадує співробітникам, що частина їхньої праці відображена в дипломах випускників, підкреслюючи авторитет бібліотечної діяльності і значущість роботи кожного, що підвищує відповідальність, додає сил і наснаги.

У травні 2010 року бібліотека отримала статус наукового підрозділу університету. Поширюється географія участі працівників у наукових міжнародних, всеукраїнських, зональних конференціях та семінарах. Для підтвердження свого статусу співробітники бібліотеки продовжують працювати над новою науково-дослідною темою «Інноваційна діяльність наукової бібліотеки вищого педагогічного навчального закладу із забезпечення інформаційних потреб студентів».

Книжкова виставка, 2010 р.

Упроваджено у навчальний процес спецкурс «Інформаційна культура студента» для студентів I–II курсів (денної і заочної форми навчання) Інституту педагогіки і психології, який читає директор бібліотеки Чайка І. А. Окрім того, працівники бібліотеки проводять практичні заняття для першокурсників у межах курсу «Вступ до спеціальності» і для студентів 3–5 курсів під час вивчення «Основ наукових досліджень» (протягом вересня-жовтня було організовано більше 30 таких занять).

Забезпечення відкритого доступу до ресурсів має велике значення для ВНЗ: насамперед це форма реклами закладу, популяризації знань, стимулювання самоосвіти.

Для створення повноцінної електронної бібліотеки (фонду), яка б акумулювала всі власні ресурси, у вересні 2011 р. було уведено в дію репозитарій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі – DSpace_TNPU), що накопичує і зберігає електронні версії наукових, методичних та технічних документів (творів), створених

працівниками та студентами університету або іншими особами, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ через Інтернет.

Репозитарій – це не тільки сховище інформації. Будь-який документ через систему пошуку в лічені секунди може бути знайдений, скопійований на комп'ютер користувача або роздрукований. Основне призначення DSpace_TNPU – накопичення, систематизація та зберігання інтелектуальних продуктів університетської спільноти, а також поширення цих матеріалів у цифровому форматі засобами Інтернет-технологій у середовищі світового науково-освітнього співтовариства.

Основними фондами кореневого каталогу DSpace_TNPU сьогодні є: Наукові записки університету (усі серії), автореферати дисертацій (захищених у спеціалізованих учених радах університету з 2006 р.), наукова продукція бібліотеки (бібліографічні покажчики), колекція стародруків.

Розміщення електронних публікацій проводиться методом архівування з дотриманням вимог до підготовки та розміщення наукових публікацій, визначених політиками DSpace_TNPU. Кожен вид електронних публікацій розміщується у визначеному DSpace_TNPU фонді. Опис розміщеного в репозитарії ресурсу містить: прізвище автора (-ів), назву статі (укр., рос. та англ. мовами), бібліографічний опис документа, ключові слова та анотацію (реферат українською, російською та англійською мовами), електронну адресу розміщення ресурсу (див. рис. 1).

Упровадження сучасних інформаційних технологій уможливорює включення в суспільний обіг унікальної інформації, що зберігається у фонді рідкісних і цінних видань бібліотеки. Його основу становлять надбання бібліотек Кременецького ліцею. Переважно це наукова, науково-популярна та художня література і періодика різними мовами.

Перегляд

- Фонди та зібрання
- Дати випуску
- Автори
- Заголовки
- Теми

Зареєстрованим:

- Оновлення на e-mail
- Мій архів матеріалів вхід зареєстрованим користувачам
- Обліковий запис

- Довідка
- Про DSpace

Будь ласка, використовуйте цей ідентифікатор, щоб цитувати або посилатися на цей матеріал: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/5254>

Назва: Педагогічні інновації у вищій школі України в XIX столітті

Інші назви: Педагогические инновации в высшей школе Украины в XIX веке
Pedagogical innovations in higher education of Ukraine in the XIX century

Автори: [Прокоф'єва, Л. Б.](#)

Ключові слова: освітні інновації
історія педагогіки
університетська класична освіта
університети України
громадсько-педагогічний рух

Дата публікації: 2015

Видавець: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Бібліографічний опис: Прокоф'єва, Л. Б. Педагогічні інновації у вищій школі України в XIX столітті [Текст] / Л. Б. Прокоф'єва // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль : ТНПУ, 2015. – № 2. – С. 3–8. – Бібліогр. в кінці ст.

Серія/номер: Педагогіка;

Короткий огляд (реферат): Розглянуто розвиток інноваційних педагогічних тенденцій у вітчизняній вищій школі у XIX ст. на прикладі діяльності Харківського, Київського і Новоросійського університетів. Встановлено, що діяльність цих університетів була

Рис. 1. Сторінка опису статті у репозитарії

Тому важливо розвивати електронний науково-довідковий апарат бібліотеки і забезпечити повнотекстове представлення видань, що дасть змогу повноцінно розкрити склад і зміст рідкісного фонду, забезпечити його ґрунтовне вивчення. На сьогодні в репозитарії представлено 58 електронних копій цього фонду (див. рис. 2).

Інституційний репозитарій
ТНПУ імені Володимира Гнатюка

E-mail: **УВІЙТИ**
Пароль: Ви забули пароль?

Шукати в архіві

Знайти
Детальніший пошук

Довідка

Перегляд

- Фонди та зібрання
- Дати випуску
- Автори
- Заголовки
- Теми

Зареєстрованим:

- Оновлення на e-mail
- Мій архів матеріалів вхід зареєстрованим користувачам
- Обліковий запис

- Довідка
- Про DSpace

Будь ласка, використовуйте цей ідентифікатор, щоб цитувати або посилатися на цей матеріал: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/2025>

Назва: Городская и деревенская библиотека, или Забавы и удовольствие разума и сердца въ праздное время

Ключові слова: стародрук
бібліотека

Дата публікації: 1782

Видавець: Въ Университетской Типографіи у Н. Новикова

Бібліографічний опис: Городская и деревенская библиотека, или Забавы и удовольствие разума и сердца въ праздное время. Ч. 3. – М. : Въ Университетской Типографіи у Н.Новикова, 1782. – 399 с.

Опис: В III части содержится: Ермансь Французская повесть, изъ сочененій г. Арнода; Адельсонъ и Сальвини, Аглинская повесть г. Арнода; Похождение господина Маркиза де Кресси; Награжденная добродетель, Китайская повесть; Луція и Меланія или две великодушныя сестры, краткая повесть г. Арнода.

URI (Уніфікований ідентифікатор ресурсу): <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/2025>
Розташовується у зібраннях: [Рідкісні видання](#)

Рис. 2. Сторінка репозитарію «Рідкісні видання»

Серед них: «Городская и деревенская библиотека, или Забавы и удовольствие разума и сердца въ праздное время» (1782), «Бесѣда наставника ко ученикамъ» (1789), «Новое детское училище, или опытъ нравственнаго воспитанія обоего пола и всякаго состоянія юношества» (1792) та ін.

Таким чином, уведення в дію репозитарію забезпечує можливість не тільки створювати електронні копії цінних видань, що зберігаються в бібліотеці, але й відкривати до них доступ широкому колу науковців та поціновувачів книги.

У перспективі передбачено розвиток репозитарію щодо створення колекцій:

- навчально-методичних матеріалів факультетів та інститутів університету,
- анотованих звітів науково-дослідних тем,
- матеріалів наукових конференцій,
- рефератів магістерських робіт,
- монографій.

Репозитарій забезпечує розвиток дистанційних форм обслуговування, удосконалення асортименту послуг у сфері інформаційного забезпечення, створення реклами сучасних бібліотечних можливостей, набуття всіх необхідних навичок для роботи в умовах становлення вітчизняного ринку інформації.

Інституційний репозитарій DSpace TNPU <http://dspace.tnpu.edu.ua> містить більше 4,7 тис. наукових публікацій (статті, автореферати дисертацій, видання із рідкісного фонду бібліотеки) у загальноукраїнському рейтинг-листі Webometrics, який містить лише 39 позицій, посів 17 місце. У світовому ж рейтингу, який налічує 1983 сходинки, репозитарій ТНПУ ім. В. Гнатюка посідає 994 сходинку.

Бібліотека активно співпрацює з підрозділами та кафедрами університету. Задля аналізу книгозабезпечення навчальних дисциплін, формування фонду навчальних видань на традиційних та електронних носіях, роботи з боржниками бібліотекарі постійно відвідують кафедри, запрошують викладачів для перегляду видань щодо їхнього використання у навчальному процесі. З

метою відображення реальної картини книгозабезпечення на виконання рішення вченої ради університету від 24.01.2012 р. створено базу даних «Книгозабезпечення навчального процесу» (понад 700 предметів). В електронному каталозі (який представлено на сайті бібліотеки) є інформація про забезпеченість навчальних дисциплін та про стан видачі літератури, метою якої є інформаційний супровід навчального процесу, що дає можливість об'єктивно вивчати співвідношення навчального фонду до профілю університету й прогнозувати напрями і стратегію його наповнення.

Книгозбірня є інформаційним центром університету, який оперативно здійснює довідково-інформаційне обслуговування користувачів у режимі вибіркового розповсюдження інформації (BPI) та диференційованого обслуговування керівництва (ДОР). Для науковців та співробітників кафедр університету складаються інформаційні списки документів за галузевою тематикою, які вони отримують електронною поштою, на сайті бібліотеки систематично розміщується інформація про нові надходження, проводяться дні кафедр та дні інформації.

Одним з інноваційних напрямів вдосконалення роботи наукової бібліотеки університету стала участь університету в проекті ELibUkr. Це забезпечило можливість організувати відкритий безкоштовний тестовий доступ до баз наукової продукції зарубіжних країн McGraw-Hill eBook Library, BioOne, ProQuest Biological Science Collection та ін. Передплачено доступ до бази електронних підручників і посібників «Центру навчальної літератури» (понад 700 назв). Усі студенти і викладачі університету мають можливість використовувати їх в своїй науковій і практичній діяльності.

Одним із основних завдань книгозбірні щодо розвитку системи інформаційної діяльності є створення вторинної продукції – бібліографічної, реферативної, оглядово-аналітичної. Співробітники здійснюють активну підготовку бібліографічних видань різних типів і видів, які представлені на сайті бібліотеки.

З 2012 року започатковано щорічне видання покажчика «Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка». Продовжено випуск серії персональних Біобібліографічних покажчиків «Бібліографія вчених ТНПУ», яка присвячена відомим науковцям нашого вузу (у рамках серії вийшло 8 видань).

Доброю традицією в просвітницькій роботі бібліотеки стало проведення презентацій книг викладачів вузу, письменників та краєзнавців, а також літературних конкурсів для студентів та працівників. Більша частина загальноуніверситетських заходів не проходить без участі книгозбірні – виставки й огляди стали невід'ємними атрибутами конференцій, симпозіумів та вечорів. Окрім традиційних семінарів з'явилися нові активні форми роботи: конференції-презентації, виїзні семінари, семінари-тренінги, майстер-класи, круглі столи, ділові ігри і тощо.

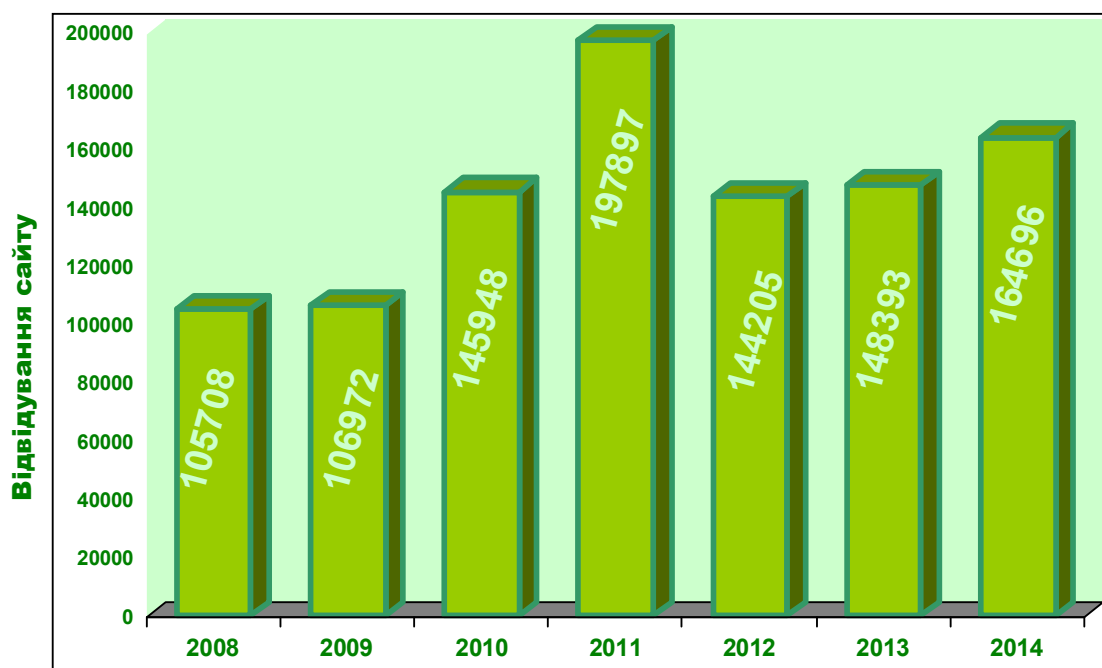
У 2012 році для науковців відкрито дисертаційний читальний зал. З відкриттям залу покращилися умови роботи науковців, викладачів вищих навчальних закладів, фахівців різних галузей, які працюють над науковими творами, займаються дослідницькою діяльністю. Зал оснащено сучасними комп'ютерами, які мають доступ до всіх електронних баз даних бібліотеки та Інтернету.

Дисертаційний читальний зал

Тут зберігаються кандидатські та докторські дисертації, захищені науковцями університету. Кількість авторефератів дисертацій у фондах бібліотеки перевищує 7 тисяч примірників.

Цей рік показав, що до книгозбірні все частіше звертаються користувачі віртуально, у багатьох з них є велика потреба в онлайн-отриманні інформації. Ці показники просто вражаючі і вони зростають з кожним роком в геометричній прогресії. Кількість звернень читачів до веб-сайту бібліотеки можна простежити (Діаграма 3).

Діаграма 3. Кількість звернень до сайту

Сучасний рівень отримання та подання інформації вносить певні корективи у діяльність освітянської книгозбірні. До бібліотеки прийшло нове покоління користувачів, добре обізнаних із комп'ютерною технікою, роботою в Інтернеті. Студенти і викладачі вищого навчального закладу стають вимогливішими щодо отримання якісної, оперативної, необхідної та цінної інформації. Життя та навчальні програми постійно вносять корективи у діяльність освітянської книгозбірні, змінюється структура, з'являються нові процеси, впроваджуються інноваційні технології та неодмінним залишається виконання поставленого перед книгозбірнею завдання – інформаційне забезпечення навчального та наукового процесів університету.

Статус бібліотеки визначається не лише кількістю фонду друкованих видань, обсягом передплати, а й тим електронним ресурсом, яким вона володіє, наскільки готова надати доступ до світових інформаційних ресурсів. Завдання наукової бібліотеки забезпечити оперативний доступ до всіх бібліотечно-інформаційних ресурсів як власного виробництва, так і придбаних, освоювати й застосовувати сучасні досягнення в галузі інформаційних, комунікаційних і мультимедійних технологій, активно впроваджувати їх у бібліотечні процеси.

У книгозбірні ТНПУ ім. В. Гнатюка повністю автоматизовано всі бібліотечні процеси, пов'язані з обслуговуванням читачів: запис до бібліотеки, видача документів. Колектив максимально використовує ресурс програмної системи «УФД/Бібліотека», у співпраці з її розробниками створює нові параметри, необхідні для удосконалення бібліотечної діяльності. Книгозбірнею забезпечено діалог читача та бібліотекаря.

В умовах зростання попиту на оперативну інформацію традиційні методи її доставки виявилися недостатніми. У зв'язку з невідповідністю між доступністю відомостей про документ і тривалим очікуванням на його одержання гальмуються процеси обслуговування. Для подолання цієї проблеми книгозбірня, поступово впроваджуючи нові інформаційні технології в звичну бібліотечну діяльність, взяла курс на сканування видань і пересилку електронних копій по e-mail. Так звана технологія електронна доставка документів (ЕДД) – це програмно-технологічний комплекс, що дає можливість оперативно здійснювати функції надання копій документів локальним і віддаленим користувачам як шляхом переведення традиційних видань в електронну форму за допомогою сканування, так і надаючи електронні копії видань, що зберігаються в повнотекстових базах даних.

Науковці, викладачі, аспіранти, вчителі потребують оперативного отримання інформації, тому електронна доставка документів вважається сьогодні одним із перспективних напрямів у забезпеченні оперативного та якісного задоволення інформаційних потреб користувачів.

Попри всі труднощі впровадження та застосовування в роботі ЕДД, використання сучасних технологій дає змогу реально скорочувати термін надання документів внутрішнім і зовнішнім читачам, розширювати спектр інформаційних послуг.

Сучасна вузівська бібліотека – доступний, прозорий заклад із гнучкою структурою та організацією обслуговування, технічно обладнаний, який для формування інформаційного поля використовує новітні технології. Структуруючи Інтернет-ресурси, вона виступає в ролі інформаційного посередника, навігатора в морі інформації, допомагаючи знаходити якісні, релевантні інформаційні ресурси, а бібліотекарі є провайдерами якісної інформації, надаючи доступ до електронних інформаційних ресурсів, навчаючи ефективно шукати інформацію в Інтернеті та користуватися сучасними інформаційними технологіями. Безумовно, підключення до мережі Інтернет – один з основних етапів інформатизації бібліотеки, певна об'єктивна необхідність для оперативного й повного інформаційного забезпечення користувачів.

Стабільна робота бібліотечної програми УФД/Бібліотеки та Інтернет-технологій дала можливість напрацьовувати інформаційну базу бібліотеки та удосконалювати роботу з читачами. Електронний каталог на сьогодні нараховує 516000 записів, серед них – 156748 назв книг, 542 – дисертацій, 7256 – авторефератів тощо. Постійно оновлюється повнотекстова електронна БД, яка нараховує більше 4703 назв електронних підручників, посібників, наукових і художніх видань, наукових записок університету. Бібліотека забезпечувала тестовий доступ до баз даних BioOne (рецензовані дослідження в галузі біології, екології, географії та науки про навколишнє середовище), HeinOnline (база даних правових досліджень), McGraw-Hill eBook Library (база електронних книг, об'єднаних в тематичні колекції: бізнес, медицина, інженерні і комп'ютерні науки, відкрита університетська преса, посібники для студентів).

У 2014 році удосконалено Web-сайт бібліотеки, який відповідає сучасним вимогам інформаційних запитів, забезпечує можливість відслідковувати географію користувачів сайтом. За його допомогою бібліотека інформує читачів про можливості, послуги, новини на таких сторінках.

Наукова бібліотека
ТНПУ імені Володимира Гнатюка

Контакти Електронний каталог Електронна бібліотека Репозитарій Електронна довідка та ЕДД Ресурси Для авторів публікацій

Топшук...

Головне меню

- Головна
- Про бібліотеку
- Корисні посилання
- Віртуальні виставки
- Культурно-просвітницька робота
- Фотогалерея
- Нові надходження літератури
- Дарунки бібліотеці
- Періодика на 2015 р.
- Наукові записки ТНПУ
- Інші наукові видання
- Архів
- Мапа сайту

Пам'ятка читачеві

- Історія бібліотеки
- Структура бібліотеки
- Історія нашої книгозбірні
- Правила користування
- Довідковий апарат

Колектив наукової бібліотеки вітає працівників **Тернопільської обласної універсальної наукової бібліотеки** із **75-річчям** установи, яка є взірцем творчого синтезу найкращих традицій бібліотечної справи та новітніх інформаційних технологій, скарбницею духовних багатств Тернопільського краю, багатого книгозбірною з багаторічною історією!

Шановні наші колеги!

*Прямують тихо осінь до зими.
Леским туманом Землю огортає.
Храм Мудрості значимій ваги
До себе в гості друзів закликає.*

*Потреба в слові Правди – грандіозна
На різних рівнях нашого буття!
Проблема нас поглинула серйозна:
На сході України йде війна.*

*Бо в Вас сьогодні світле, гарне свято.
Бібліотеці Вашій – ЮВІЛЕЙ!!!
75 – немало й небагато.
Читало в Вас попереду ідей!*

*Десять кожного з нас в очікуванні дива
Скорішого закінчення війни.
Бо жити й почуватися щасливо
Можливо в світі миру й доброти!*

*Досягнень! Звершень! Задумів та злетів!
Потужний Ви інформаційний центр.
Освітуваннянн буде в поетів.
Прицелюйте й надалі творчий ген.*

*Якби в руках людських святились Книжки,
Де вкладає Істина й Знання, –
В відносинах держав не було б кризи...
Допитливого зичим читача.*

*Хай Ваша інформація лікує.
Усім працівникам здоров'я, сили,
Щастя та благополуччя!*

Сайт НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015 рік

Звичайно ж пріоритетним напрямком у діяльності бібліотеки залишаються якісне обслуговування студентів з метою максимального задоволення їх інформаційних потреб. Особлива увага приділяється студентам-першокурсникам, усі заходи, що проводяться в бібліотеці для першокурсників, мають єдину мету: з перших днів перебування студентів у університеті залучити їх до користування бібліотекою, щоб вони відчували себе в ній комфортно і впевнено. Під час видачі підручників (використовується груповий метод обслуговування) для студентів проводяться бесіди про бібліотеку, її можливості, їх знайомлять із правилами користування, а також влаштовуються екскурсії по бібліотеці.

Багаторічні зусилля бібліотекарів, спрямовані на створення комфортних умов перебування читача в книгозбірні, увінчалися успіхом – організацією безбар'єрного бібліотечного простору. Користувач, перебуваючи в названій установі, може займатися різними видами діяльності: навчанням, самостійною роботою, релаксом, культурним відпочинком тощо, у разі потреби може вільно переходити до різнофункціональних читальних залів (читального залу природничих дисциплін, читального залу суспільних дисциплін, дисертаційного читального залу для науковців), копіювати документи, користуватися послугами книжкового магазину, кафе, що знаходяться поряд із бібліотекою на орендованих площах університету, відвідувати концерти в актовому залі й наукові заходи в конференц-залі, котрі розташовані в суміжних з книгозбірнею приміщеннях тощо.

Колектив та адміністрація вишу подбали насамперед про створення нового дизайну книгозбірні, що зумовило зміну її іміджу й зростання престижу. Так, було використано новітні підходи до вибору конфігурації функціональних зон: завдяки цьому досягнуто оригінального та зручного для працівників і користувачів розміщення робочих місць, стелажів, мобільних деталей інтер'єру, зокрема вітрин, каталожних шаф, зелених насаджень, художні й декоративні властивості котрих надали приміщенням особливої теплоти. Велику увагу приділено вимогам освітлення залів та індивідуальних робочих місць, тонуванню функціональних зон, кольору й обрисам бібліотечних меблів. Під час облаштування книгозбірні використовувалися не синтетичні, а природні матеріали. Загалом бібліотечні меблі та їх розташування гармоніюють із дизайном приміщень. У кожному читальному залі досягнуто єдності стилю.

Затишний дизайн книгозбірні постійно удосконалюється, оновлюється, читальні зали навіюють спокій і бажання пізнати світ науки, творчо надихає студентів різнобарв'ям екзотичних рослин. Бібліотечний комфорт завжди із захопленням оцінюють гості, бо створюється він охоче, щодня, з любов'ю доброзичливими, кваліфікованими, люблячими свого користувача бібліотекарями.

Послугами бібліотеки користуються 6755 читачів, які обслуговуються у 7 спеціалізованих читальних залах на 314 місць і 3 абонементів: навчальної, наукової та художньої літератури. Під час оформлення інтер'єрів читальних залів враховувалися насамперед інтереси читачів. Відомо, що вища освіта сьогодні все більше тяжіє до колаборативного навчання. Тому студентам часто доводиться виконувати завдання не поодиноці, а групою. Зважаючи на це, зали було укомплектовано столами, розташованими по периметру та в їх центрах (ч/з № 1, 3), а також по чотири в групі на 8 осіб на певній відстані одна від одної, таке розміщення є досить зручним під час групової роботи студентів і створює ефект певної звукової ізоляції. Адже сучасні студенти – люди мобільні, внутрішньо розкуті, примус до напруженої розумової праці чи тиск замкненого простору сприймається ними часто негативно, вони люблять багато спілкуватися, зокрема в режимі он-лайн, що також було передбачено під час проектування залів книгозбірні та планування її діяльності. У бібліотеці забезпечено гнучкість читацької зони: відвідувач може користуватися як традиційним, так, за бажанням, й електронним фондом у межах одного приміщення. Тим студентам, які хочуть працювати в максимальній тиші, пропонуємо займати місця в дисертаційному читальному залі наукової літератури, де, як правило, мало відвідувачів, ніхто не відволікає уваги.

Проведене книгозбірнею анкетування користувачів засвідчило популярність її в студентському середовищі. Відвідувачі зазначили такі причини, за якими надають перевагу саме бібліотеці: зручні робочі місця, швидкий доступ до комп'ютерів та Інтернету, місця для роботи з ноутбуками, спокійна атмосфера та, за бажанням, швидка зміна видів діяльності. Також вказувалося на сучасний дизайн приміщень, який позитивно впливає на сучасного студента, підвищує працездатність, створює почуття естетичної насолоди, психологічного комфорту.

Сучасна бібліотека виконує функції синтезу традиційних та новітніх форм зберігання, систематизації та поширення інформації та знань. Сьогодні бібліотека перебуває в епіцентрі культурного та інформаційного простору. Таке

її сприйняття користувачами посилюється діяльністю бібліотекарів, які успішно працюють та надають цілий спектр нових необхідних послуг читачам.

В 2014 році, відчувши, що існуюча структура бібліотеки не спроможна забезпечувати сучасні потреби користувачів в інформаційно-бібліотечних продуктах та послугах з причин недостатнього фінансування та повільного впровадження нововведень, адміністрацією було прийнято декілька рішень, спрямованих на реорганізацію структури книгозбірні на базі чинної. Читальний зал періодичних видань було розформовано, усі періодичні видання перерозподілено між спеціалізованими читальними залами (фонд читального залу іноземної літератури став частиною книжкового фонду залу філологічної літератури). Відкрито читальний зал рідкісної та цінної літератури.

Сьогодні книгозбірня має у своєму складі 5 відділів:

1. Науково-методичний.
2. Комплектування та наукової обробки документів.
3. Інформаційно-бібліографічний.
4. Відділ обслуговування

(абонементи):

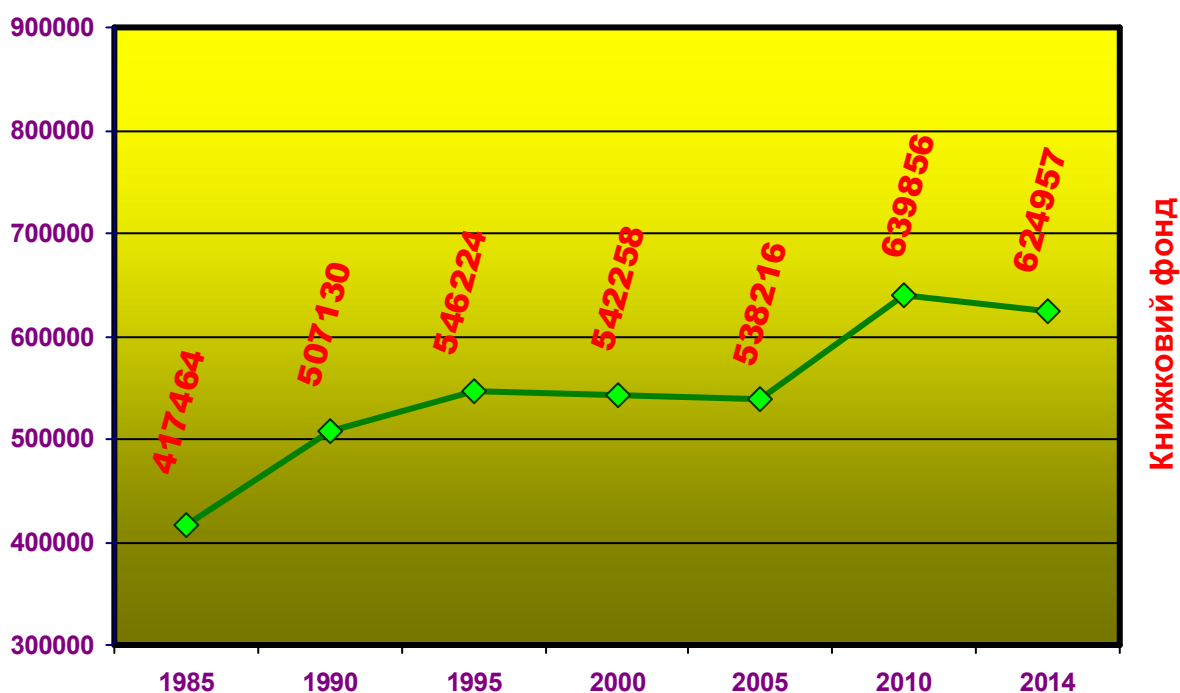
- навчальної літератури
- наукової літератури
- художньої літератури

(читальні зали):

- природничих та прикладних наук, культури, мистецтва і спорту;
- психолого-педагогічної літератури;
- суспільно-політичної літератури;
- філологічної літератури і видань іноземними мовами;
- дисертаційний;
- електронних ресурсів;
- рідкісних та цінних видань.

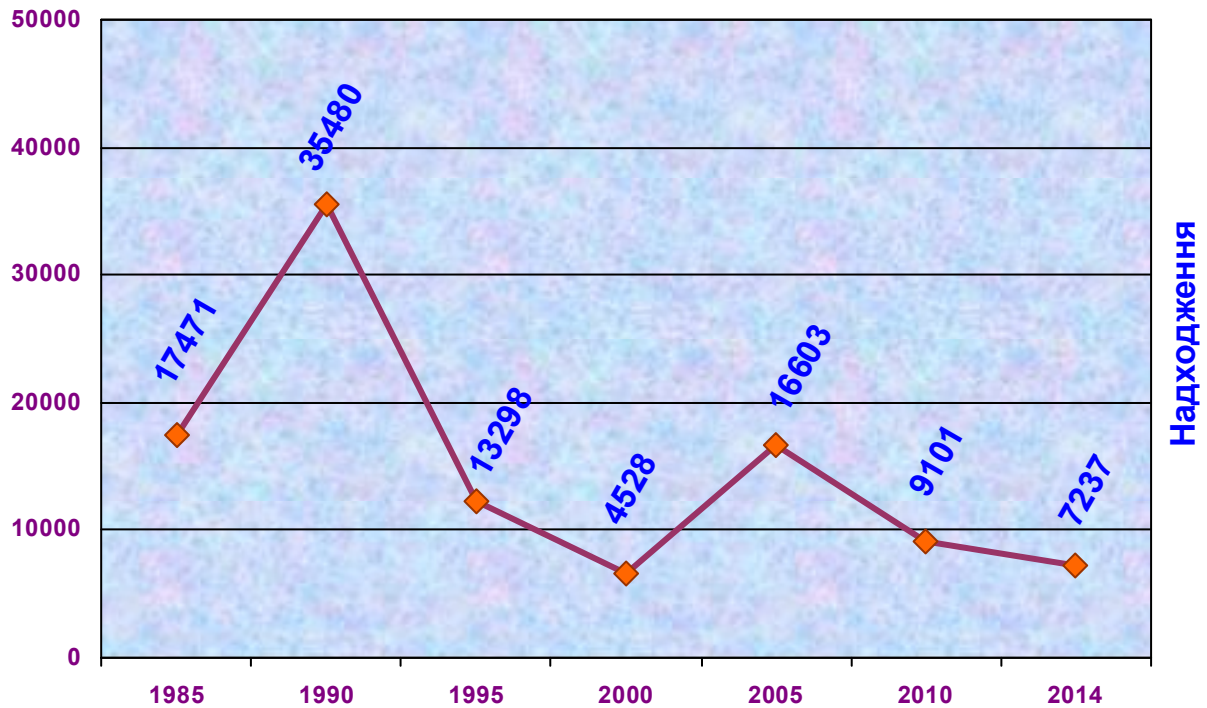
5. Інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення

Серед користувачів є студенти денної та заочної форми навчання, викладачі та співробітники університету, аспіранти, слухачі центру довузівської підготовки та центру післядипломної освіти, абітурієнти. Щороку бібліотеку відвідує 26 тисяч користувачів. Фонд НБ ТНПУ ім. В.Гнатюка нараховує станом на 01.01.2015 року більше 624 тис. одиниць, з них 50% – фахові видання, 4% – рідкісні та цінні видання XVIII-XX ст. У звітах бібліотеки збереглися дані про наповнення книжкового фонду за період з 1985–2015 рр. (Графік 1.)

Графік 1. *Бібліотечний фонд за період з 1985–2015 рр.*

Це універсальні зібрання наукових, навчальних, художніх, довідкових та періодичних видань, документів на традиційних та електронних носіях. Особливу цінність являють собою монографії, підручники та посібники, навчально-методичні матеріали, результати наукових досліджень з актуальних педагогічних і психологічних питань, написані вченими університету. Щорічні надходження до бібліотечного фонду можна прослідкувати за допомогою поданого графіку (Графік 2.).

Графік 2. Надходження до бібліотечного фонду

Книгозбірня продовжує опікуватися якістю своїх фондів. Адже якість обслуговування залежить від стану фондів. Якісне формування фондів – основа життєдіяльності бібліотеки, що можливе за умови достатнього фінансування.

Бібліотека постійно проводить роботу зі збереження фонду: плановий переоблік, оцифрування підручників та навчальних посібників, видань підвищеного попиту. Здійснюються заходи щодо зменшення читацької заборгованості. Для забезпечення збереження рідкісних та цінних видань створено сектор рідкісних і цінних видань (РЦВ) та перенесено фонд в нове приміщення.

Щорічне життя книгозбірні – це певні здобутки в роботі, плідні стосунки з бібліотеками України, нагромадження досвіду співпраці з вищими навчальними закладами. Бібліотека активно співпрацює з багатьма установами, організаціями та окремими громадянами. Книгозбірня ТНПУ ім. В. Гнатюка велике значення надає розвитку кооперації та координації роботи з іншими бібліотеками – Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського, бібліотекою Тернопільського економічного національного університету, Тернопільського національного технічного

університету імені Івана Пулюя., Тернопільською державною обласною універсальною науковою бібліотекою, Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка та ін. Це дає можливість значно скоротити процеси створення власних електронних БД та налагоджувати взаємообмін, уникнути дублювання окремих процесів роботи, обмінюватись досвідом тощо.

Ми не можемо не згадати наших друзів з видавництва, які діють на ринку навчальної книги України для вищої школи: Видавничий дім «Слово», «Академія», «Академвидав», «Вища школа», «Либідь», «Знання», «Центр навчальної літератури», «Наукова думка», «Освіта», «Педагогічна преса», «Каравела, Мальва-ОСО», «Терно-граф», «Новий світ 2000» та ін.

Нові інформаційні технології – необхідна умова формування сучасного іміджу бібліотеки, а від об'єднання зусиль бібліотек, збалансування їх дій залежить майбутнє кожного закладу.

Результатом копіткої багаторічної праці наукової бібліотеки є солідний авторитетний професійний кадровий потенціал. Її штат на 1 січня 2015 року становить 54 одиниці, серед них з вищою освітою 51 од., мають середню за спеціальністю «бібліотекар» – 3, вищу бібліотечну освіту – 12.

Колектив НБ ТНПУ – це велика сім'я однодумців із незмінними звичними певними традиціями. Для багатьох бібліотека стала рідною домівкою. Вагомий внесок у розбудову університетської книгозбірні ветеранів бібліотечної справи: Л. Кравець, Л. Струмінської О. Гордієнко, З. Ірик. О. Німець, М. Редькви, І. Лецкалюк, С. Тененьської, І. Беновської, Ю. Куніцької, Г. Сенік, С. Загородної, Г. Яржемської, Л. Красовської, Н. Орищак, О. Шанайди та ін.

Завзято продовжують справу у забезпеченні освітян якісною бібліотечно-бібліографічною інформацією спеціалісти: Н. Козбур, Т. Матвієшин, О. Кульчицька, О. Лохвицький, Л. Білецька, Н. Пельо, Н. Галіцька, Г. Кінаш, З. Снітинська, Г. Банасевич, Г. Гамбаль, Н. Нагачевська, Н. Тимбак, Г. Мручок.

Знання традицій, професійний досвід старших колег дозволяють віднайти нове, нетрадиційне, а енергія, ентузіазм, мобільність молодих спеціалістів дозволяють втілювати інновації. У нового покоління бібліотекарів більше енергії, вони більш адаптовані до вимог сучасного життя і, звичайно ж, прагнуть до того, щоб суспільство було зацікавлене в їх праці. Наші молоді бібліотекарі – активні і ділові, відповідальні та ініціативні, творчі та грамотні: С. Джафарова, М. Парій, Н. Петрова, М. Папай, О. Днесь, І. Крупа, О. Кирлан, Г. Кубай, Ю. Ковальська, Т. Швалюк, Т. Вархол, О. Сенів, О. Карепінь, О. Прокопчук, Л. Кузьмович, О. Вовк, О. Бадовська, Л. Гирило, О. Кашуба, Х. Мурій, А. Чорна, І. Дорош та ін.

Перспективи бібліотеки ще не вичерпано. Стратегічними завданнями НБ ТНПУ сьогодні є вдосконалення інформаційного забезпечення навчального та наукового процесів, повна автоматизація процесів обслуговування, повна ретроконверсія фонду бібліотеки до БД електронного каталогу, створення електронної повнотекстової бази даних праць науковців університету через організацію інституціонального репозитарію тощо.

Колектив складався і міцнів поступово: підготовка і переїзд у нове приміщення, бажання зробити бібліотеку кращою, створити комфортні умови для читачів, залучення провідних фахівців, керівників підрозділів до управління бібліотекою, впровадження всього комплексу новітніх технологій – все це згуртувало колектив і стало формулою успіху книгозбірні.

Бібліотечний персонал прагне йти в ногу з часом, розвиватися професійно, впроваджувати нові ідеї та задуми, відповідати високому призначенню університетської наукової бібліотеки. Бібліотечна діяльність – це самовіддана і клопітка робота, без якої інформація, що зберігається в бібліотеці, може залишитися невикористаною.

Сутність нашої діяльності – прагнення працювати ще ефективніше попри всі негаразди та перепони, які нам випадають. Повага до професії бібліотекаря базується на досконалому знанні бібліотечної роботи, високому професійному рівні й усвідомленні важливості своєї праці. Усі працівники роблять одну спільну справу, створюючи комфортне середовище для забезпечення основного

права людини – права на вільний доступ до інформації, підвищуючи читацьку та інформаційну компетенцію користувачів.

Час плине дуже швидко. Ніби вчора бібліотеці виповнилось 65 років, а вже сьогодні ми підбиваємо підсумки роботи 75 річної її діяльності. Повертаючись до історичного минулого бібліотеки, ми бачимо дуже складну історію її створення і становлення, руйнування і відродження, еволюцію і трансформацію. Але впевнено можна сказати, що вся історія наукової бібліотеки – це історія успіху. Тому що тільки успішна бібліотека могла стати такою, якою ми бачимо її сьогодні – сучасною, прогресивною, креативною, оптимістичною. Діяльність бібліотеки у будь-які часи її розвитку була наповнена змістом, підпорядкованим служінню людині. Потреби читача завжди були пріоритетними в діяльності працівників бібліотеки. Відкритість, доступність та висока якість послуг, позитивно позначаються на іміджі бібліотеки всі ці роки.

Науково-методична діяльність НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка

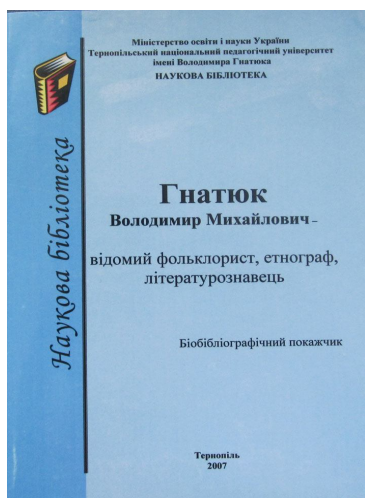
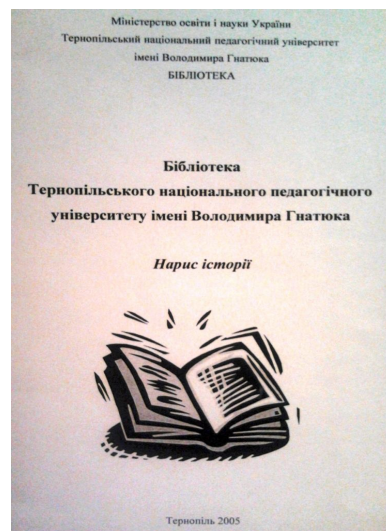
Реалізація наукових планів допоможе стати книгозбірні університету стрижневим компонентом якісно нової системи обслуговування користувачів, що характеризується поєднанням глобального і національного, безперервністю, гнучкістю, відкритістю, можливістю дистанційного навчання і має забезпечити відповідність системи вищої освіти в Україні міжнародним вимогам.

Усвідомлюючи необхідність збереження духовної пам'яті людства, що зосереджена переважно в бібліотеках, музеях і архівах, працівники науково-методичного відділу під керівництвом директора бібліотеки О. Б. Конончука з 2005 року розробили план науково-дослідної роботи на тему “Інформаційна база навчальної та наукової діяльності бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: від витоків до сучасності”.

Отже, науково-дослідна робота бібліотеки університету на сьогодні проводиться за такими головними напрямками:

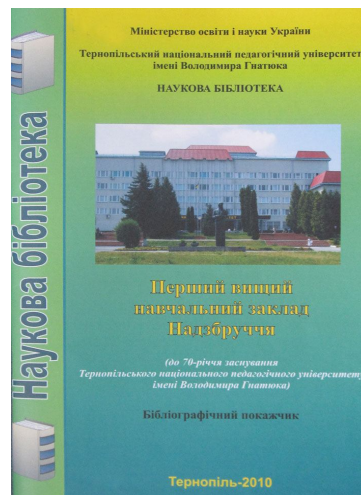
- дослідження історії бібліотеки,
- публікації життєвого шляху науковців університету,
- дослідження структури запитів читачів із нарощування інформаційного потенціалу бібліотеки,
- удосконалення форм роботи бібліотеки,
- підвищення професійного рівня працівників.

Першим етапом виконання наукової роботи є дослідження матеріалів і архівних документів, які допомогли підготувати і видати історичний нарис: “Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.”

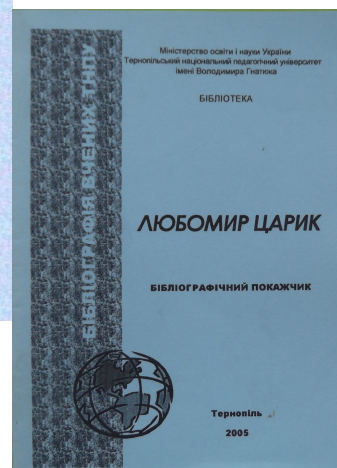
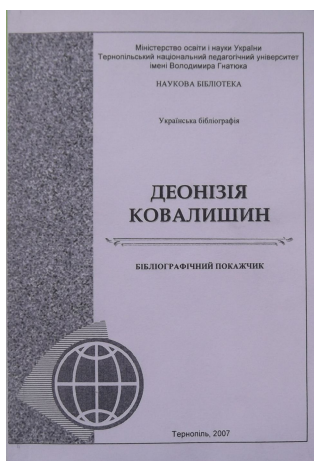

Наступною важливою віхою став біобібліографічний покажчик “Гнатюк Володимир Михайлович – відомий фольклорист, етнограф, літературознавець”, який присвячений 10-річчю присвоєння університету імені Володимира Гнатюка.

До 70-річчя від заснування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка працівники науково-методичного відділу підготували і видали покажчик «Перший вищий навчальний заклад Надзбруччя».

Продовженням і важливою складовою частиною досліджень історичних аспектів стали біобібліографічні покажчики, які органічно поєднують життєпис провідного науковця університету і вичерпний бібліографічний опис його творчого доробку. У згаданій серії «Бібліографія вчених ТНПУ» уже вийшло 9 біобібліографічних покажчиків: «Йосип Свинко» (2004 р.), «Любомир Царик» (2005 р.), «Роман Гром'як» (2007 р.), «Деонізія Ковалишин» (2007 р.), «Мирослав Сивий» (2009 р.) тощо.

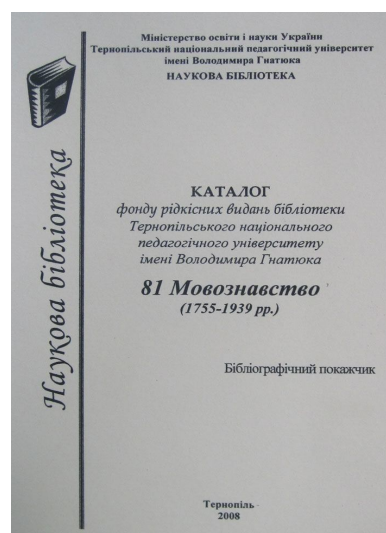
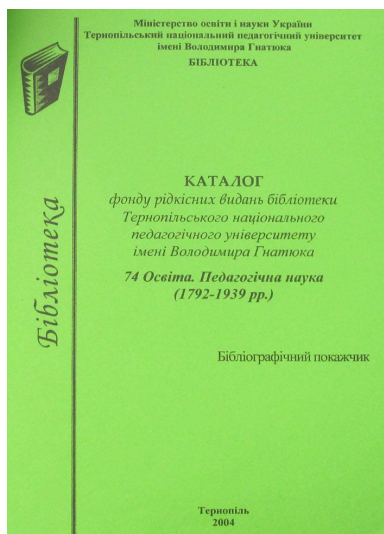
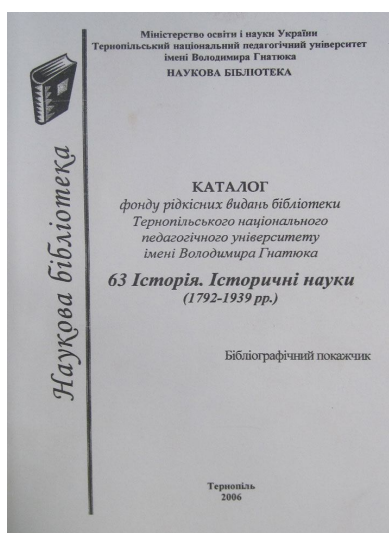

У 2014 році підготовлено та видано покажчик до 60-річчя від дня народження Григорія Васильовича Терещука: доктора педагогічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України, першого проректора ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Серед досліджень, присвячених вивченню стану та використання бібліотечних ресурсів, чільне місце посідає тема «Рідкісні видання нашої бібліотеки». Протягом 2004–2005 років було підготовлено і видано покажчик «Каталог фонду рідкісних видань Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 74 Педагогіка. Педагогічні науки (1792–1939 рр.)». У 2005–2006 роках – бібліографічний покажчик «Каталог фонду рідкісних видань Тернопільського національного педагогічного

університету імені Володимира Гнатюка. 63 Історія. Історичні науки (1792–1939 рр.)». У 2008 році – «Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 28 Біологічні науки (1792–1939 рр.)».

Цікавими за змістом є фонди рідкісних видань з філологічних наук бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Кожна із книг цього фонду має свою долю. Дата видання більшості з них сягає декілька століть, вони несуть на собі відбиток непростих біографій своїх авторів і власників. Завершилося дослідження цих фондів підготовкою покажчика «Каталог фонду рідкісних видань бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 81 Мовознавство» (2008).

У нашому житті література відіграє визначну роль. З дитинства до похилого віку людина живе нібито у взаємодії двох світів – буденної дійсності та художньої літератури. У літературних образах і подіях ми намагаємося виявити повсякденне, звичне, а от реальні стосунки часто будуємо на прикладах ідеальних героїв і величних почуттів із прочитаних творів. З них ми пізнаємо життя, вчимося споконвічним духовним цінностям, знаходимо відповіді на свої чисельні питання.

Актуальним завданням працівників бібліотеки є популяризація бібліотечної колекції стародрукованих видань художньої літератури, яка знаходиться у фонді бібліотеки з метою наближення її до читацької аудиторії та використання як об'єкта дослідження. Оскільки серед наявних у фонді книг є багато документів польською мовою в межах визначеного хронологічного періоду, було вирішено у 1910–1911 рр. видати покажчик, який буде складатися з двох частин.

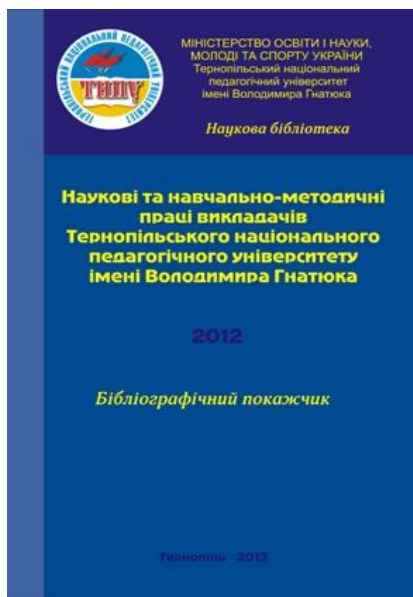
Назва першої – «Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 84 Художня література Польщі. Ч. 1 : А–М». Назва другої – «Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 84 Художня література Польщі. Ч. 2 : N–Z».

Серед наявних у фонді книг цікавими за змістом є рідкісні видання художньої літератури латиничним та кириличним (старослов'янським і гражданським) шрифтом. Їх подано у працях: «Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Світова художня література (кириличним шрифтом, 1762–1944 рр.)» та «Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Світова художня література (латиничним шрифтом, 1658–1954 рр.)», що продовжує серію «Рідкісні видання».

Опрацювання рідкісних видань бібліотеки дозволило створити їх електронні каталоги, що значно оптимізувало пошукові можливості читачів та підвищило інтерес науковців університету до зазначеної частини фонду бібліотеки і безпосередньо стало поштовхом до їх подальших досліджень.

Аналіз фонду рідкісних видань дозволив підготувати чисельні повідомлення та книжкові виставки для повнішого розкриття цінності цієї літератури. Наприклад, у Державному архіві Тернопільської області, читальних залах бібліотеки та електронному варіанті функціонувала виставка «Прижиттєві видання А. Брюкнера, польського філолога та історика, уродженця Тернопілля». Стало доброю традицією демонструвати виставки рідкісних видань, приурочені тематиці наукових конференцій, що відбуваються в університеті.

З 2012 року започатковано щорічне видання покажчика «Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

Великий інтерес для наукової роботи становить органічне поєднання традиційних форм роботи бібліотеки з впровадженням у роботу електронних автоматизованих технологій для оперативного і максимально повного забезпечення зростаючих інформаційних потреб студентів, науковців та працівників університету.

Електронне видавання документів має низку переваг над традиційним, оскільки дозволяє в режимі реального часу отримувати дані щодо авторів і назв виданих книжок, типу літератури, мови, шифру ББК, встановлювати терміни повернення, аналізувати, хто з працівників бібліотеки проводив видавання і приймання літератури та ін.

Коротко резюмуючи вище сказане, можна зробити висновок, що автоматизація бібліотечно-інформаційної роботи є об'єктивною реальністю для бібліотеки, яка оперативно забезпечує наукові дослідження важливою інформацією і є потужним доповнення класичних форм роботи.

Складовою частиною наукової роботи книгозбірні є виявлення, вивчення, узагальнення та впровадження на основі досліджень і аналізу бібліотечної практики ефективних методів, прийомів і форм роботи шляхом розробки регламентуючих документів, вивчення та впровадження інноваційної діяльності, підвищення професійної кваліфікації бібліотечних працівників, видавничої діяльності тощо.

Ефективне обслуговування користувачів неможливе без наукових досліджень характеру і динаміки їхніх потреб. Стало традицією проводити анкетування читачів та інші соціологічні дослідження, наприклад «Робота бібліотеки очима студентів», «Дослідження думки студентів про роботу абонементу», «Дослідження думки працівників про роботу і психологічний клімат у колективі» та ін.

Результати соціологічних досліджень дали змогу зібрати об'єктивну інформацію щодо бібліотечно-інформаційної діяльності наукової бібліотеки. Враховуючи всі пропозиції і зауваження респондентів, роботу нашої книгозбірні спрямовано у напрямку більш ефективного забезпечення та обслуговування користувачів. Головним напрямком в удосконаленні роботи книгозбірні залишається посилення уваги до читача як особистості, надання найширшого спектра інформаційних послуг, створення комфортного сервісу обслуговування всіх користувачів.

Традиційно щорічно бібліотека проводить семінари для бібліотекарів загальноосвітніх шкіл Тернопільської області з питань впровадження інформаційних технологій у роботу сучасної бібліотеки, робочі зустрічі та консультації з фахівцями бібліотек інших вищих навчальних закладів м. Тернополя.

Таким чином, наукова робота є невід'ємною частиною функціонування бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, яка забезпечує якісно новий рівень інформаційного забезпечення користувачів, реалізовує історичні надбання книгозбірні, створює якісно новий бібліотечно-інформаційний продукт шляхом кооперації зусиль

бібліотеки і усіх суб'єктів документно-комунікаційної сфери, впроваджує нововведення в системі бібліотечно-інформаційної освіти і підвищення кваліфікації працівників із застосуванням можливостей Інтернет-технологій, організовує фонд онлайн-документів, оптимізує використання електронної інформації і мережі Інтернет тощо.

Вирішальну роль у процесах входження України до Європейського освітнього простору відіграє модернізація її вищої школи. Успіх таких перетворень ставить перед бібліотекою важливе завдання – прищепити майбутньому педагогу навички інформаційного мислення, навчити орієнтуватися в постійно зростаючому потоці інформації, самостійно і творчо працювати з книгою.

Сьогодні, в добу комп'ютеризації, незважаючи на те, що все більше матеріалів надходить на електронних носіях, які не мають певних просторово-часових вимірів, книжка все ж таки залишається неоціненним скарбом, джерелом мудрості, знань, досвіду, фундаментом освіти, яка у ХХІ столітті спрямована на виховання особистості, що вміє використовувати набуті знання та опрацьовувати різноманітну інформацію, а бібліотеку, яка прагне допомогти у вирішенні цих проблем, можна назвати основою цього фундаменту.

Завдання бібліотеки досить складне – не просто дати людині певну інформацію, а навчити цю інформацію здобувати, вміти застосовувати її, підходити до навчання творчо. Викладачі, бібліотечні працівники є тими людьми, які не просто радять, а керують читанням. Прикро, коли викладачі розповсюджують електронний варіант книги, і у студента потреби йти до бібліотеки немає. Сьогоднішній запит читача – це література, яку студенти в основному вибирають для використання у навчальному процесі, а не за свідомим вибором для поглиблення знань або духовного та морального задоволення. Тому перед бібліотекою і університетом в цілому, стоїть завдання повернути читача до бібліотеки, зацікавити його, розкрити красу і багатство друкованої книги.

Колектив бібліотеки робить усе можливе для ефективного обслуговування своїх читачів, розкриває книжкові багатства кожному, хто прагне знань. Одним із основних завдань сучасного бібліотекаря – бібліографа вищого навчального закладу є інформаційна діяльність, спрямована на задоволення потреб навчального процесу та потреб патріотичного виховання студентської молоді, вироблення інформації в руслі загальнодержавних, загальнонаціональних духовних цінностей, донесення їх до всієї системи інформаційних баз вузу.

Бібліотечна діяльність – це самовіддана і клопітка робота, без якої інформація, що зберігається в бібліотеці, може залишитися невикористаною.

Культурно-просвітницька діяльність бібліотеки

Інформатизація сучасного суспільства потребує значного підвищення інформаційної культури кожної людини. Інформаційна культура особистості стає дедалі актуальнішою і для тих, хто навчається, і для тих, хто вчить – учителів, викладачів і бібліотекарів. Провідна роль у формуванні в користувачів знань, умінь та навичок використання сучасних інформаційних ресурсів належить, перш за все, бібліотекарям, які є фахівцями з питань задоволення інформаційних потреб, організації та управління ресурсами знань, досвіду та інформаційно-бібліотечної підтримки навчально-виховного процесу.

Бібліотека – це не тільки доступ до друкованих джерел інформації та безкоштовного Інтернету, це опора духовного і громадянського життя країни, яке частково втратило свої ціннісні орієнтири.

Сьогодні книгозбірня є складовою частиною світової інформаційної інфраструктури. Необхідно зазначити, що контент Інтернету не існує сам по собі – його хтось наповнює. Всім відомо, що у всесвітній павутині багато неякісної та недостовірної інформації. Діяльність бібліотекаря в мережі різноманітна: вона передбачає довідково-інформаційне обслуговування, бібліографічне інформування за допомогою електронних каталогів, віртуальних виставок, створення електронних бібліотек та ін. Крім того, саме вона,

спираючись на багатотисячні книжкові фонди, виконує гуманістичну місію, а інформаційні технології є дієвим засобом підвищення ефективності її роботи.

Бібліотека завжди була, є і буде тим невичерпним джерелом духовності, мудрості, культури, естетики і знань. Вона знайомить нас насамперед з книгою справжньою й істиною. Адже, створюючи будь-який рукопис, автор залишає в ньому часточку себе, свого я, своєї душі. Тому, читаючи книгу, ми збагачуємось не лише словом, але світовідчуттям, почуттям радості, натхненням. Ми не лише сприймаємо прочитане, але й занурюємося у неповторний світ слова, яким так досконало змальовано все довколо нас. Тому книга – це не лише набір слів і речень, – це дивовижний скарб духовності!!!

На жаль, сьогодні у зв'язку з розвитком інформаційних технологій та Інтернету, студенти все менше цінують книгу, рідко звертаються до неї. Тому робота бібліотек націлена на розвиток у молоді потреби в книзі як унікальному носієві матеріальної і духовної культури, а також на створення умов для формування пріоритетів у системі моральних і духовних цінностей за допомогою популяризації цього джерела знань.

Книга пережила багато потрясінь, але з впевненістю можна сказати, що переживе і цей непростий період. Адже вона – одне з найдивовижніших і найбільших див, створених людиною. Сучасний читач не усвідомлює, наскільки цікавим і захопливим є читання друкованої книги, коли ти поринаєш у світ автора, бачиш, якою він створив книгу, відчуваєш її запах, а Інтернет – це поверхнева і коротка інформація, яка тільки доповнює книгу.

Спілкування з книгою дає кожному, хто до неї доторкнувся, справжню насолоду, підвищує світосприйняття і приносить радість пізнання. Цікаві, неординарні, яскраві і змістовні культурно-освітні заходи працівники бібліотеки перетворюють на свята.

Книгозбірня спрямовує свої зусилля не лише на обслуговування студентів необхідною навчальною літературою, а й на проведення значної культурно-просвітницької роботи в тісному контакті з викладачам, кафедрами, інститутами, студентською радою. Саме відділ обслуговування став центром

проведення масових заходів не лише у бібліотеці, а і поза її межами, оскільки окремого підрозділу масової роботи бібліотека не має.

Активним організатором усієї просвітницької діяльності є Зіновія Йосипівна Ірик, яка самовіддано виконує свою роботу. Завжди впевнено, емоційно, з піднесенням виступає перед будь-якою аудиторією. Хочеться підкреслити особливу роль Зіновії Йосипівни у згуртуванні своїх підлеглих. Вона належить до тих творчих особистостей, які розвивають і втілюють у практику надбаня попередніх років, невтомно служать бібліотеці та її читачам. Дружня і товариська, відкрита до спілкування, оптиміст по натурі, виважена і добра людина, яка, володіючи поетичним словом, відкриває чарівний світ книги, поезії, мистецтва.

Обираючи теми заходів, працівники бібліотеки виходять передусім з потреб читачів. Для вивчення їхньої думки щорічно проводиться соціологічне опитування, що включає і питання проведення просвітницько-виховних заходів. У першу чергу робота спрямована на допомогу читачам у засвоєнні навчального процесі, а також на змістовне і корисне дозвілля.

Сьогодні бібліотеці, щоб залишитись цікавою, привабливою, а головне потрібною, необхідно йти в ногу з часом, не забувати про традиційне, обов'язково оновлювати звичні форми роботи та орієнтуватись на нового користувача. Одним із засобів виховання молоді є наочність. Наочна демонстрація книг на виставках, переглядах є найбільш поширеною та доступною формою популяризації книги. Виставка виступає як самостійна форма розкриття документального ресурсу бібліотеки і входить до складу різних комплексних заходів. Вона не просто популяризує книгу, а й розкриває скарби бібліотечних фондів, дає можливість використати підібраний матеріал за поданою тематикою у навчальному процесі.

Бібліотекарями організововано та експоновано понад 130 виставок за рік, з них 4 постійно діючих. Це тематичні виставки, виставки-перегляди, персональні виставки, красназавчі, інформаційні, виставки, присвячені знаменним датам та подіям в житті українського народу, виставки-вернісажі – вони в повному обсязі

розкривають фонд та вдало доповнюють усі заходи, які проводить бібліотека. Пріоритет надається презентаційним, інтерактивним формам інформаційно-просвітницького напрямку, що дозволяє позиціонувати книгозбірню як сучасний науково-інформаційний підрозділ університету. Хотілося б виділити одну із таких виставок *«Нашій славіній бібліотеці присвячується»*.

*Книжкова виставка до 75-річчя
наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка*

Традиційними є виставки літератури до знаменних і пам'ятних дат, на допомогу засвоєнню навчальних дисциплін та проведенню наукової роботи: *«Квітни, мово, зірнице слова!»* – до Міжнародного дня рідної мови, біля якої провели бібліографічний огляд літератури *«Мова – це глибина тисячоліть»* та презентацію; *«Козацькому роду нема переводу»* – до Дня українського козацтва; *«Ще й досі блукають їх душі, мов тіні, Шукаючи хліба по всій Україні»* – до Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій; *«Теорію вивчаємо з книжок, а практику черпаємо з стежок»* – на допомогу студентам природничих спеціальностей;

«Кутя. Святвечір. Коляда. Різдво.

Мелодія зими, що серце гріє.

Святиться на долівці те зерно,

Яке сіяч у кожную хату сіє! – до Різдва;
*«Простивши все, відкинувши зневіру,
Просвічені Пасхальним торжеством,
Кріпимо нашу прадідівську віру
І воскресаймо разом із Христом!!»* – до Великодня.

У книжкових виставок є суттєві переваги перед іншими формами роботи: навіть ті читачі, які не дуже любляють самостійно відшукувати необхідні матеріали в каталогах, обов'язково зупиняються і звертають погляд на гарно оформлені експозиції.

Книжкові виставки є своєрідною візитівкою бібліотеки. Завдяки їм читачі можуть судити не лише про книжкові багатства, але й про стиль закладу, певного його відділу. До організації виставок бібліотекарі підходять креативно, уміють цікаво згрупувати матеріали з актуальних тем, оригінально їх представити та розкрити.

Складовою частиною виставкової роботи в бібліотеці є віртуальні (електронні) виставки. Перевагою їх є те, що відвідувачі можуть отримати повну інформацію з конкретної теми без поспіху, у зручний для них час. Віртуальні виставки на бібліотечному сайті експонуються з 2005 року.

Інформатизація надала можливість зробити масові заходи більш цікавими і насиченими. Різні медіа-презентації зацікавлюють все більшу кількість читачів. Особливою увагою користується цикл заходів з відеопоказом фільмів, виставками спеціальної літератури, що проводяться уже кілька років. На заходах, крім бібліографічних оглядів, які готують працівники бібліотеки, виступають педагоги, вчені, письменники, священики.

Користувачі книгозбірні: студенти і викладачі – категорія специфічна. І бібліотекарі повинні рости разом із ними, орієнтуватися у всіх питаннях, що їх цікавлять, у деяких іти попереду, бо фахівець, який не може бути порадиником, читачеві не потрібен. Бібліотекар у ВНЗ сам повинен бути творчою людиною, генератором інновацій і креативу, і артистом, і менеджером дозвілля, вирішуючи при цьому, притаманними його професії формами і методами, поставлені завдання.

Сучасна молодь – креативна, енергійна, талановита, відповідальна. Саме вона значною мірою визначатиме зміст, спрямованість та характер завтрашнього дня суспільства, адже має великий потенціал, запал та енергію, які саме у молодому віці потрібно спрямувати у правильне русло. Тож важливо у всіх починаннях її у потрібний момент підтримати, розрадити та допомогти. Також велику увагу слід приділяти вихованню патріотичної, сильної духом молоді, яка в майбутньому зможе будувати і розвивати нашу Батьківщину.

Виховання майбутніх фахівців авторитетними, високоосвіченими, носіями високої інтелектуальної, соціально-психологічної культури полягає у залученні молоді до загальнолюдських цінностей. Для цього використовуються різноманітні форми і методи, що спираються на народні традиції, кращі національні надбання.

Багатьом запам'ятовся літературний вечір, присвячений 200-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка *«Величний символ України»*. На фоні презентації прозвучав вірш-присвята Т. Г. Шевченку *«Духовну велич нам не осягнути, якою наділив його Господь»* (автор Ірик З. Й.).

Студенти Інституту педагогіки і психології та Інституту мистецтв цікаво провели літературно-музичну композицію:

«Тарасе наш! Пророче! Прометею!

Лунає віще слово крізь віки

Над рідною вкраїнською Землею!

Й цим словом причащаються світи».

Віртуальна виставка та огляд літератури *«Шевченкова свіча століттями горить»* була змодельована з окремих фрагментів оцифрованих книжкових джерел, бібліографічних описів, анотацій, цитат видатних письменників, повних текстів творів Тараса Шевченка. Використання бібліотекою сучасних веб-технологій дозволило багатоаспектно розкрити творчість Т. Г. Шевченка.

Для його підготовки проведення вечора було запрошено шанувальників поета – викладачів, студентський актив бібліотеки, співробітників. Це було грандіозне дійство. В актовому залі на фоні музики в супроводі інститутського хору розгортаються сторінки життя Великого Кобзаря. Шевченківські дні традиційно проводяться щороку.

Серед чисельних заходів варто згадати про Свято української мови і писемності *«Бринить – співає наша мова,*

Чарує, тішить і п'янить»

(О. Олесь).

Ініціаторами виступили бібліотека та кафедра теорії і методики української та світової літератури. Заходи проводимо таким чином, щоб була можливість залучати якнайбільше студентів. До заходів залучаються студенти першого, другого та третього курсів усіх факультетів. Вони претворюються у справжнє свято: звучать вірші, лунають пісні про Україну, українську мову.

Звичайно, підготовка таких заходів потребує докладання великих зусиль, оскільки необхідно зібрати текстову інформацію, фотографії, ілюстрації, зробити звуковий коментар, відеосюжет, анімацію, але результат виправдовує всі зусилля як бібліотекарів, так і користувачів.

Оскільки наш університет має педагогічне спрямування, тому бібліотека багато уваги приділяє питанням педагогіки. Співробітниками книгозбірні та студентами 2 курсу факультету іноземних мов було проведено педагогічні читання, присвячені 190-річчю від дня народження Костянтина

«Педагог світового масштабу» – презентація до 190-річчю від д/н К. Д. Ушинського

Ушинського, основоположника наукової педагогіки й народної школи. Присутні ознайомилися із розгорнутою виставкою книг *«Учителю учителів»* та презентацією *«Педагог світового масштабу»*.

На фоні презентації звучав вірш-присвята (автор Ірик З. Й.), текст подаємо у додках (С. 162–164).

У залі звучали доповіді про життєвий та творчий шлях Костянтина Дмитровича: *«Біографія, життєвий та творчий шлях»* (Костюк Уляна Вадимівна); *«Педагогічна діяльність К. Д. Ушинського»* (Бойко Олена Василівна); *«Дидактичні погляди»* (Швед Мар'яна Ігорівна, Лучко Христина Олегівна); Вірш про Ушинського К. Д. (Матушкевич Ярина Зеновійвна); *«Ушинський про народну періодику»* (Біланчин Наталія Іванівна, Борденюк Ірина Миколаївна); *«Ушинський про гармонійне виховання»* (Маціборок Оксана Вікторівна, Кадиецька Христина Григорівна); *«Сімейне виховання»* (Корінь Ольга Михайлівна, Лакоцька Іванна Петрівна); *«Ушинський про вчителя»* (Карпенко Ангеліна Василівна, Батюк Ірина Олегівна).

Студенти звернулися і до його найвідоміших висловів із яких черпають натхнення для власного педагогічного зростання *«Вислови і цитати К. Д. Ушинського»* (Музика Альона Юрїївна).

На завершення подано огляд літератури *«Педагог світового масштабу»*.

Цікавим та змістовним було літературне читання *«Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі»* (Л. Костенко) – присвячене 85-річчю з дня народження Л. В. Костенко. Оригінальною була презентація віртуальної виставки, а також відеоперегляд поезії «Крила» Ліни Костенко, який представив Богдан Ступка. Присутні мали можливість почути пісні на вірші поетеси. Студенти також подивилися фільм про життя і творчість легендарної сучасниці.

Бібліотека університету постійно використовує в своїй роботі віртуальні виставки, презентації як наочно-пізнавальну форму популяризації книги, наближення до читача. Щоб не бути статичним предметом інтер'єру, щоб працювати і бути корисною, виставка, повинна виглядати сучасною, вабити, притягати формою і змістом.

Конкурси літературних творів, які організовує бібліотека з нагоди професійного свята Всеукраїнського дня бібліотек уже стали традиційними. Програму побудовано таким чином, щоб усі охочі змогли брати у них участь. З

метою пропаганди книги у приміщені наукової бібліотеки ТНПУ було проведено конкурс літературних творів «*Бібліотека – древня і вічно юна оселя людського розуму*». Епіграфом були рядки:

Там пахне світом і знаннями.
Там мудрість всіх віків й епох.
Велетів слова поміж нами
Уже немає багатьох,
Що досягли вже апогею
Глибин духовних та буття.
Що йдуть не просто за межею, –
Вникають в справжню суть життя
Усе казкове й загадкове,
Усе правдиве, друже ти,
Знайдеш лише в святині слова
Знайдеш лише у храмі книг.

У заході взяли участь студенти 1–3 курсів філологічного факультету та Інституту педагогіки. Він пройшов дуже змістовно та цікаво. Студенти-учасники відповідально поставились до конкурсу. Обдарована молодь майстерно у прозовій та віршованій формі розповідала, яке місце в їхньому житті посідає книга, бібліотека, слово. Декілька кращих студентських творів подаємо у додатках (С. 156–158).

Всі учасники, а саме: Вітяк Юрій-Антін, Войтків Оксана, Воробйов Роман, Дмитрів Леонард, Здрок Тетяна, Мартинчук Анастасія, Муц Соломія, Попоренко Олександр, Пришляк Надія, Тимощук Марина – були нагороджені грамотами та художніми творами сучасних українських авторів. Окрім студентів, ініціативу для участі у конкурсі проявили і самі працівники бібліотеки: Ірик Зіновія Йосипівна, Кубай Галина, Білинська Галина Богданівна, які теж були відзначені призами.

Організовано розгорнуту книжкову виставку «*Її величність – Книга*», на якій було представлено рідкісні видання книг минулих тисячоліть, і сучасні твори, що розкривають справжню глибинну суть книги. Працівники інформаційного відділу підготували фільм-презентацію про діяльність нашої бібліотеки.

Виставка творчих робіт працівників бібліотеки

Учасники свята мали змогу оцінити вияв справжніх талантів наших співробітників у виробках із бісеру, глини, екібани та вишивці, яка вічна й нетлінна, як і сама книга.

І хоча сьогодні інформаційний простір заповнив Інтернет, із огляду на проведений захід ми можемо запевнити, що книга завжди залишається безцінним скарбом людства.

У світлі подій, що відбуваються в нашій країні, велике значення в цій роботі приділяємо національно-патріотичному вихованню молоді. Воно спрямоване на формування у студентської молоді поваги до державних символів, історії, культури і мови України та на розуміння єдності і цілісності України. Події в сучасній Україні знаходять відображення у багатьох аспектах виховної роботи бібліотеки. Цікаво проведено конкурс літературних творів на тему:

«Ми тут. Ми всі. Ми є. Ми гурт. Єднаймося.

Ми є той ґрунт подій майбутніх вирішальних». (М. Вінграновський).

На фоні презентації звучав вірш «Скажіть, по кому плаче дзвін» (автор Ірик З. Й.). Хвилиною мовчання вшанували пам'ять тих, хто віддав своє життя

за рідну землю. Прозвучала пісня "Серце плакало" у виконанні С. Степаніва (сл. С. Сірого, муз. С. Степаніва). Із доповіддю *«Імена, символи, призначення українського народу»* виступив Грушко В. С. – доцент кафедри філософії та економічної теорії. Бібліотекарі підготували книжкову виставку *«Слава Україні! Героям Слава»*.

Студенти брали активну участь, читаючи свої твори. Кращі з них подаємо у додатках (С. 159–162).

Директор наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка Чайка І. А. вручила грамоти та книги в дарунок всім учасникам. Такі заходи і активна участь у них студентів свідчать про зростання патріотичної свідомості молодих людей, небайдужість до тих подій, які відбувалися та відбуваються у державі.

Усі заходи завжди відвідують представники прес-служби та телецентру університету, які висвітлюють ці події на сайті вузу й бібліотеки.

Організація роботи книгозбірні вимагає постійного удосконалення, пошуку і приведення в дію нових форм впливу на студентів, опрацювання нових методик та видів діяльності. Центром віртуального спілкування між бібліотекарем та користувачем сьогодні слугують соціальні мережі, які дають можливість найбільш оперативно анонсувати діяльність бібліотеки та забезпечують віддалений діалог з користувачем. Популярними є сторінки нашої бібліотеки в Контакті та Facebook. Працівники, оволодівши новими вміннями та навичками популяризації книги, а саме створення буктрейлерів (реклама з метою популяризації книги), презентацій та відеороликів, почали активно впроваджувати їх в роботу. Цікавим був відеоролик про нашу бібліотеку *«Знайомтеся, наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка»* до Всеукраїнського дня бібліотек.

Прекрасну традицію дарувати бібліотеці книги активно підтримують студенти, випускники та викладачі нашого університету, долучившись до акції «Подаруй бібліотеці книгу». Приносять книги не лише з власних книгозбірень, а й придбані нові видання як українських, так і світових авторів. Завдяки цьому книжковий фонд отримав велику кількість різноманітних видань, унікальні

подарункові книжки, альбоми з мистецтва, рідкісні видання та сучасну художню літературу. Книги, подаровані в бібліотеку небайдужими читачами, користуються неабияким успіхом. Дуже приємно бачити, що студенти педагогічного університету встигають гарно вчитися і всебічно розвиватися.

Таким чином, перелічені форми просування і популяризації книги дозволяють позиціонувати читання як невід'ємну складову способу життя сучасної молоді, необхідну для успішної освітньої, професійної та творчої діяльності. Інформаційно-комунікаційні технології, мультимедіа допомагають зробити книгу привабливою і потрібною в очах студентської молоді, яка часто сприймає друкований аналог як застарілий формат. Тому бібліотекар просто зобов'язаний «бути в темі», володіти матеріалом у повному обсязі.

Це вимагає певних інтелектуальних зусиль, але результати себе виправдовують. Безумовно, необхідно надати перевагу презентаційним, інтерактивним, мультимедійним формам інформаційно-просвітницького та культурно-дозвільного спрямування. Очевидно, що використання сучасних технологій, демонстрація нових можливостей сприяють підвищенню іміджу бібліотеки університету, яка перебуває в постійному пошуку ефективних форм роботи з користувачем, активно впроваджує інноваційні технології, прагнучи відповідати вимогам часу.

Стрімке збільшення кількості інформаційних ресурсів в інформаційному просторі викликає нагальну потребу в навчанні користувачів основам інформаційної культури. З цією метою постійно проводяться заняття, на яких співробітники книгозбірні висвітлюють такі питання: як користуватися бібліотекою, які послуги вона надає, як здійснити пошук необхідної інформації, як працювати з електронними ресурсами. Такі заняття сприяють підвищенню рівня інформаційної культури молодих науковців.

Найважчий ринок інформаційних послуг відповідно до своєї структури вимагає від користувача певних знань своїх інформаційних потреб, уміння їх трансформувати в запити та навичок користувача в системі цих послуг. Для повного оволодіння можливостями бібліотеки недостатньо лише ознайомитися з правилами користування.

Саме тому, з метою надання читачам більшої інформації про книгозбірню, співробітниками проводяться різноманітні екскурсії. Вони є засобом популяризації історії бібліотеки, її фонду й сервісних послуг, ознайомлення з довідково-пошуковим апаратом, який об'єднує традиційний довідково-пошуковий апарат та електронні каталоги, електронні бази даних, зокрема інтегрований галузевий інформаційний ресурс (ІГР), за допомогою якого забезпечується пошук необхідної інформації. За змістом екскурсії поділяються на тематичні й комплексні. Більша частина таких заходів, що відбуваються в книгозбірні, є комплексними екскурсіями, котрі проводяться консолідовано з іншими підрозділами книгозбірні.

Характерною особливістю екскурсій є те, що під час них відвідувачів ознайомлюють із веб-порталом бібліотеки та надають інформацію про ІГР. Треба зазначити, що особливий попит мають тематичні екскурсії: про фонд раритетних і цінних видань, інформаційно-пошукову систему книгозбірні, зокрема про ІГР як інструмент пошуку інформації користувачами для написання наукових робіт. Загалом протягом 2010–2012 рр. проведено 324 екскурсії.

Сучасний напрямок розвитку освіти ставить перед бібліотекарями нові завдання. Надзвичайно важливо, який фахівець у галузі педагогіки та яка особистість вийде у світ після закінчення університету. Чи вмітиме він мислити широко й нестандартно, чи зможе порозумітись й налагодити контакти з представниками різних культур, народів та світоглядів?

Динамічний процес розвитку бібліотеки лежить в основі формування нових професійних вимог, яким повинен відповідати бібліотекар. Сучасний бібліотекар – це не тільки знавець літературної і наукової видавничої продукції та читацьких потреб, але і спеціаліст у сфері нових цифрових технологій, навігатор в електронних ресурсах Інтернету, провідник інформаційної культури, хранитель гуманістичних традицій суспільства та універсального наукового знання, менеджер і маркетолог в інформаційно-бібліотечній сфері, активний суб'єкт книговидавничого ринку. Кардинальний інформаційний розвиток суспільства зумовив зростання вимог до бібліотекарів.

Працівники наукової бібліотеки – фахівці, здатні повною мірою задовольняти потреби особистості у пізнанні і саморозвитку, в генеруванні, актуалізації, засвоєнні знань. Вони мають багатий досвід проведення різноманітних бібліотечних заходів, що створюють комунікаційний клімат у бібліотеці. Останніми роками більшість бібліотечних працівників виступають у статусі бібліотекарів-педагогів. Вони мають високий рівень професіоналізму, досконало володіють різними формами і методами роботи із виховання у студентів інформаційної культури, любові до книги, формування культури читання, розвитку пізнавальних інтересів і здібностей, активними формами популяризації книги, організації проведення змістовного дозвілля тощо.

Проводячи заходи для студентів і з їхньою участю, працівники бібліотеки вкладають знання і душу, щоб користувачі відчули, що бібліотека – те середовище, де можна проявити свої здібності, де їх вислухають і їм завжди раді.

Епілог

У всі часи книга була, і буде духовним скарбом нації, її немеркнучої історії. Саме з книг ми черпаємо насагу до життя, творчості і праці. Так розмірковує про значення та роль бібліотеки Топоренко Олександр, студент другу курсу Інституту педагогіки і психології у своєму літературному творі поданому на літературний конкурс до Всеукраїнського дня бібліотек (2011 р.). Ось рядки із його твору:

Бібліотеку я зобразив полем пшениці. Кожен колосок у безкрайому полі – це чиясь невтомна праця, чиясь думка, яка зуміла прорости серед інших, побороти бур'ян, палюче сонце, яке часто зігриває пізнавальну сферу користувача бібліотеки (тобто сонце може відігравати тут двозначну роль), і втілитись у вигляді колоска. Колосок – це книга. Колосків (книжок) на полі (бібліотеці) багато. Кожен колосок, який є у безкрайому полі – не зірвеш. Отже – кожен книгу в світі не перечитаєш. І сьогодні, коли «в те поле не йдуть діти» – це данина сучасності. Проблемою стає інтелектуальний розвиток дітей, молоді. Колись тому слугувала БІБЛІОТЕКА. Той, хто туди приходив, умів віднайти матеріал, умів його «відчутти до самого-самого». Сьогодні ж цю функцію виконує комп'ютер. Тож, молоді люди тупіють. Безперечно, комп'ютер – це прогрес, із ним нічого не вдієш. Але не потрібно забувати святе, яке не дає нашому мозку ржавіти – це прочитана книжка в бібліотеці, і поза її межами.

Я не уявляю, що стане з молоддю, – коли вона повністю перейде у «життя в комп'ютері». Я боюсь, що тоді ми забудемо, як потрібно правильно думати, не відчуємо на дотик «Чорну раду» П. Куліша чи такі рідні нам – майбутнім педагогам методики Фіцули, «Гендерну педагогіку» Кравця В. П. тощо. Я сподіваюся, що молодь знову піде у поле – і буде працювати з «колосками – книгами». Це ж таке рідне – нам, українцям.

Бібліотека у житті вузу: бібліографічний список літератури

Кременецький період

1. **Баженова С. Е.** Кременецький ліцей – осередок романтичного регіоналізму / С. Е. Баженова // Освіта, наука і культура на Поділлі : збірник наук. праць / відп. ред. О. М. Завальнюк. – Кам'янець-Подільський, 2003. – Т. 3. – С. 123–126. – 3 історії освіти.
2. **Бармак М.** **Нова історія України. Наш край в першій половині ХІХ ст.** // Наш край – Тернопільщина : на допомогу вчителю історії та учням / М. Бармак, О. Бармак. – 2-е вид., допов. і випр. – Тернопіль, 1998. – С. 51–66.
Про бібліотеку КЛ. – С. 61.
3. **Безбах В.** "Де скарб твій, там і серце твоє" : до 250-ї річниці від дня народження визначного діяча на ниві культури, науки і освіти Волині, засновника Волинської гімназії у Кременці Тадеуша Чацького / Вікторія Безбах, Олег Гаврилюк // Вільне життя. – 2015. – 4 верес. (№ 71). – С. 4–5.
Згадано бібліотеку Кременецького ліцею, яка була особливою гордістю школи Тадеуша Чацького.
4. **Бригінець М. Л.** **Кременецькому педінституту – 25 років** : рукопис / Бригінець Л. М., Забокрицький І. Я. ; Міністерство освіти УРСР, Кременецький державний педагогічний інститут. – Кременець, 1965. – 24 с. – Машинопис.
Інформація про бібліотеку. – С. 3, 9, 14, 18.
5. **Войцеховський Ю.** **Кременецький ліцей – осередок елітної освіти на Волині** : до 200 – річчя заснування навчального закладу / Ю. Войцеховський, І. Коляда, Я. Пилипчук // Історія в школі. – 2005. – № 11/12. – С. 1–7.
Згадка про бібліотеку КЛ. – С. 3.
6. **Гладкий В. М.** **Система навчання і виховання в Кременецькому ліцеї** / В. М. Гладкий // Розвиток педагогічної освіти і науки в Західних областях України : тези доповідей наук.-практ. конф. / редкол.: А. В. Вихрущ, Р. Т. Гром'як, Ю. В. Іващенко [та ін.]. – Тернопіль, 1990. – Ч. 1. – С. 4–8.
Про бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 4.

7. **Голобуцький П. Скарб світового значення – для нащадків** : [бібліотека Кременецького ліцею] / П. Голобуцький // Бібліотечний вісник. – 1993. – № 1/2 – С. 76–77.
8. **Гонтар М. І. Кременець** / М. І. Гонтар, А. В. Савенко // Історія міст і сіл Української РСР : в 26 т. Т. 20 : Тернопільська область / редкол.: С. П. Нечай, В. П. Андреев, М. П. Глинський [та ін.]. – Київ : Голов. ред. УРЕ, 1973. – С. 367–399.
Бібліотека Кременецького ліцею. – С. 370.
9. **Данилюк П. Г. Тадеуш Чацький та його роль у розвитку освіти на правобережній Україні** / П. Г. Данилюк // Український історичний журнал – 2009. – № 2 – С. 51–66.
Про бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 60.
10. **Джерело духовної скарбниці** : Тернопільському педуніверситету – 60 / упоряд. М. Герц // Студенський вісник. – 1999. – № 5 (184). – С. 3.
Згадано бібліотеку Кременецького ліцею.
11. **Ельгорт Б. Б. Кременець** : історико-краєзнавчий нарис / Б. Б. Ельгорт. – Львів : Каменярь, 1969. – 60 с.
Відомості про бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 12;
Бібліотеку Кременецького державного педагогічного інституту. – С. 29.
12. **Євтух М. Б. Кременецький (Волинський) ліцей** / М. Б. Євтух // Енциклопедія освіти : А–Я / голов. ред. В. Г. Кремень ; [у підгот. вид. взяли участь: Авшенюк Н. М., Алексеєнко Т. Ф., Кравець В. П. та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 434.
Згадується бібліотека Кременецького ліцею.
13. **Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии. Т. 3. Уезды Кременецкий и Заславский** / сост. Н. И. Теодоровичъ. – Почаевъ : Типографія Почаево-Успенской Лавры, 1893. – 670 с.
Інформація про бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 32–40.

14. **Кирчів Р. Кременець як літературно-мистецький осередок першої третини XIX ст.** / Р. Кирчів // Волинські Афіни, 1805–1833 : збірник наукових праць / під ред.: С. Маковського, В. Собчука. – Тернопіль : Богдан, 2006. – С. 75–87.
Дані про бібліотеку КЛ. – С. 76, 85.
15. **Ковальчук Г. І. Книгознавча концепція П. Й. Янковського (до джерел вітчизняної бібліологічної науки)** // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Київ, 2000. – Вип. 3. – С. 167–175.
16. **Колесник Є. О. Кременецька книжкова колекція** : [про частину бібліотеки університету св. Володимира в Кременці] / Є. О. Колесник // Український історичний журнал. – 1970. – № 6. – С. 111–113.
17. **Крالیук П. «Волинські Афіни» на Кременеччині** : [про організаторів Волинської гімназії та бібліотеки Т. Чацького й Г. Коллонтая] / П. Крالیук // Дзеркало тижня. – 2005. – 24 груд. – С. 21 : фото. – (ТОУНБ).
18. **Кременець** // Хто є хто на Тернопільщині : видатні земляки : довідково-біографічне видання. Вип. 1 / редкол.: О. Г. Бенч, В. В. Болгов, В. Ф. Гладун [та ін.]. – Київ : УАГТЗЛ, 2004. – С. 16–17.
Про бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 16.
19. **Кременецький ліцей** // Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – С. 179–180.
Інформація про книгозбірню КЛ. – С. 180.
20. **Кремінська, М. Кременецький бібліотекар Павел Янковський** / М. Кремінська // Волинські Афіни. 1805–1833 : збірник наукових праць. – Тернопіль, 2006. – С. 222–231.
21. **Ласкажевська Х. Історія бібліотеки останнього польського короля (Варшава – Кременець – Київ)** / Х. Ласкажевська // Бібліотечний вісник. – 2001. – № 3. – С. 19–28.
22. **Мітюров Б. Н. Кременецький ліцей** / Б. Н. Мітюров // Українська радянська енциклопедія : [у 12 т.] / голов. ред. М. П. Бажан. – Київ, 1980. – Т. 5 : Кантата–Кулики. – С. 491.
Згадка про книгозбірню КЛ.

23. **Мозгова В. Бібліотека “Волинських Афін”** : (з історії бібліотеки Кременецького ліцею) / В. Мозгова // Історія бібліотечної справи в Україні : збірник наукових праць. Вип. 3 / НПБ України. – Київ, 1999. – С. 27–34.
24. **Мозгова В. П. Бібліотека навчального закладу** / В. П. Мозгова // Енциклопедія освіти / АПН України ; голов. ред. акад. НАН і АПН України В. Г. Кремень. – Київ, 2008. – С. 52–55.
Відомості про бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 53.
25. **Мозгова В. Бібліотечне обслуговування ліцеїстів у ХІХ столітті** / В. Мозгова // Вісник Книжкової палати. – 2000. – № 1. – С. 36–37.
Обслуговування студентів ліцеїстів у бібліотеці Кременецького ліцею.
26. **Мозгова В. Бібліотечно-бібліографічна та інформаційна підготовка ліцеїстів** / В. Мозгова // Вісник Книжкової палати. – 1999. – № 2. – С. 23–25.
Відомості про викладання курсу бібліографії в Кременецькому ліцеї бібліотекарем П. Ярковським. – С. 24.
27. **Мозгова В. Книжкові зібрання бібліотек ліцеїв України ХІХ ст.** / В. П. Мозгова // Вісник Книжкової палати. – 1999. – № 9. – С. 25–29.
Згадано бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 26–27.
28. **Номеровський П. Скарби** : [про бібліотеку Кременецького педінституту] / П. Номеровський // Вільне життя. – 1961. – 22 листоп. – (ТОУНБ).
29. **Оболончик Н. Бібліотека Кременецького ліцею 20–30-х рр. ХХ ст.** / Н. Оболончик // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Розвиток бібліотечної справи в краї : науковий збірник : матеріали ХVІ Волинської наукової історико-краєзнавчої конференції присвяченої 65-річчю Волинської державної обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олени Пчілки, 1–2 червня 2005 р. – Луцьк, 2005. – С. 28.
30. **Перепелиця С. Скарб “Волинської Швейцарії”** : [про бібліотеку Кременецького педінституту] / С. Перепелиця // Друг читача. – 1969. – 28 січ. – (ТОУНБ).

31. **Презентація Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Т. Шевченка** // Рада : інформаційно-методичний вісник. – 2009. – № 1 (78). – С. 38–44.
Відомості про бібліотеку КЛ. – С. 38.
32. **Прокопович Б. Волинський ліцей як осередок наукового та культурного життя Кременеччини** / Б. Прокопович // Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. – Тернопіль, 2005. – № 3. – С. 99–111.
Коротка довідка про бібліотеку Волинського ліцею. – С. 101–102.
33. **Свинко Й. Вища Волинська (Крем'янецька) гімназія та ліцей: розвиток освіти й вивчення природи Волині та Північного Поділля за 1805–1914 роки** / Йосип Свинко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Географія / редкол.: Брич В. Я., Заставецька О. В., Іщук С. І. [та ін.]. – Тернопіль, 2011. – Вип. 1 (29). – С. 3–8.
Відомості про книгозбірню Волинської гімназії. – С. 4.
34. **Тимчишин Л. П. Вклад Кременецького вчительського інституту в підготовку педагогічних кадрів для шкіл Тернопільщини** / Л. П. Тимчишин, С. Д. Щербанюк // Розвиток педагогічної освіти і науки в Західних областях України : тези доповідей наук.-практ. конф. / редкол.: А. В. Вихрущ, Р. Т. Гром'як, Ю. В. Іващенко [та ін.]. – Тернопіль, 1990. – Ч. 1. – С. 72–73.
Згадка про бібліотеку Кременецького учительського інституту. – С. 73.
35. **Чернихівський Г. Автор «Бібліології»** : [Павло Янковський] / Г. Чернихівський // Друг читача. – 1981. – 19 листоп. – (ТОУНБ).
36. **Чернихівський Г. Відомий книгознавець** : [Павло Янковський] / Г. Чернихівський // Прапор перемоги. – 1981. – 23 черв. – (ТОУНБ).
37. **Чернихівський Г. Знавець книг** : [Павло Янковський] / Г. Чернихівський // Вільне життя. – 1981. – 18 серп. – (ТОУНБ).
38. **Чернихівський Г. І. Вік бібліотеки – сто шістдесят** : [про бібліотеку Кременецького педінституту] / Г. Чернихівський // Вільне життя. – 1965. – 27 лют. – (ТОУНБ).

39. **Чернихівський Г. І. Книжкова скарбниця** : [рідкісні видання у бібліотеці Кременецького пед. ін-ту] / Г. Чернихівський // Прапор перемоги. – 1966. – 1 лип. – (ТОУНБ).
40. **Чернихівський Г. І. Кременецькі раритети** : [стародруки XVI–XVIII ст.] / Г. Чернихівський // Діалог. – 1992. – 27 трав. – (ТОУНБ).
41. **Чернихівський Г. Під скіпетром самодержавства (кінець XVIII–XI ст.)** / Г. Чернихівський // Кременеччина від давнини до сучасності / Гаврило Чернихівський. – Кременець, 1999. – С. 84–103.
Згадка про бібліотеку Кременецького ліцею. – С. 89.
42. **Чернихівський Г. Розвій культури краю** / Г. Чернихівський // Кременеччина від давнини до сучасності / Гаврило Чернихівський. – Кременець, 1999. – С. 218–252.
Інформація про бібліотеку Кременецького ліцею, яка згодом стала книгозбірнею Тернопільського педагогічного інституту. – С. 229.
43. **Чернихівський Г. Рукописи Павла Янковського** / Г. Чернихівський // Радянське село. – 1981. – 4 лип. – (ТОУНБ).
44. **Чернихівський Г. Серед старовинних видань** / Г. Чернихівський // Вільне життя. – 1966. – 13 серп. – (ТОУНБ).
45. **Чернихівський Г. Унікальна скарбниця** : [доля Кременецької книжкової колекції ліцею] / Г. Чернихівський, В. Савич // Радянське село. – 1981. – 25 квіт. – (ТОУНБ).
46. **Чернихівський Г. Цікаве про бібліотеку (Кременецького ліцею)** / Г. Чернихівський // Прапор перемоги. – 1981. – 25 квіт. – (ТОУНБ).
47. **Чуйко С. Кременецький ліцей в контексті XIX століття** / Сергій Чуйко // Тернопілля, 1996 : регіональний річник : 5-річчю Незалежної Української Держави присвячується / упоряд.: Б. Куневич, М. Ониськів. – Тернопіль : Збруч, 1996. – Кн. 2. – С. 162–167.
Згадка про бібліотеку КЛ. – С. 164.

48. **Чуйко С. Кременецький ліцей: історичний екскурс та характеристика діяльності у перший період існування (1805–1833 рр.)** / Сергій Чуйко // Ліцеї України (XIX–XX ст.) / С. Р. Чуйко. – Тернопіль : Ліком, 1996. – С. 29–47.
Про книгозбірню КЛ. – С. 36–37.
49. **Якель Р. Кременецький ліцей: погляд через 200 років** / Роман Якель // Свобода. – 2005. – 15 жовт. – С. 4.
50. **Янковський М. Сироти Речі Посполитої. Від становлення до сучасних націй 1795–1918** / Мацей Янковський // Польша – нарис історії / за ред.: Владзімежа Менджецького, Єжи Брацисевича ; Ін-т національної пам'яті, Комісія переслідування злочинів проти польського народу ; пер. з польського Івана Сварника. – Варшава, 2015. – С. 194–223.
Відомості про бібліотеку КЛ. – С. 203.
- *****
51. **Biblioteka Liceum Krzemienieckiego** // *Życie Krzemienieckie* : miesięcznik społeczny. – 1932. – № 3. – S. 42–43.
52. **Biblioteka i sala kolumnowa** // *Krzemieniec*. – Wilno : Drukarnia "Grafika", [1900?]. – S. 9.
53. **Danilewiczowa M. Testament naukowy dawnego Liceum Krzemienieckiego** / M. Danilewiczowa // *Życie Krzemienieckie* : dwutygodnik społeczny. – 1938. – № 12. – S. 274–283.
54. **Danilewiczowa M. Zycie naukowe dawnego Liceum Krzemienieckiego** / M. Danilewiczowa // *Nauka Polska*. – 1937. – T. 22. – S. 58–101.
Biblioteka Liceum Krzemienieckiego. – С. 87–92.
55. **Groszyński K H. Kuźnica kultury : [Biblioteka Liceum Krzemienieckiego]** / K. H. Groszyński // *Życie Krzemienieckie* : miesięcznik społeczny. – 1933. – № 2. – S. 91–97.
56. **Jarkowskij P. Wiadomość o bibliotece Lyceum Krzemienieckiego i onej porządku udzielona przez jej bibliotekarza Pawła Jarkowskiego Joachimowi Lelewelowi roku 1825** : rekopis / P. Jarkowskij. – [Ukraina : l. n., 1925?]. – 149 s. – Машинопис.

57. **Miasto wielkiej tęsknoty** : album Krzemieńca / opracował Kazimierz Henryk Groszyński. – Krzemieńec, 1939. – Фрагмент бібліотеки Кременецького ліцею, а з квітня 1940 року бібліотеки Кременецького учительського інституту.
58. **Wiadomość o bibliotece Liceum Krzemienieckiego i onej porządku udzielona przez jej bibliotekarza Pawła Jarkowskiego Joachimowi Lelewelowi roku 1825** / wyd. Marja Danilewiczowa // Rocznik Wołyński. – 1935. – Т. 4. – С. 77–101.

Сьогоднішня бібліотека

59. **Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка** // Провідні бібліотеки України : довідник 2006/2007. – Київ, 2006. – С. 78.
60. **Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка** // Бібліотеки Тернополя : довідник. – Тернопіль, 2003. – С. 13–14.
61. **Бібліотеки вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації педагогічного та інженерно-педагогічного профілю. Аналітична інформація** // Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики : збірник аналіт. і стат. даних за 2011 р. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Л. О. Біла, А. В. Копилова ; наук. ред.: П. І. Рогова, І. І. Хемчян]. – Київ, 2012. – С. 93.

Наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 48, 50–52.

62. **Біла Л. О. Інформаційні ресурси бібліотек ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю України: сучасний стан та перспективи розвитку** / Л. О. Біла // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. Вип. 4 : Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, перспективи створення та забезпечення доступу / редкол.: Л. А. Дубровіна [та ін.] ; наук. ред. П. І. Рогова. – Вінниця, 2014. – С. 128–138.

Проаналізовано діяльність наукової книгозбірні ТНПУ ім. В. Гнатюка впродовж 2010–2012 рр. – С. 132, 134, 136.

63. **Біла Л. О. Нові можливості бібліотек ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів у сучасному інформаційному просторі** / Л. О. Біла // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – 2015. – № 1. – С. 11–13.
- Інтернет технології НБ ТНПУ. – С. 12–13.

64. **Букшина Т. Відображення галузевої науково-реферативної інформації в УРЖ "Джерело": кооперативна взаємодія освітянських бібліотек / Т. Букшина // Вісник книжкової палати : науково-практичний журнал. – 2012. – № 12. – С. 11–15. – Бібліогр. в кінці ст.**
НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 13–14.
65. **Букшина Т. Періодичні й продовжувані видання з питань педагогіки, психології та освіти педагогічних і класичних університетів України: стан кооперативного реферування / Т. Букшина // Вісник книжкової палати : науково-практичний журнал. – 2011. – № 11. – С. 7–10.**
НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 98.
66. **Букшина Т. Ф. Періодичні і продовжувані видання України з питань педагогіки, психології та освіти як джерела формування галузевого реферативного ресурсу / Т. Ф. Букшина // Формування єдиного галузевого інформаційного ресурсу шляхом кооперативного аналітико-синтетичного опрацювання документів галузевої тематики : матеріали Всеукраїнського науково-практ. семінару, 3 берез. 2011 р. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: П. І. Рогова та ін.]. – Київ, 2011. – С. 81–113.**
Реферування продовжуваних видань НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 85, 101.
67. **Букшина Т. Реферативна інформація з питань педагогіки, психології й освіти в УРЖ "Джерело" (на основі періодичних і продовжуваних видань) / Т. Букшина // Бібліотечний вісник : науково-теоретичний та практичний журнал. – 2015. – № 4. – С. 8–13. – Бібліогр. в кінці ст.**
Дані про реферування продовжуваних видань НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 9.
68. **Бурма В. Де тиша красномовніша од слів : [репортаж про книгозбірню ТПІ] / В. Бурма // Вільне життя. – 1965. – 10 лип. – (ТОУНБ).**
69. **Бурма В. Світло знань. З глибин віків – до сьогодення : [з історії бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка] / В. Бурма // Вільне життя. – 2004. – 12 лют. – С. 7 : фотогр. – (ТОУНБ).**
70. **Васильєва А. Мистецтво це те, що від серця йде : [вечір-зустріч із мистецькою родиною Ткачків у читальному залі бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка] / А. Васильєва // Тернопіль вечірній. – 2004. – 24–31 листоп. – С. 2. – (ТОУНБ).**

71. **Грубінко В. В. Явоненко Олександр Федотович (04.12.1939–15.05.2009) :** учений, педагог, гуманіст – просто "ВЕЛИКА ЛЮДИНА" / В. В. Грубінко, В. Курант // Наукові записки ТНПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Біологія / редкол. : М. М. Барна, В. В. Грубінко, В. З. Курант [та ін.]. – Тернопіль, 2009. – Вип. 1/2 (39). – С. 228–233. – Втрати освіти і науки.
Про б-ку ТДПІ. – С. 230.
72. **Джерело духовної скарбниці :** Тернопільському педуніверситету – 60 / упоряд. М. Герц // Студенський вісник. – 2000. – № 4/5 (190). – С. 5.
Згадано бібліотеку ТДПУ.
73. **Ельгорт Б. Б. Тернопіль :** історико-краєзнавчий нарис / Б. Б. Ельгорт, В. Г. Лопата, Ф. Ф. Чернявський. – Львів : Каменяр, 1979. – 84 с.
Інформація про б-ку ТДПІ. – С. 3.
74. **Заліток Л. М. Загальнодержавна база даних «Україніка наукова» як один із сегментів популяризації Сухомлиністики /** Л. М. Заліток // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. Вип. 4 : Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, перспективи створення та забезпечення доступу / редкол.: Л. А. Дубровіна [та ін.] ; наук. ред. П. І. Рогова. – Вінниця, 2014. С. 68–75.
Надання НБ ТНПУ матеріалів у базу даних «Україніка наукова». – С. 71.
75. **Іващенко В. М. Зібрання рідкісних і цінних видань у фондах Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського та мережі освітянських бібліотек: результати дослідження /** В. М. Іващенко, Р. І. Палійчук // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : збірник наукових праць / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: П. І. Рогова та ін.]. – Київ, 2012 – С 189–198.
Дані про рідкісні та цінні видання НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 194–195.
76. **Іващенко В. М. Зібрання рідкісних і цінних видань у фондах мережі освітянських бібліотек: результати дослідження /** В. М. Іващенко // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 1. – С 24–27
Інформація про НБ ТНПУ. – С. 25–27.

77. **Келемн М. Хай щастить вам!** : [про чит. зал бібліотеки пед. ін-ту] / М. Келемн // Вільне життя. – 1965. – 11 черв. – (ТОУНБ).
78. **Коваленко І. Й. Реферативна інформація з питань педагогіки і психології у задоволенні інформаційних потреб освітян** / І. Й. Коваленко // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 3 : Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України: стан та перспективи / [редкол.: Т. І. Ківшар та ін.]. – Київ, 2012. – С. 126–135. – Режим доступу: http://www.dnpb.gov.ua/datas/upload/files/Sbirnyk_nauk_prac_3.pdf.
Реферування НБ ТНПУ документів з питань педагогіки і психології. – С. 131.
79. **Коваленко І. Й. Формування галузевої реферативної бази даних провідними освітянськими бібліотеками. Стан та перспективи** / І. Й. Коваленко // Формування єдиного галузевого інформаційного ресурсу шляхом кооперативного аналітико-синтетичного опрацювання документів галузевої тематики : матеріали Всеукраїнського науково-практ. семінару, 3 березня 2011 р. / [редкол.: П. І. Рогова та ін.]. – Київ, 2011. С. 74–81.
Надання книгозбірнею інформації у РБД «Україніка наукова» та ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – С. 78.
80. **Коваленко І. Й. Шляхи розвитку галузевої реферативної бази даних державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського** / І. Й. Коваленко // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 2 : Всеукраїнський інформаційний ресурс з питань психолого-педагогічної науки і освіти: сучасний стан та шляхи розвитку / [редкол.: Т. І. Ківшар та ін.]. – Київ, 2010. – С. 251–255.
Співпраця НБ у наданні інформації для галузевої реферативної бази даних ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – С. 253.
81. **Кравець В. П. Від витоків до сьогодення** : до 60-річчя відродження Тернопільського державного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка / В. П. Кравець // Наукові записки ТДПУ. Серія: Біологія. – Тернопіль, 2000. – № 1 (8). – С. 61–63.
Відомості про бібліотеку. – С. 61.

82. **Кравець В. П. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка** / В. П. Кравець // *Хто є хто на Тернопільщині : видатні земляки : довідково-біографічне видання / редкол.: В. Й. Бачинський, В. В. Болгов, А. В. Вихрущ [та ін.].* – Київ, 2005. – Вип. 2. – С. 55.
Згадка про бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка.
83. **Лога Т. Науково-інформаційна діяльність бібліотек: до постановки питання** / Т. Лога // *Бібліотечний форум: історія, теорія і практика.* – 2015. – № 2 (2). – С. 38–42.
Реферування документів важлива складова науково-інформаційної діяльності НБ ТНПУ. – С. 40.
84. **Майборода В. К. Професійна спрямованість самоосвіти майбутніх вчителів у читальному залі періодики** / В. К. Майборода, Г. А. Надкринична // *Формування морально-професійної культури майбутнього вчителя : тези наук.-практ. конф.* – Тернопіль, 1991. – С. 48–49.
85. **Мацібора Н. Г. Сучасний стан і напрями роботи з рідкісними виданнями у фондах освітянських бібліотек України** / Н. Г. Мацібора // *Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : збірник наукових праць. Вип. 4 : Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, перспективи створення та забезпечення доступу / редкол.: Л. А. Дубровіна [та ін.].* – Вінниця, 2014. – С. 110–119.
Про РЦВ книгозбірні ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 114–115.
86. **... Плюс комп'ютеризація** : [процес комп'ютеризації університетської бібліотеки] // *Студенський вісник.* – 2002. – № 3 (206). – С. 4.
87. **Пономаренко Л. Аналіз системи бібліографічних видань України з питань педагогіки і психології (2005–2009 рр.)** / Л. Пономаренко // *Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.* – 2011. – Вип. 31. – С. 63–75. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/npnbuimviv_2011_31_7
Бібліографічні видань НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 65, 69.

88. Пономаренко Л. О. **Бібліографічна продукція бібліотек ІІПО і ВНЗ педагогічного та інженерно-педагогічного профілів: сучасний стан і перспективи корпоративного формування й використання** / Л. О. Пономаренко // Освітнянські бібліотеки України в реалізації програми рівного доступу до якісної освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару, 20–22 жовт., м. Черкаси / [редкол.: П. І. Рогова та ін.]. – Київ, 2008. – С. 122–131.
Наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 127.
89. Пономаренко Л. О. **Біобібліографічне видання про життя й діяльність М. І. Пирогова в інформаційно-бібліографічному забезпеченні Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського наукових педагогічних пошуків** / Л. О. Пономаренко // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 3 : Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України: стан та перспективи / [редкол.: Т. І. Ківшар та ін.]. – Київ, 2012. – С. 293–307. http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/Sbirnyk_nauk_prac_3.pdf.
Про серію показників «Біобібліографія вчених ТНПУ». – С. 295.
90. Поперечна Л. А. **Стратегія управління інформаційними ресурсами бібліотек ВНЗ (за результатами аналізу діяльності бібліотек ВНЗ ІІ–ІІІ р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю у 2007–2009 рр.)** / Л. А. Поперечна // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 2 : Всеукраїнський інформаційний ресурс з питань психолого-педагогічної науки і освіти: сучасний стан та шляхи розвитку / [редкол.: Т. І. Ківшар та ін.]. – Київ, 2010. – С. 152–167.
Інформація про ЕБ та РЦВ НБ ТНПУ. – С. 161, 163.
91. Рогова П. І. **Всеукраїнська науково-практична конференція «Стан та перспективи розвитку системи науково-інформаційного забезпечення освітянської галузі України»** / П. І. Рогова, І. І. Хемчян, В. П. Здановська // Педагогіка і психологія. – 2008. – № 1. – С. 130–146.
Інформація про НБ ТНПУ. – С. 135, 139

92. **Рогова П. І. Освітнянські бібліотеки України в реалізації програми рівного доступу до якісної освіти** : [матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару, 20–22.10.2008 р., м. Черкаси] / П. І. Рогова, І. І. Хемчян, Т. О. Судіна // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 1. – С. 128–138.

Інформація про виступ Чайки І. А. (зав. відділу бібліотеки). – С. 136.

93. **Рогова П. І. Формування інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу на базі Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського: стан та перспективи** / П. І. Рогова // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського : збірник наук. праць. Вип. 4 : Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу / наук. ред. П. І. Рогова ; [редкол.: Т. І. Ківшар та ін]. – Вінниця, 2014. – С. 10–33.

Наукова бібліотека ТНПУ. – С. 25, 30.

94. **Романуха З. Віртуальне довідково-бібліографічне обслуговування у провідних університетських бібліотеках західного регіону України** / Зоя Романуха // Вісник книжкової палати. – 2013. – № 7. – С. 30–33.

Про діяльності віртуальної довідкової служби бібліотеки.

95. **Романуха З. Впровадження інформаційних технологій у бібліографічному інформуванні споживачів в університетських бібліотеках** / З. Романуха // Вісник книжкової палати : науково-практичний журнал. – 2014. – № 11. – С. 39–43. – Бібліогр. в кінці ст.

Бібліографічне інформування користувачів НБ ТНПУ. – С. 41–43.

96. **Романуха З. Організація роботи віртуальних довідкових служб у бібліотеках вищих навчальних закладів західного регіону України** / З. Романуха // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2015. – Вип. 42. – С. 327–339. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nbnbuimviv_2015_42_29.

Віртуальна довідкова служба НБ ТНПУ. – С. 328, 330, 331, 332, 334, 335, 336

97. **Савенкова Л. В. Аналіз контенту веб-сайтів бібліотек педагогічних університетів України 2010 року** / Л. В. Савенкова // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 2 : Всеукраїнський інформаційний ресурс з питань психолого-педагогічної науки і освіти: сучасний стан та шляхи розвитку / [редкол.: Л. А. Дубровіна та ін.]. – Київ, 2010. – С. 256–262.

Про сайт наукової бібліотеки ТНПУ імені В. Гнатюка. – С. 261.

98. **Савенкова Л. В. Якість веб-представництва бібліотек педагогічних університетів України в Інтернеті** / Л. В. Савенкова // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітянської галузі України / редкол.: Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2008. – С. 220–231.

Інформація про сайт книгозбірні. – С. 224–225.

99. **Тернопільський державний педагогічний інститут імені Ярослава Галана : [фотоальбом]** / автор тексту А. М. Ломакович ; упоряд. Б. Б. Ельгорт ; фото О. Я. Ковальчук. – Тернопіль : Облполіграфвид., 1981. – 32 с. : фото.

Бібліотека ТДПІ ім. Я. О. Галана. – С. 4–5.

100. **Тернопільський державний педагогічний університет : фотонарис** / за ред. В. Кравця. – Тернопіль, 1997. – 32 с.

Бібліотека КЛ. – С. 2 ; Книгозбірня ТДПУ. – С. 4–5.

101. **Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка** / [уклад. Кравець В. П.] // Енциклопедія освіти : А–Я / голов. ред. В. Г. Кремень ; [у підгот. вид. взяли участь: Авшенюк Н. М., Алексеєнко Т. Ф., Кравець В. П. та ін.]. – Київ : Юрінком Інтер, 2008. – С. 902.

Відомості про наукову бібліотеку ТНПУ ім. В. Гнатюка.

102. **Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка** // Науково-освітній потенціал України : крізь призму часу, наук. установи, навч. заклади, відомі імена в освіті і науці / [авт.-упоряд. Л. М. Гаврилук ; рада: Д. Табачник, В. Полохало, О. Удод та ін.]. – Київ, 2011. – С. 102–103.

Книгозбірня ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 103.

103. **Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка** // Енциклопедія педагогічної освіти України / авт.-упоряд. В. В. Болгов. – Київ, 2010. – С. 94–95.

Згадка про бібліотеку ТНПУ ім. В. Гнатюка.

104. **Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка** // Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Тернопільська область / [за заг. ред. В. П. Кравця]; редкол.: В. Г. Кремень, В. П. Андрущенко, Г. О. Нестеренко [та ін.]. – Київ : Знання України, 2011. – С. 172–203.

Історія книгозбірні ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 198–202.

105. **Хемчян І. Освітнянські бібліотеки України в соціальних мережах** : [серед бібліотек, включених в аналітичну статтю названо наукову бібліотеку ТНПУ ім. В. Гнатюка] / І. Хемчян, Н. Соколовська // Вісник Книжкової палати. – 2015. – № 8. – С. 39–43. – Бібліогр. в кінці ст.

Бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка – С. 40–41.

Видавнича діяльність бібліотеки

106. **Микола Барна. Curriculum Vitae** : [вчений-ботанік, д-р біол. наук] / ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, Хім.-біол. ф-т ; уклад.: Л. С. Барна, Н. В. Герц ; авт. передм. К. М. Ситник ; відп. за випуск О. Б. Конончук. – Тернопіль : Підруч. і посіб., 2008. – 287 с., [7] арк. іл., портр. – (Біобібліографія вчених ТНПУ).

107. **Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка** : нарис історії / уклад.: О. Б. Конончук, О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин, Л. В. Талпош. – Тернопіль : РВВ ТНПУ, 2005. – 24 с.

108. **Кузьма Векірчик** : [вчений-фізіолог рослин і мікробіолог, проф. кафедри ботаніки] : біобібліогр. покажчик / ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, Хім.-біол. ф-т ; уклад.: О. Б. Конончук, С. В. Пида ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ, 2010. – 112 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ).

109. **Гнатюк Володимир Михайлович – відомий фольклорист, етнограф, літературознавець** : біобібліогр. покажчик / упоряд.: О. Б. Конончук, О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин ; відп. за вип. О. Б. Конончук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ, 2007. – 67 с.
110. **Богдан Головин** : [педагог, просвітянин, краєзнавець] : бібліографічний покажчик : [в 2 ч.]. Ч. 2 / уклад. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль : [Терно-граф], 2013. – 62 с. : іл.
111. **Роман Гром'як** : [д-р філологічних наук, проф., зав. каф. теорії літ. та порівняльного літературознавства] : бібліогр. покажчик / ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, Філологічний ф-т ; упоряд.: О. Б. Конончук [та ін.] ; бібліогр. ред. Л. В. Талпош. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 96 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ).
112. **Інформаційна культура студента** : програма навчального курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / розробник І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – 20 с.
113. **Каталог фонду рідкісних видань бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 74 Освіта. Педагогічні науки (1792–1939 рр.)** : бібліогр. покажчик / уклад.: О. Б. Конончук, О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин, Л. В. Талпош. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – 128 с.
114. **Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 63 Історія. Історичні науки (1582–1939 рр.)** : бібліогр. покажчик / уклад.: О. Б. Конончук, О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин, Л. В. Талпош ; відп. за вип. О. Б. Конончук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2006. – 320 с.
115. **Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 28 Біологічні науки (1821–1939 рр.)** : бібліогр. покажчик / уклад.: О. Б. Конончук, О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин, Л. В. Талпош ; відп. за вип. О. Б. Конончук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 108 с.

116. **Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 81 Мовознавство (1755–1939 рр.)** : бібліогр. покажчик / уклад.: О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин ; відп. за вип. О. Б. Конончук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – 66 с.
117. **Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 84 Художня література Польщі. Ч. 1 : А–М (1800–1939 рр.)** : бібліогр. покажчик / уклад.: О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин, І. М. Потокій ; ред. Н. В. Ткачова ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ м, 2010. – 223 с. – (Сер. Рідкісні видання ; вип. 5).
118. **Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 84 Художня література Польщі : бібліографічний покажчик. Ч. 2 : N–Z (1830–1959 рр.)** / уклад.: О. Я. Кульчицька, І. М. Потокій ; ред. Н. В. Ткачова ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 241 с. – (Сер. Рідкісні видання ; вип. 6).
119. **Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Світова художня література (кириличний шрифт, 1762–1944 рр.)** : бібліографічний покажчик / уклад.: О. Я. Кульчицька, Г. В. Кінаш ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – 115 с. – (Рідкісні видання ; вип. 7).
120. **Каталог фонду рідкісних видань наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Світова художня література (латиничний шрифт, 1658–1945 рр.)** : бібліографічний покажчик / уклад.: О. Я. Кульчицька ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. – 225 с. – (Рідкісні видання ; вип. 8).
121. **Деонізія Ковалишин** : [грунтознавець-географ, проф. каф. фізичної географії] : бібліографічний покажчик / ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, Наук. б-ка ; уклад.: С. В. Гулик, П. М. Дем'янчук ; авт. передм.: Й. М. Свинко, М. Я. Сивий ; відп. за випуск О. Б. Конончук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2007. – 104 с.

122. **Кременець пам'ятає свого поета** : біобібліографічний покажчик літератури : до 200-річчя від дня народж. поета Ю. Словацького / уклад.: О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин, Л. В. Талпош ; відп. за вип. О. Б. Конончук. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – 45 с., [3] с.
123. **Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2013** / уклад.: І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – 437 с.
124. **Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2012** / уклад. І. А. Чайка ; редкол.: В. П. Кравець, В. В. Буяк, С. Є. Панцьо, В. М. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2013. – 514 с.
125. **Наукові та навчально-методичні праці викладачів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, 2014** / уклад.: І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ імені В. Гнатюка, 2012. – 437 с.
126. **Перший вищий навчальний заклад Надзбруччя** : до 70-річчя заснування ТНПУ ім. В. Гнатюка : бібліогр. покажчик / уклад.: О. Я. Кульчицька, Т. Р. Матвієшин ; відп. за вип. І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. – 68 с.
127. **Психологія як наука та навчальна дисципліна** : науково-допоміжний бібліографічний покажчик / уклад. О. Я. Кульчицька ; підбір документів С. Ю. Загородна ; відп. за вип. І. А. Чайка ; – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. – 102 с.
128. **Йосип Свинко** : бібліогр. покажчик / ТНПУ ім. В. Гнатюка, Наукова б-ка ; упоряд.: С. В. Гулик, П. М. Дем'янчук ; авт. передм.: М. О. Алексівець [та ін.] ; бібліогр. ред. О. Я. Кульчицька. – Вид. 2-е, допов. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – 90 с. : фото. – (Бібліографія вчених ТНПУ).
129. **Мирослав Сивий** : біобібліогр. покажчик / упоряд.: П. М. Дем'янчук ; авт. передм.: Д. І. Ковалишин, Л. П. Царик ; бібліогр. ред. О. Я. Кульчицька. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2009. – 96 с.

130. **Григорій Васильович Терещук: доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України** : (до 60-річчя від дня народження) : біобібліографічний покажчик / НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка ; [уклад.: О. Я. Кульчицька, С. Б. Тененська ; авт. вступ. ст. М. Зимомря]. – Тернопіль : Вектор, 2014. – 75 с. – (Бібліографія вчених ТНПУ ім. Володимира Гнатюка).
131. **Українська етнопсихологія: минуле, сучасне, майбутнє** : бібліографічний покажчик / [уклад.: М. О. Балик, І. Г. Лецкалюк, Н. І. Пельо]. – Тернопіль : РВВ ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – 20 с. – Б-ка ТДПУ. Довідково-бібліогр. відділ.

Публікації працівників бібліотеки

132. **Джафарова С. Вплив Івана Франка на розвиток науки у НТШ** / С. Джафарова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія / за заг. ред. І. С. Зуляка ; редкол.: М. Алексієвець, Л. Алексієвець, М. Бармак [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. – Вип. 2. – С. 39–45.
133. **Джафарова С. Богдан Лепкий та Іван Франко: історія взаємин** / Світлана Джафарова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Літературознавство : матеріали Міжнар. наук.-конф. "Богдан Лепкий у полікультурному дискурсі України, Європи та Америки", присвяч. 140-річчю від дня народж. Б. Лепкого / Світлана Джафарова ; [за ред. М. П. Ткачука]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – Вип. 36. – С. 54–58. – Бібліогр. в кінці ст.
134. **Джафарова С. В. Галицька інтелігенція у науковій спадщині Івана Франка** / С. В. Джафарова // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету / редкол.: Ф. Г. Турченко, Г. М. Васильчук, О. М. Ігнатуша [та ін.]. – Запоріжжя, 2013. – Вип. 35. – С. 302–307.
135. **Джафарова С. Іван Франко та українська культура ХІХ століття** / С. Джафарова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Культурологія : матеріали VI Міжнародної наукової конференції «Культура в горизонті сталих і плинних ідентичностей», 12–13 квіт. 2013, м. Острог. – Острог, 2013. – Вип. 12, ч. 2. – С. 399–401.

136. **Джафарова С. В. Національно-культурне відродження України (кінець XVIII–XIX ст.) у контексті наукового доробку Івана Франка / С. В. Джафарова // Збірник наукових праць ННДІУВІ : на пошану д-ра іст. наук, проф. Я. С. Калакури : до 75-річчя від дня народження та 50-річчя наукової діяльності вченого. – Київ, 2013. – Т. 30. – С. 68–88.**
137. **Джафарова С. Націотворча функція галицької інтелігенції в ретроспективі Івана Франка / С. Джафарова // Збірник тез доповідей XVII наукової конференції ТНТУ ім. І. Пулюя, 20–21 лист. 2013 р., м. Тернопіль. – Тернопіль, 2013. – Т. 3 : Гуманітарні, соціальні та економічні науки. – С. 63.**
138. **Джафарова С. В. Нація та державотворення у творчій спадщині І. Франка / С. В. Джафарова // Проблеми інтеграції науково-освітнього, інтелектуального потенціалу в державотворчому процесі : збірник наукових праць VII Міжнар. симпозіуму Україна–Туреччина, 12 черв. 2013 р., м. Тернопіль / ТНТУ ім. І. Пулюя ; відп. ред. Т. Рибак. – Тернопіль, 2013. – С. 301–306.**
139. **Джафарова С. Писемні джерела України-Русі у рецепції Івана Франка / Світлана Джафарова // Мандрівець. – 2011. – № 6. – С. 41–49.**
140. **Джафарова С. В. Роль Івана Франка у розвитку наукових студій НТШ / С. Джафарова // Мультинаукові дослідження як тренд розвитку сучасної науки : збірник наукових праць Міжнар. конференції, 13 квіт. 2013 р., м. Київ : [в 4 ч.]. – Київ, 2013. – Ч. 4. – С. 89–91.**
141. **Джафарова С. Українознавчі вектори досліджень Івана Франка / С. Джафарова // XVIII наукова конференція Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя : [матеріали наукової конференції], 29–30 жовт. 2014 р., м. Тернопіль. – Тернопіль : [ТНТУ ім. І. Пулюя], 2014. – С. 277.**
142. **Джафарова С. В. Шевченкознавство Івана Франка / С. В. Джафарова // Психологія і суспільство : теорет.-метод. соціогуманіт. часопис / голов. ред. А. В. Фурман. – Тернопіль, 2014. – Спецвипуск : Тарас Шевченко і сучасна національна освіта : матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф., 5–6 бер. 2014 р., м. Тернопіль. – С. 37–38.**

143. **Ірик З. Книжок різноманітних таїна** : [вірш] / Зіновія Ірик, завідувач відділу обслуговування наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка // Бібліотечний форум України. – Донецьк, 2012. – С. 82. – Поетична сторінка.
144. **Кирлан О. В. Навчальні програми з читання для початкової школи України другої половини ХХ ст. в контексті реформування системи початкової освіти** / **О. В. Кирлан** // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль, 2013. – № 1. – С. 14–19.
145. **Кирлан О. В. Тенденції створення підручників з навчання грамоти (2001–2004 рр.)** / **О. В. Кирлан** // Актуальні проблеми сучасного підручничознавства : збірник матеріалів Міжнар. науково-методичної інтернет-конф., 12–14 груд. 2012 р. / уклад.: О. Жосан. – Кіровоград, 2013. – С. 81–89.
146. **Кирлан О. В. Навчальна програма як історико-педагогічне джерело дослідження підручників з української мови для початкової школи (II половина ХХ століття)** / **О. В. Кирлан** // Współczesne tendencje w nauce i edukacji (27–28.02.2014) : zbiór raportów naukowych. – Warszawa, 2014. – S. 61–67.
147. **Конончук О. Б. Науково-дослідна робота бібліотеки Тернопільського Національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка** / **О. Б. Конончук** // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 1 : Науково-інформаційне забезпечення освітньої галузі України / редкол.: Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2008. – С. 329–336.
148. **Кульчицька О. Біля джерела інформації** : [про бібліотеку ТНПУ ім. В. Гнатюка] / **О. Кульчицька, Т. Матвієшин** // Свобода. – 2008. – 24 жовт. – С. 7. – (ТОУНБ).
149. **Кульчицька О. Концептуальні напрямки розвитку наукової бібліотеки ТНПУ ім. Володимира Гнатюка** / **О. Кульчицька, Т. Матвієшин** // Освітняк. – 2008. – № 6. – С. 27–29.

150. **Кульчицька О. Я. 75 років праці, здобутків, розвитку... : [сторінки історії наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка] / О. Я. Кульчицька // Свобода. – 2015. – 24 квіт. (№ 30). – С. 4.**
151. **Кульчицька О. Тут завжди велелюдно: минуле і сьогодення книгозбірні : [бібліотеці ТНПУ ім. В. Гнатюка – 65] / О. Кульчицька, Т. Матвієшин // Вільне життя. – 2005. – 2 квіт. – С. 2. – (ТОУНБ).**
152. **Матвієшин Т. Р. Книги звичні та електронні / Т. Матвієшин // Вільне життя. – 2004. – 22 трав. – С. 7. – (ТОУНБ).**
153. **Надкринична Г. А. Майбутні вчителі в читальному залі бібліотеки / Г. А. Надкринична // Рідна школа. – 1992. – № 1. – С. 69.**
154. **Надкринична Г. А. Особливості розвитку педагогічної освіти в Західних областях України (на прикладі Кременецького вчительського інституту (1944–1953 рр.) / Г. А. Надкринична // Розвиток педагогічної освіти і науки в західних областях України : тези доп. наук.-практ. конф. – Тернопіль, 1990. – Ч. 1. – С. 76–77.**
155. **Надкринична Г. А. Розвиток вищої педагогічної освіти на Тернопільщині (на прикладі Кременецького вчительського інституту) / Г. А. Надкринична // Розвиток освіти і культури в західних областях УРСР : тези доп. наук.-практ. конф. Ч. 2. – Тернопіль, 1989. – С. 11–12.**
156. **Петрова Н. М. Інноваційна діяльність вчителя як ключова категорія педагогічної інноватики / Н. М. Петрова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль, 2014. – № 3. – С. 3–7.**
157. **Петрова Н. М. Інтелектуальні уміння як один із компонентів інтелектуальної культури майбутнього учителя / Н. М. Петрова // Шляхи модернізації вищої освіти в контексті євроінтеграції : матеріали регіон. наук.-практ. семінару, 20–21 трав. 2008 р. / за заг. ред. Г. В. Терещука. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2008. – С. 31–33.**

158. **Петрова Н. М. Реалізація синергетичного підходу в контексті інновацій в освіті / Н. М. Петрова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль, 2014. – № 1. – С. 3–8.**
159. **Петрова Н. М. Сформованість емоційного інтелекту як запорука успішної професійної діяльності майбутнього педагога: теоретичний аспект / Н. М. Петрова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук ; редкол.: І. Задорожна, В. Кравець, Л. Морська [та ін.]. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. – № 2. – С. 28–31.**
160. **Проскурко Б. Г. У дарунок – скарби життя : [фонди книгозбірні поповнено книгами подарованими колишнім вчителем, нашим земляком В. Полутренко] / Б. Г. Проскурко // Студентський вісник. – 1993. – № 2 (143). – С. 1.**
161. **Струмінська О. М. Дарунки з діаспори : [під такою назвою у довідковому відділі бібліотеки відкрита експозиція книг із історії України, краєзнавства та літературознавства, які подарувала українська діаспора] / О. М. Струмінська / Студентський вісник. – 1992. – № 17 (140). – С. 1.**
162. **Талпош Л. В. Бібліотека Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка / Л. Талпош // Тернопільський енциклопедичний словник / редкол.: Г. Яворський, Б. Мельничук, М. Ониськів [та ін.]. – Тернопіль : Збруч, 2004. – Т. 1 : А–Й. – С. 123–124.**
163. **Топільська Г. На вогник бібліотеки / Г. Топільська // Вільне життя. – 1987. – 5 квітня. – (ТОУНБ).**
164. **Чайка В. М. Інтелектуальна культура вчителя як фактор інновацій у педагогічній діяльності : монографія / Володимир Чайка, Наталія Петрова. – Тернопіль, 2014. – 308 с.**
165. **Чайка І. А. Інформаційна культура студента : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. пед. профілю / І. А. Чайка. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – 140 с.**

166. **Чайка І. А. Інформаційна культура як фактор ефективності навчальної діяльності майбутнього інженера-педагога** / І. А. Чайка // Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті: методологія, теорія, практика : матеріали регіонального наук.-практ. семінару, 11–12 грудня 2014 р. – Тернопіль, 2014. – С. 98–101.
167. **Чайка І. А. Інформаційні і комп'ютерні технології як фактор розвитку бібліотеки педагогічного університету** / І. А. Чайка // Науково-дослідна діяльність спеціальних бібліотек України – важлива складова розвитку сучасного бібліотекознавства : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару, листопад 2009 р., Київ / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: П. І. Рогова (голова) та ін.]. – Київ, 2009. – С. 181–190.
168. **Чайка І. А. Інформаційно-освітнє середовище вищого навчального закладу як умова ефективності професійної підготовки майбутніх педагогів** / І. А. Чайка // Проблеми розвитку вищої школи та економіка в ХХІ столітті : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (3–4 жовт. 2013 р.). – Рівне, 2013. – С. 20–23.
169. **Чайка І. А. Комп'ютерні технології організації роботи бібліотеки як фактор формування інформаційно-освітнього середовища педагогічного університету** / Ірина Чайка // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка / голов. ред. Г. Терещук. – Тернопіль, 2011. – № 1. – С. 216–221.
170. **Чайка І. А. Критерії і показники визначення рівнів готовності майбутніх педагогів до самостійної навчально-пізнавальної діяльності в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки** / І. А. Чайка // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. – Вінниця, 2012. – № 38. – С. 275–280.
171. **Чайка І. А. Методика реалізації організаційно-педагогічних умов професійної підготовки майбутнього педагога засобами інформаційно-освітнього середовища наукової бібліотеки педагогічного ВНЗ** / І. А. Чайка // Педагогічний дискурс : збірник наук. праць / голов. ред. І. М. Шоробура. – Хмельницький, 2012. – Вип. 12. – С. 330–336.

172. **Чайка І. А.** **Моделювання професійної підготовки майбутнього педагога в умовах інформаційно-освітнього середовища наукової бібліотеки педагогічного ВНЗ** / Ірина Чайка // Науковий вісник Чернівецького університету : збірник наукових праць / наук. ред. І. С. Руснак. – Чернівці, 2012. – Вип. 617 : Педагогіка та психологія. – С. 189–198.
173. **Чайка І. А.** **Навчальний курс «Інформаційна культура студента» як чинник формування освітньо-розвивального середовища наукової бібліотеки педагогічного університету** / І. А. Чайка // Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Вип. 3 : Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України: стан та перспективи / редкол.: Л. А. Дубровіна [та ін.]. – Київ, 2012. – С. 283–293. – Режим доступу: http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/Sbirnyk_nauk_prac_3.pdf
174. **Чайка І. А.** **Принципи реалізації потенціалу інформаційно-освітнього середовища ВНЗ в контексті особистісних вимірів підготовки майбутніх педагогів** / І. А. Чайка // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота / голов. ред. І. В. Козубовська. – Ужгород, 2012. – Вип. 24. – С. 194–197.
175. **Чайка І. А.** **Професійна підготовка майбутнього педагога в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки** : автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. пед. наук : 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / Чайка Ірина Анатоліївна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Тернопіль, 2013. – 20 с.
176. **Чайка І. А.** **Удосконалення професійної підготовки майбутнього педагога засобами віртуального інформаційно-освітнього середовища** / І. А. Чайка // Актуальні питання теорії та практики неперервної ступеневої підготовки фахівців в системі вищої освіти : Міжнародна наук.-практ. конф., 13–14 листопада 2012 р., м. Тернопіль. – Тернопіль, 2012. – С. 168–171.
177. **Чайка І. А.** **Удосконалення професійної підготовки майбутнього педагога засобами інформаційно-освітнього середовища вищого навчального закладу** / І. А. Чайка // Вісник Національного університету оборони України / ред. В. В. Стасюк. – Київ, 2014. – Вип. 4 (41). – С. 237–243.

178. **Чайка І. А. Формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкової школи в системі його професійної підготовки** / І. А. Чайка // Підготовка конкурентно-спроможного фахівця дошкільної та початкової освіти: реалії та перспективи : матер. І Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (21–22 листоп. 2013 р.). – Луцьк, 2013. – С. 275–280.
179. **Чайка І. А. Формування інформаційної культури майбутнього вчителя початкової школи в системі його професійної підготовки** / І. А. Чайка // Інноваційний потенціал професійної підготовки майбутніх фахівців початкової і дошкільної освіти : збірник наук. праць / за заг. ред. О. А. Федій ; відп. ред. Н. В. Ковальська. – Полтава, 2015. – Вип. 2. – С. 404–413.

Електронні видання

180. **Бібліографічна продукція бібліотек вищих навчальних закладів 2014 р. Львівська зона** [Електронний ресурс] : [бібліографічна продукція наукової бібліотеку ТНПУ ім. В. Гнатюка за 2014 р.] / НБ ім. М. Максимовича Київського нац. у-ту ім. Т. Шевченка. – Електрон. текстові дані. – Київ, 2014. – Режим доступу: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/bibliogr-2014.php3, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
181. **Бібліографічна продукція бібліотек вищих навчальних закладів 2013 р. Львівська зона** [Електронний ресурс] : [бібліографічна продукція наукової бібліотеку ТНПУ ім. В. Гнатюка за 2013 р.] / НБ ім. М. Максимовича Київського нац. у-ту ім. Т. Шевченка. – Електрон. текстові дані. – Київ, 2013. – Режим доступу: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/bibliogr-2013.php3, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
182. **Бібліографічна продукція бібліотек вищих навчальних закладів 2010–2012 рр. Львівська зона** [Електронний ресурс] : [бібліографічна продукція наукової бібліотеку ТНПУ ім. В. Гнатюка за 2010–2012 рр.] / НБ ім. М. Максимовича Київського нац. у-ту ім. Т. Шевченка. – Електрон. текстові дані. – Київ, 2012. – Режим доступу: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/bibliogr-2010.php3, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.

183. **Бібліографічні покажчики** : досвід колег [Електронний ресурс] : [представлені бібліографічні покажчики наукової бібліотеки ТНПУ] / сектор інформації Чернігівської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. В. Короленка. – Електрон. текстові дані. – Чернігів, 2013. – Режим доступу: secinfchounbk.blogspot.com/2013/08/blog-post_17.html, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
184. **Вебометрика репозитаріїв України** [Електронний ресурс] : [репозитарій наукової бібліотеки ТНПУ dspace.tnpu.edu.ua посідає 20 місце] / НТБ ТНТУ імені Івана Пулюя. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua:8080/webometric/repositories_sites_webometric_table.html, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
185. **Вебометрика бібліотек України** [Електронний ресурс] : [сайт НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка library.tnpu.edu.ua посідає 80 місце]. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://elartu.tntu.edu.ua:8080/webometric/libraries_sites_webometric_table.html, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
186. **Вебометричний рейтинг бібліотек України** [Електронний ресурс] : [інформація про рейтинг НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка]. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: <http://biblio-ranking.in.ua/univers-2016-1.html>, вільний. – Заголовок з екрана.
187. **Діяльність бібліотек вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації педагогічного та інженерно-педагогічного профілів України у 2006 р.** [Електронний ресурс] : інформ.-аналіт. огляд / [уклад. Т. Е. Кучеря ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Електронні текстові дані (1 файл). – Київ : Четверта хвиля, 2007. – 76 с.
Діяльність НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 5, 10, 12, 17, 19–24, 26–27, 32–33, 35, 41–42, 45, 75
188. **Діяльність бібліотек вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації педагогічного та інженерно-педагогічного профілю у 2007–2009 рр.** [Електронний ресурс] : інформ.-аналіт. огляд / [уклад. Л. А. Поперечна ; наук. ред. І. Г. Лобановська]. – Електронні текстові дані (1 файл). – Київ, 2010. – 89 с.
Діяльність НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 3, 10, 19, 21–22, 27, 29–31, 33, 40, 43–44, 64–66, 68, 70–71, 73–77, 79, 81, 82.

189. **Довідник науково-інформаційної й видавничої діяльності та основних заходів освітянських бібліотек МОН України та НАПН України у 2015 році** [Електронний ресурс] / [уклад.: І. І. Хемчян, Л. О. Біла, І. М. Щочкіна ; наук. ред. Л. М. Заліток]. – Електронні текстові дані (1 файл). – Київ : [б. в], 2015. – 104 с.
НБ ТНПУ С. 8, 13, 25, 67, 68, 80–82, 84, 103.
190. **Довідник науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України у 2014 році** [Електронний ресурс] / [уклад.: Л. О. Біла І. М. Щочкіна ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Електронні текстові дані (1 файл). – Київ, 2014. – 107 с.
Наукова бібліотека ТНПУ. – С. 8, 14, 29, 34, 69, 70, 82–85, 87, 106.
191. **Електронний архів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка** [Електронний ресурс] // Українські репозитарії – Repositories of Ukraine / блог про бібліотечну справу та інформаційні технології на pan.bibliotekar.com, 6 квітня 2010 р. – Електрон. текстові дані. – Режим доступу: <http://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2010/04/repositories-of-ukraine.html>, вільний. – Заголовок з екрана.
192. **Зведений план науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України у 2013 році** [Електронний ресурс] / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Л. О. Біла, наук. ред. П. І. Рогова]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – К., 2013. – 89 с.
НБ ТНПУ. – С. 8, 14, 27, 32, 51–52, 62, 65, 68
193. **Зведений план науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України у 2012 році** [Електронний ресурс] / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Л. О. Біла, І. І. Хемчян, наук. ред. П. І. Рогова]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – К., 2012. – 113 с.
НБ ТНПУ. – С. 7, 12, 29, 64–66, 83–85, 88, 111–112.

194. **Зведений план науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України у 2011 році** [Електронний ресурс] / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Л. О. Біла, І. І. Хемчян ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Київ, 2011. – 89 с.
НБ ТНПУ. – С. 8, 12, 15, 32, 56–57, 66–67, 70, 88–89.
195. **Зведений план науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України у 2010 році** [Електронний ресурс] / АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: І. І. Хемчян, О. С. Сорока ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – К., 2010. 101 с.
НБ ТНПУ. – С. 7, 13, 29, 30, 64, 65, 72–74, 86.
196. **Зведений план науково-інформаційної й видавничої діяльності освітянських бібліотек України та основних заходів бібліотек, спрямованих на підвищення професійної майстерності бібліотечних працівників освітянської галузі України у 2009 році** [Електронний ресурс] / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: І. І. Хемчян, О. С. Сорока ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Київ, 2009. – 75 с.
НБ ТНПУ. – С. 7, 10, 14, 20, 45, 52–53, 55, 74–75.
197. **Історія нашої книгозбірні** : [75 років праці, здобутків, розвитку наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка] : презентація у 2-х частинах. Ч. 1/2. / підготувала О. Я. Кульчицька. – Тернопіль, 2015. – Режим доступу: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/istknugozbir>, вільний. – Заголовок з екрана.
198. **Кирчів Р. Кременецька гімназія-ліцей першої третини ХІХ ст. та її дотичність до українського довкілля** [Електронний ресурс] / Р. Кирчів // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність : збірник наук. праць. Вип. 15 / Нац. акад. наук України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; редкол.: Я. Ісаєвич (голова) [та ін.]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Львів, 2007. – С. 426–437. – Режим доступу: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/23/430Kyrchiv.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
Про бібліотеку КЛ. – С. 427, 432, 435, 437.

199. **Кметь В. Ф. Звіт про роботу бібліотек вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації львівського зонального методичного об'єднання за 2014 рік** [Електронний ресурс] / В. Ф. Кметь, голова Львівського зонального методичного об'єднання бібліотек ВНЗ, директор НБ ЛНУ ім. Івана Франка, канд. істр. наук, доц. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Львів, 2014. – 19 с. – Режим доступу: http://library.lnu.edu.ua/bibl/images/Normat-dokum/lzmo/zvit_lzmo_2014.pdf, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
НБ ТНПУ ім. Володимира Гнатюка. – С. 15, 18.
200. **Коляденко С. Кременецький лицей у системі освіти Волині (XIX–30-ті рр. XX ст.)** [Електронний ресурс] : монографія / С. Коляденко. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Житомир, 2002. – 130 с. – Режим доступу: <http://core.ac.uk/download/files/441/12084297.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
Історія бібліотеки КЛ. – С. 66–69, 92, 110, 118–119.
201. **Корпоративна діяльність бібліотек вищих навчальних закладів. Львівська зона** [Електронний ресурс] / наукова бібліотека ім. М. Максимовича КНУ імені Тараса Шевченка. – Електрон. текстові дані. – Київ, 2015. – Режим доступу: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/for_lib/corpr.php3, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
202. **Наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка** [Електронний ресурс] : до 75-річчя книгозбірні / Ігор Мельник, 24 вересня 2015 р. – Тернопіль, 2015. – Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=fZ5eFlI8wiU>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
203. **Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка** [Електронний ресурс] : презентація сайту / Бібліотечний інформаційно-освітній портал. – Режим доступу: http://libportal.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=493&Itemid=65, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.

204. **Олексюк\ В. П. Інституційний репозитарій: можливості застосування у навчальному процесі** [Електронний ресурс] : [інституційний репозитарій НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка] / В. П. Олексюк, О. Р. Олексюк // Інформ. технології і засоби навчання. – 2012. – № 6 (32). – Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/755/578>. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
205. **Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики** [Електронний ресурс] : оглядове видання / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Л. О. Біла, І. І. Хемчян ; наук. ред.: Л. М. Заліток]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Київ : [б. в.], 2015. – 106 с. – Режим доступу: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2015/12/Stat_zbirnyk_2014.pdf, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
Інформація про НБ ТНПУ. – С. 56, 59, 61–63, 66–68, 71, 73, 75, 77, 88, 103.
206. **Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики** [Електронний ресурс] : збірник аналіт. і стат. даних за 2013 р. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: Л. О. Біла, А. В. Копилова, Н. Б. Соколовська ; наук. ред.: Л. М. Заліток, І. І. Хемчян]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Київ : [б. в.], 2014. – 100 с.
Інформація про НБ ТНПУ. – С. 52, 56–57, 61, 63, 65–66, 80, 97.
207. **Рогова П. Інтеграційні процеси у діяльності освітянських бібліотек України в умовах інформатизації** [Електронний ресурс] / П. Рогова // Вісник Львівського університету. Серія: Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. – 2014. – Вип. 9. – С. 115–130. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlukbit_2014_9_14. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
НБ ТНПУ. – С. 6–7, 12.
208. **Рогова П. І. Інтеграційні процеси у діяльності освітянських бібліотек МОН України і НАПН України в умовах інформатизації** [Електронний ресурс] / П. І. Рогова // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – Т. 38, вип. 6. – С. 217–233. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2013_38_6_21. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
НБ ТНПУ. – С. 5, 10.

209. **Рогова П. І. Інформаційний простір держави та його розбудова освітянськими бібліотеками: стан та перспективи** [Електронний ресурс] / П. І. Рогова // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : збірник наук. праць / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: П. І. Рогова та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Київ, 2012. – С. 11–35. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
Інформація про книгозбірню ТНПУ ім. В. Гнатюка. – С. 19, 26.
210. **Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України** [Електронний ресурс] : матеріали Всеукраїнського науково-практичного семінару Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського, 16–18 вересня 2012 р. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/id/1786/>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
НБ ТНПУ. – С. 18-19, 26.
211. **Собчук В. Д. Кременецький ліцей** [Електронний ресурс] / В. Д. Собчук // Енциклопедія історії України. Т. 5 : Кон–Кю / редкол.: В. А. Смолій [та ін.] ; НАН України, Інститут історії України. – Київ : Наукова думка, 2008. – 568 с. : іл. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Kremenetskii_Litsej, вільний. – Заголовок з екрана.
Історія книгозбірні Кременецького ліцею. – С. 315–318.
212. **У Тернополі відбудеться конкурс літературних творів** [Електронний ресурс] : наукова бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка оголошує конкурс літературних творів бібліотечних працівників та користувачів бібліотеки (поезії, статті, есе, нариси), 19 вересня 2011. – Тернопіль, 2011. – Режим доступу: – <http://te.20minut.ua/Kult-podii/u-ternopoli-vidbudetsya-konkurs-literaturnih-tvoriv-10206750.html>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.
213. **Чайка І. А. Електронні ресурси бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка з впровадження: стан і перспективи розвитку** [Електронний ресурс] / І. А. Чайка // Освітянські бібліотеки України в реалізації програми рівного доступу до якісної освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару, 20–22 жовт. 2008 р., Черкаси / [редкол.: П. І. Рогова та ін.]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Київ, 2008. – 164 с. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/cherkacy08.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана.

214. **Чайка І. Електронні інформаційні ресурси наукової бібліотеки педагогічного ВНЗ: нові форми реалізації** [Електронний ресурс] // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : збірник наук. праць / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [редкол.: П. І. Рогова та ін.]. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Київ, 2012. – С. 144–153. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/chayka.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана.
215. **Чайка І. Інформаційно-електронні ресурси бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка: досвід створення і використання** [Електронний ресурс] / І. Чайка. – Електрон. текстові дані (1 файл). – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/datas/upload/files/chayka.pdf>, вільний. – Заголовок з екрана. – Мова укр.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Авшенюк Н. М.	12 (підгот.), 101 (підгот.)
Алексієвець Л.	132 (ред.)
Алексієвець М. О.	128 (авт. передм.), 132 (ред.)
Алексєенко Т. Ф.	12 (підгот.), 101 (підгот.)
Андрєєв В. П.	8 (ред.)
Андрущенко В. П.	104 (ред.)
Бажан М. П.	22 (ред.)
Бажєнова С. Е	1
Балик М. О.	131 (уклад.)
Бармак М.	2, 132 (ред.)
Бармак О.	2
Барна Л. С.	106 (уклад.)
Барна М. М.	71 (ред.), 106 (показ. праць)
Бачинський В. Й.	82 (ред.)
Бєзбах В.	3
Бєнч О. Г.	18 (ред.)
Біла Л. О.	61 (уклад.), 62, 63, 189–190 (уклад.), 192–194 (уклад.), 205–206 (уклад.)
Болгов І.	99 (відп. за вип.)
Болгов В. В.	18 (ред.), 82 (ред.), 103 (авт.-упоряд.)
Брацисєвич Є.	50 (ред.)
Бригінєць М. Л.	4
Брич В. Я.	34 (ред.)
Букшина Т.	64–67
Бурма В.	68, 69
Буяк В. В.	124 (ред.)
Васильєва А.	70
Васильчук Г. М.	134
Вєкїрчик К.	108 (показ. праць)
Вихрущ А. В.	6 (ред.), 35 (ред.), 82 (ред.)
Войцєховський Ю.	5
Гаврилук Л. М.	102 (авт.-упоряд.)
Гаврилук О.	3
Герц М.	10 (упоряд.), 72 (упоряд.)
Герц Н. В.	106 (уклад.)
Гладкий В. М.	6
Гладун В. Ф.	18 (ред.)
Глинський М. П.	8 (ред.)
Гнатюк В. М.	109 (показ. праць)
Голобуцький П.	7
Головин Б.	110 (показ. праць)
Гонтар М. І.	8
Гончаренко С. У.	19
Гром'як Р. Т.	6 (ред.), 35 (ред.), 111 (показ. праць)
Грубінко В. В.	71
Гулик С. В.	121 (уклад.), 128 (упоряд.)

Данилюк П. Г.	9
Дем'янчук П. М.	121 (уклад.), 128–129 (упоряд.)
Джафарова С.	132–142
Дубровіна Л. А.	62 (ред.), 74 (ред.), 85 (ред.), 97–98 (ред.), 147 (ред.), 173 (ред.)
Ельгорт Б. Б.	11, 73, 99 (упоряд.)
Євтух М. Б.	12
Жосан О.	145 (уклад.)
Забокрицький І. Я.	4
Завальнюк О. М.	1 (ред.)
Задорожна І.	144 (ред.), 156 (ред.), 158–159 (ред.)
Заліток Л. М.	74, 189 (наук. ред.), 205–206 (наук. ред.)
Заставецька О. В.	33 (ред.)
Здановська В. П.	91
Зуляка І. С.	132 (ред.)
Іващенко Ю. В.	6 (ред.), 34 (ред.)
Іващенко В. М.	75–76
Ігнатуша О. М.	134 (ред.)
Ірик З.	143
Ісаєвич Я.	198 (ред.)
Ішук С. І.	33 (ред.)
Калакура Я. С.	136
Келемн М.	77
Кирлан О. В.	144–146
Кирчів Р.	14, 198
Ківшар Т. І.	78 (ред.), 80 (ред.), 89–90 (ред.), 93 (ред.)
Кінаш Г. В.	119 (уклад.)
Кметь В. Ф.	199
Коваленко І. Й.	78–80
Ковалишин Д.	121 (показ. праць), 129 (авт. передм.)
Ковальська Н. В.	179 (відп. ред.)
Ковальчук О. Я.	99 (фото)
Ковальчук Г. І.	15
Козубовська І. В.	174 (ред.)
Колесник Є. О.	16
Коляда І.	5
Коляденко С.	200
Конончук О. Б.	106 (відп. за вип.), 107–108 (уклад.), 109 (упоряд.), 111 (упоряд.), 113–115 (уклад.), 116 (відп. за вип.), 121–122 (відп. за вип.), 147
Копилова А. В.	61 (уклад.), 206 (уклад.)
Кравець В. П.	12 (підгот. вид.), 81–82, 101 (уклад.), 104 (ред.), 124 (ред.), 144 (ред.), 156 (ред.), 158–159 (ред.)
Кралуок П.	17
Кремень В. Г.	12 (ред.), 24 (ред.), 101 (ред.), 104 (ред.)
Кремінська М.	20
Кульчицька О. Я.	107 (уклад.), 109 (упоряд.), 110 (уклад.), 113–120 (уклад.), 122 (уклад.), 126–127 (уклад.), 128–129

	(бібліогр. ред.), 130 (уклад.), 148–151, 197 (підгот.)
Куневич Б.	47 (упоряд.)
Курант В.	71
Кучеря Т. Е.	187 (уклад.)
Ласкажевська Х.	21
Лецькалюк І. Г.	131 (уклад.)
Лобановська І. Г.	188 (наук. ред.)
Лога Т.	83
Ломакович А. М.	99
Лопата В. Г.	73
Майборода В. К.	84
Маковський С.	14 (ред.)
Матвієшин Т. Р.	107 (уклад.), 109 (упоряд.), 113–117 (уклад.), 121 (уклад.), 126 (уклад.), 148–149, 151–152
Мацібора Н. Г.	85
Мельник І.	202
Мельничук Б.	162 (ред.)
Менджецький В.	50 (ред.)
Мітюров Б. Н.	22
Мозгова В.	23–27
Морська Л.	144 (ред.), 156 (ред.), 158–159 (ред.)
Надкринична Г. А.	84, 153–155
Нестеренко Г. О.	104 (ред.)
Нечай С. П.	8 (ред.)
Номеровський П.	28
Оболончик Н.	29
Олексюк О. Р.	204
Олексюк В. П.	204
Ониськів М.	47 (упоряд.), 162 (ред.)
Палійчук Р. І.	75
Панцьо С. Є.	124 (ред.)
Пельо Н. І.	131 (уклад.)
Перепелиця С.	30
Петрова Н. М.	156–160, 164
Пида С. В.	108 (уклад.)
Пилипчук Я.	5
Полохало В.	102 (ред.)
Пономаренко Л.	87, 88, 89
Поперечна Л. А.	90, 188 (уклад.)
Потокій І. М.	117–118 (уклад.)
Прокопович Б.	32
Проскурко Б. Г.	160
Рибак Т.	138 (ред.)
Рогова П. І.	61–62 (наук. ред.), 66 (ред.), 74 (наук. ред.), 75 (ред.), 79 (ред.), 88 (ред.), 91, 92, 93, 167 (ред.), 187 (наук. ред.), 190 (наук. ред.), 192–196 (наук. ред.), 207–209, 213–214 (ред.)
Романуха З.	94, 95, 96

Руснак І. С.	172 (ред.)
Савенко А. В.	8
Савенкова Л. В.	97, 98
Савич В.	45
Сварник І.	50 (пер.)
Свинко Й.	33, 121 (авт. передм.), 128 (покажч. праць)
Сивий М. Я.	121 (авт. передм.), 129 (покажч. праць)
Ситник К. М.	106 (авт. передм.)
Словацький Ю.	122 (покаж. праць)
Смолій В. А.	211 (ред.)
Собчук В.	14 (ред.), 211
Соколовська Н. Б.	105, 206 (уклад.)
Сорока О. С.	195-196 (уклад.)
Стасюк В. В.	177 (ред.)
Струмінська О. М.	161
Судіна Т. О.	92
Табачник Д.	102 (ред.)
Талпош Л. В.	107 (уклад.), 111 (бібліогр. ред.), 113–115, (уклад.), 122 (уклад.), 162
Тененська С. Б.	130 (уклад.)
Теодоровичь Н. И.	13 (сост.)
Терещук Г. В.	130 (покажч. праць), 144 (голов. ред.), 156 (голов. ред.), 157 (ред.), 158–159 (голов. ред.), 169 (голов. ред.)
Тимчишин Л. П.	34
Ткачова Н. В.	117–118 (ред.)
Ткачук М. П.	133 (ред.)
Топільська Г.	163
Турченко Ф. Г.	134 (ред.)
Удод О.	102 (ред.)
Федій О. А.	179 (ред.)
Фурман А. В.	142 (голов. ред.)
Хемчян І. І	61 (наук. ред.), 91–92, 105, 189 (уклад.), 193–196 (уклад.), 205–206 (уклад.)
Царик Л. П.	129 (авт. передм.)
Чайка І. А.	108 (відп. за вип.), 112 (розробник), 117–120 (відп. за вип.), 123–125 (уклад.), 126–127 (відп. за вип.), 164–179, 213–215
Чернихівський Г	35–46
Чернявський Ф. Ф.	73
Чуйко С.	47–48
Шоробура І. М.	171 (голов. ред.)
Щербанюк С. Д.	34
Щочкіна І. М.	189–190 (уклад.)
Яворський Г.	162 (ред.)
Якель Р.	49
Янковський М.	50
Danilewiczowa M.	53–54, 58
Groszyński K. H.	55, 57
Jarkowskij P.	56

Директори книгозбірні

Павло Йосипович Янковський – відомий український книгознавець, бібліограф. Він усе своє життя присвятив бібліотеці Волинського (Кременецького) ліцею, а згодом – імператорського Університету Св. Володимира.

Народився Павло Йосипович 1781 року в Краківському воєводстві, у тій частині, що належала до Галичини. Поляк за походженням, працелюбний і здібний юнак. У 1801 році закінчив Волинське (Кременецьке) повітове училище на Волині, де впродовж 1801–1805 рр. обіймав посаду вчителя французької мови та етики 4-х класів. Тадеуш Чацький призначив Павла Йосиповича бібліотекарем Кременецької гімназії на громадських засадах. Завдяки величезній кропіткій праці П. Янковського бібліотека Волинського ліцею сформувалася практично з нічого за рахунок дарувань та купівлі великих бібліотечних зібрань польських магнатів та шляхти, які підтримували створення нового осередку елітарної освіти. Після заснування бібліотеки Імператорського Університету Св. Володимира, основу якої склала бібліотека Волинського ліцею, він став першим її бібліотекарем.

Ще 1803 року в проекті Кременецької гімназії було передбачено “бібліографічний відділ”, а у статуті гімназії – викладання курсу бібліографії чи книгоопису. З 1 вересня 1809 р. Янковському було доручено викладати в ліцеї курсу загальної граматики та бібліографії. Причому до Павла Йосиповича вітчизняна наука ще не мала свого власного курсу з бібліографії, не була навіть окремою історичною дисципліною. Правда П. Янковський у своїх викладацьких планах називав свій курс лекцій не бібліографія, а бібліологія.

Був співавтором першої бібліотечної інструкції 1837 р., де регламентувалися основні аспекти роботи бібліотеки: комплектування, ведення каталогів, обслуговування читачів. П. Й. Янковський запропонував карткову форму каталогів, обґрунтував необхідність мати в бібліотеці алфавітний, систематичний, предметний, топографічний каталоги. 24 травня 1845 р. П. О. Янковський помер.

Він був видатним представником бібліотечної справи в Україні, який хоча і не реалізував свого наукового потенціалу в публікаціях, але залишив значний науковий спадок. Результати його досліджень знайшли відображення у таких наукових працях: «Елементарний курс бібліографії для учнів Волинського ліцею», «Відомості про бібліотеку Кременецького ліцею і про порядок в ній», «План розташування бібліотеки Волинського ліцею» ; трактати «Про початок, походження і вдосконалення мов» та «Про бібліографію і необхідних для бібліотекаря знанняхonoї» та ін. Усі ці праці були рукописними і частину з них на сьогодні втрачено. Згадку про лекційний курс Павла Йосиповича знаходимо в бібліотечних словниках та енциклопедіях та наукових працях деяких вчених істориків.

Кравченко Григорій Микитович з завідувач бібліотеки Кременецького педагогічного інституту (1963–1969 рр.); завідувач бібліотеки Тернопільського педагогічного інституту (1969–1982 рр.).

Народився 10 лютого 1923 року у селі Василівка Дніпропетровської області в сім'ї робітників.

Освіта: Харківський державний бібліотечний інститут (1948–1952 рр.).

Трудова діяльність:

У вересні 1941 року був призваний Лозівським райвоєнкоматом в ряди Радянської Армії і направлений на Південно-Західний фронт.

З травня 1942 року по лютий 1943 р. проживав на окупованій фашистськими військами території в м. Лозова Харківської обл.

У лютому 1943 року Лозову було звільнено, і він пішов на фронт. Був тяжко поранений у м. Павлограді Дніпропетровської обл.

У листопаді 1943 року м. Павлоград було звільнено, він повернувся додому і пішов працювати залізничником в МПВО5 м. Лозова.

З 1952–1961 рр. – викладач Тербовлянського культурно-освітнього училища Тернопільської обл.

З травня 1961 по 1963 рр. за рішенням бюро Тербовлянського райкому партії працював завідувачим районним відділом культури Тербовлянського району та викладачем за сумісництвом.

З 29 серпня 1963 року призначений на посаду завідувача бібліотеки Кременецького педагогічного інституту.

З 1969 року – завідувач бібліотеки Тернопільського педагогічного інституту.

Проскурко Богдана Григорівна – завідувач, а пізніше директор бібліотеки ТДП (1983–2002 рр.).

Народилася: 14 січня 1944 року в селі Пługів Золочівського району Львівської області.

Освіта: Львівський технікум культурноосвітніх працівників, бібліотечний відділ, який закінчила в 1963 р., одержавши спеціальність “Бібліотекар середньої кваліфікації”.

Трудова діяльність:

З 1963 р. працювала зав. сільською бібліотекою с. Ясенівці Золочівського району.

У 1967 р. переведена на посаду методиста Золочівської районної бібліотеки для дорослих.

У 1970 р. переїхала жити в м. Тернопіль працювала зав. абонементом у міській бібліотеці № 2 для дорослих.

1974–1981 – завідувач відділу бібліотеки Тернопільського державного педагогічного інституту.

1981–1983 – заступник завідувача бібліотеки Тернопільського державного педагогічного інституту.

1983–1993 – завідувач бібліотеки Тернопільського державного педагогічного інституту.

1993–2002 – директор бібліотеки Тернопільського державного педагогічного університету.

2002–2010 – завідувач відділу комплектування бібліотеки Тернопільського державного педагогічного університету.

Конончук Олександр Борисович – директор бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка (2002–2009 рр.), кандидат біологічних наук, доцент.

Народився 24 травня 1967 року в с. Плужному Ізяславського району Хмельницької області.

Освіта: Тернопільський державний педагогічний інститут, який закінчив з відзнакою у 2001 році після дворічної служби в армії; аспірант Інституту фізіології рослин і генетики АН України.

У 1994 році захистив дисертацію на тему: «Діагностика реакції генотипів пшениці на погіршення водозабезпечення і дію біологічно активних речовин».

Трудова діяльність:

З 1.12.1994 р. працює асистентом кафедри ботаніки.

З 1995 року – старший викладач, а з 18.05.1998 року і понині – доцент кафедри ботаніки. На кафедрі забезпечує викладання курсу «Біологічні основи сільського господарства».

Автор понад 100 наукових праць.

Чайка Ірина Анатоліївна – директор наукової бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, канд. педагогічних наук (з 2009 р.).

Народилася – 27 серпня 1964 року у м. Новоград-Волинський Житомирської області.

Освіта: Хмельницьке музичне училище, відділення музичної теорії (1980–1984 рр.).

Тернопільський державний педагогічний інститут за спеціальністю «Початкове навчання» кваліфікація спеціаліста «Учитель початкових класів» (1980–1984 рр.).

У 2013 р. захистила кандидатську дисертацію на тему: «Професійна підготовка майбутнього педагога в інформаційно-освітньому середовищі наукової бібліотеки».

Трудова діяльність:

1987–1995 рр. – учитель музики Волочиської середньої школи Хмельницької області.

1984–1993 рр. – викладач музично-теоретичних дисциплін Волочиської дитячої музичної школи (Хмельницька область).

З жовтня 1993 р. по листопад 1993 р. – музичний керівник дитячої дошкільної установи №11 м. Тернополя.

1993–1999 рр. – викладач музично-теоретичних дисциплін музичної школи с. Острів Тернопільського району.

З лютого 1999 р. – серпень 1999 р. вчитель музики середньої загальноосвітньої школи I–III ступенів № 13 м. Тернополь.

2001–2002 рр. – провідний спеціаліст бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка.

2002–2009 рр. – завідувач відділу науково-інформаційного забезпечення та автоматизації бібліотеки ТДПУ ім. В. Гнатюка.

З жовтня 2009 р. по травень 2010 р. – директор бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка.

З травня 2010 р. – директор наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка. В. Гнатюка

Автор (співавтор) наукових праць з проблем інформаційного забезпечення навчального процесу студентів ВНЗ різних рівнів акредитації у науковій бібліотеці.

Гімн бібліотеки

Ти – Храм науки, Мудрості царина.
Духовний хліб для серця та душі.
У твоїх стінах твориться Людина,
Як із зернин окрасць на столі.

Приспів

*Бібліотеко! Лину я до тебе,
Як до гнізда журавка навесні.
Для мене щастя більшого не треба.
Вклоняюсь я, Хранителько, тобі!
Для мене ти і Муза, і Мадонна,
І провідник в Святилище знання.
З твого Олімпу, Царства і Амвона
Бере початок доброти ріка.*

До тебе йдуть студенти, аспіранти,
Викладачі та інший персонал.
Твої книжки народжують таланти,
Бо в них – знання, натхнення і запал.

Прислів

Хоч Інтернет в життя наше ввірвався, –
Не втратить книга значення свого.
А хто у неї ще не закохався, –
Обитель знань запрошує його.

Прислів

***Автор слів зав. відділу обслуговування
Ірик Зіновія Йосипівна***

Устав Волинської гімназії

Божие поспешествующею милостию, Мы Александр Первый Император и Самодержец Всероссийский, и проч., и проч., и проч. Во уважение похвальной ревности, с каковою Дворянство Волинской губернии сложило приношение в пользу Волинской Гимназии и разных имеющих быть при ней заведений, для образования на службу Отечеству разного состояния юношества, и дабы успешнее произведены были в действо благие намерения юнаго Дворянства, изыскавшего желание, чтобы сия Гимназия в составе своем, порядке преподавания наук и в образовании была пространнее пред другими подобными заведениями, постановляется следующее:

1. Волинская гимназия учреждается в городе Кременец.
2. На содержание сей Гимназии, сверх ежегодной суммы 5.700 руб. серебром, положенной на нее по штату и на роду с прочими Гимназиями Виленского Учебного округа и имеющей отпускатся из казны за счет Поезуитских доходов, определяются % от капитальной суммы 194.000 руб. серебром, которую жертвует ныне Дворянство и Духовенство Волинской губернии, составляющие 15.240 руб., и при том все, что может быть принесено гражданами в пользу сией же Гимназии.
3. Всякое приношение от граждан в пользу Волинской гимназии и открывающихся при ней особенных заведений, должно быть записано в Присутственном месте надлежащим законным порядком, без взимания в казну обыкновенной пошлины. Подлинные такие записи имеетя хранить в архиве Гимназии, а списки высылать в Виленский Университет, имеющий над оной главное начальство.
4. Вклады, записанные показанным образом в пользу сей Гимназии, приобретают также свойства и уважения какие имеют прежние вклады или фондуши, принесенные в пользу воспитания юношества. Следовательно, в случае неисправного взноса, обеспеченного записью капитала, или % , должно поступать с такой же строгостью и таким порядком как и взыскания всякая другая недоимка доходов Едукационного фондуша. При сем не позволяется без точного согласия Университета, утверждаемого попечителем его, переносить фондушевою сумму на другую недвижимость не уведомив об этом Гимназию за год перед сроком.
5. Состоящие в г.Кременец: так называемый Поиезуитский Колегиум, все дома, порожние места и сады, училищу надлежащие или что впредь поступит на собственность сей Гимназии, вечно должны быть собственностью фондуша, и освобождены быть от войскового постоя.
6. Сходно с желанием Дворянства Волинской губернии, чтобы сия Гимназия соединена была с некоторыми особыми заведениями, которые имеют быть при ней:
 - 1) Конвикт для кандидатов, приготовляющихся к званию приходских Учителей.
 - 2) Училище для девиц, приготовляющиеся в домашние учительницы.
 - 3) Школа для обучения Зодчеству и Механики практической, земледелию, садовничеству, хирургии, повивальному делу и скотному лечению. Но как принятые до сего времени приношения граждан не достаточны для содержания всех перечисленных, то отлагая учреждение Конвикта и Училища для девиц, пока будет собрана потребная для них сумма. Прочие должны возыметь свое начало вместе с открытием Гимназии.
7. Начальство над Гимназией имеет Директор ее на основании «Предварительных правил». В помощь ему определяется Префект. Сие два чиновника вместе с учредителями составляют сословие Гимназии.
8. Сношение Гимназии с Виленским Университетом, имеющим над ней начальство, должно быть на основании общих правил.
9. Распоряжение суммы зависит от Директора, который все взносы принимает под свою расписку и выдает жалование всем, принадлежащим к сословию Гимназии, и суммы на зависящие от нее заведения на расписку у начальников оных заведений. Он должен доставлять Виленскому Университету Ведомость о приходах и расходах суммы, а по окончании года объявлять через теснение ведомость такого рода.

10. Приношения, поступающие впредь от всех, должны быть немедленно представлены Виленскому Университету, с изъяснениями своего мнения, на кокой предмет лучше определять оныя, если сам приноситель не определил куда именно. Университет же представляет свое мнение своему попечителю. Приношения сего рода, также остатки, какие бы ни случились, не должны быть обращены на посторонние предметы, но с позволения попечителя, употребляются на местные надобности гимназии, или же заведений и училищ Волынской губерний.

11. Волынская Гимназия, в разсуждении вместе с ней открывающихся, или впредь имеющих учредиться при ней заведений, состоять будет из 9 старших и 10 младших Учителей.

12. Старшие учителя имеют преподавать: основания математики, высшую математику, физику и химию, естественную историю, историю и землеписание, словесность, государственное домоводство, анатомию и физиологию, хирургию. Преподавание нравственных наук имеют разделить между собой преподаватели математики, словесности, истории.

13. Младшие учителя будут обучать: земледелию и садовничеству, зодчеству и практической механики, скотному лечению. Пять занимаются преподаванием языков, то есть: Российского, Греческого, Немецкого в вместе Латинского и Польского; 9-й будет обучать рисованию, 10-й – письму. Сие предметы могут быть соединяемы с позволения университета, для преподавания старшими учителями.

14. Никто из учеников (8 лет) не может быть принят в Гимназию, если он не представит о себе свидетельства от лекаря, или от местного начальства, что имел на себе оспу. Если же не было таковой, то лекарь или хирург гимназии должен прививать оспу кровью детям в первой трети года по прибытии детей в гимназию, коей Директор должен наблюдать сие положение прилежно.

15. Позволяется дворянам Волынской губернии присылать или содержать детей на свой счет по объявленному от себя желанию, чтобы они могли обучаться в заведениях предметам, как-то зодчеству и практической механики, земледелию и садовничеству, хирургии, повивальному искусству и скотному делу.

16. Ученики, окончившие науки в высших классах, а особо ученики хирургии, скотного дела, а также кои решили посвятить себя знанию практики землемеров, по испытанию их в Гимназии получают от Директора свидетельство о своих знаниях. На основе оногo Виленский университет дает им от себя аттестат, они могут отправлять свое искусство во всей империи. Что же касается учеников садовничества и земледелия, то для них достаточным будет свидетельство Директора, выданное по испытании их успехов.

17. Директор, Префект, библиотекарь и Учителя Гимназии, также Священник и Викарий должны будут исполнять все те обязанности, какие предписаны им будут в частных правилах, как для сей Гимназии, так для открывающихся при ней и впредь имеющих открыться заведениях. В тех же частных правилах будет изъяснен порядок преподавания наук, служащих в дополнение вышеизъясненных.

18. Заводимая при Гимназии из вклада граждан библиотека имеет состоять под смотрение библиотекаря, который сверх сей должности, обязан преподавать курс всеобщей грамматики и библиографии или книгоописания. Библиотека имеет быть открыта чрез весь год, для желающих приходить читать в назначенные дни и часы.

19. Волынская Гимназия будет иметь свою книгопечатню, из вклада Дворянства. В ней позволяется печатать и продавать всякие учебные книги, назначенные Университетом, и другие сочинения на основании Устава, изданного о Цензуре.

20. Первый выбор Префекта и Учителей Волынской Гимназии вверяется Тайному Советнику Чацкому, который своим усердием, любовью к Отечеству и дарованиями приобрел доверенность сограждан своих и явил благоуспешные опыты стараний своих о приведении в действо намерений Правительства, пекущегося о успехах народного просвещения. В удостоверении же о силе и действии сего Устава, Всемилостивейше соблаговолили Мы оный обственноручно подписать, повелеть утвердить Государственною печатью и отдать в сохранение Волынской Гимназии.

Правила користування бібліотекою Волинського ліцею

Розділ 1. Порядок роботи

- 1) Бібліотека Волинського ліцею відкрита для всіх бажаючих щоденно, крім вакаційних місяців, урочистостей та свят, вихідних днів; в понеділок, середу, п'ятницю і суботу зранку з 10–12, у вівторок і четверг з 14–16.
- 2) Кожний може відвідувати бібліотеку у визначені години для читання або ознайомлення з книгами.
- 3) У будь-який день місяця можна вільно записатися до бібліотеки попередньо повідомивши бібліотекаря.
- 4) Читач, що потребує допомоги у виборі літератури, може звернутися до бібліотекаря.
- 5) Користуватися каталогами бібліотеки може будь-хто. Ознайомлення з рідкісними виданнями, якщо це може завдати їм шкоди, забороняється.
- 6) Книги, відібрані для читання, після запису прізвища та імені читача, знаходяться у бібліотеці на визначеному місці, для користування на протязі тижня.
- 7) Після роботи з книгою читач повертає її одному з бібліотечних дозорців, який записує назву видання, прізвища та ім'я читача в окремій книзі.
- 8) Читачам, яким потрібно зробити виписки з книги, видаються папір, перо і чорнила.
- 9) Обережне ставлення до книг є запорукою їх збереження. Читачі повинні шанобливо відноситись до виданої літератури: не дозволяти собі заламувати карти, писати на них пером чи олівцем, псувати книжку чи саму обгортку.
- 10) Бібліотека є зосередженням наукової думки, а тому кожний, хто заходить до неї повинен вести себе пристойно.
- 11) Брати книги додому мають право тільки учні Волинського ліцею, для них існує окремий журнал реєстрації.
- 12) Правила користування бібліотекою, латинською, польською, французькою і німецькою мовами знаходяться перед входом до бібліотеки.

Розділ 2. Використання книжкового фонду

- 1) Бібліотекар не має права видавати з бібліотеки цінні книжки, а також видання, що потрібні багатьом читачам: енциклопедії, словники, газети, часописи тощо.
- 2) Тільки викладачі ліцею можуть брати додому рідкісні видання.
- 3) Читач повинен залишити формуляр, на якому буде вказана назва позиченої книжки.
- 4) Читач має право взяти для користування 5 книжкових одиниць і тримати їх у себе 4 тижні.
- 5) Через місяць книги треба повернути до бібліотеки. У разі потреби, якщо читач змушений залишити у себе книги на другий термін, він повинен їх принести для засвідчення хорошого стану.

б) Якщо видання було втрачене чи ушкоджене, бібліотекар повідомляє директору ліцею. Директор дає розпорядження касирові, утримати суму втраченого видання з винуватця. Ці кошти направляються на придбання книжкової одиниці або на ремонт ушкодженої.

Розділ 3. Обов'язки персоналу бібліотеки

- 1) Керівником бібліотеки і всього того, що до неї належить є бібліотекар.
- 2) Утримання порядку в бібліотеці є першим його обов'язком.
- 3) Бібліотекар повинен створити умови для кращого зберігання книжкового фонду.
- 4) Бібліотекар повинен надати допомогу у пошуках будь-якого видання.
- 5) Наприкінці навчального року бібліотекар повинен зробити ревізію книжкового фонду бібліотеки.
- 6) Два рази на рік: в червні та грудні він повинен доповнювати каталоги картками з назвами книг, що були придбані бібліотекою.
- 7) Бібліотекар повинен слідкувати за виконанням даних правил користування бібліотекою.
- 8) В кінці кожного року бібліотекар повинен звітує директору ліцея.
- 9) Помічники підпорядковуються бібліотекарю. Перед прийомом на роботу вони прослуховують спеціальний курс бібліографії.

*Куратор Імператорського Віленського
університету А. Чарториський.*

Хроніка історичних подій НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка

1805	Тадеуш Чацький заснував Кременецьку Вищу Волинську гімназію та її книгозбірню.
1812	Фонд книгозбірні нараховував 869 томи. Гімназія мала свої кошти (340 руб. сріблом), які використовувала на поповнення бібліотеки.
1819	Вищу Волинську гімназію перейменовано на Кременецький ліцей. Павла Ярковського призначено бібліотекарем Кременецької гімназії на громадських засадах. Фонд бібліотеки містив 24379 назв у 34378 томах і був оцінений в 56820 руб. сріблом.
1824	У донесенні візитору шкіл Волині і Поділля наголошувалось про необхідність і крайню потребу створити каталоги: систематичний, абетковий, предметний, етнографічний, топографічний та топографічний.
1830–1831	Микола І ліквідував на Волині уніатську церкву і закрив Кременецький ліцей.
1924	Бібліотека Кременецького ліцею розпочала свою діяльність. Директором бібліотеки був Мечислав Задружний . Заплановано створити каталоги: систематичний, абетковий, предметний, етнографічний, рукописів, топографічний.
1927/28	Читальний зал відвідувало 4 читачі в день.
1933	Книжковий фонд нараховував 50 тис. примірників. Штат складався з 5 чоловік. Закриття ліцею.
1934	Багаті фонди бібліотеки були перевезені у щойно створений Київський університет ім. Святого Володимира, нині Київський Національний університет імені Тараса Шевченка.
1935	П. Ярковський написав книгу – «Відомості про бібліотеку ліцею Кременецького». Читальний зал відвідувало 35 читачів у день.
1940	15 лютого зроблено перший запис в інвентарну книгу бібліотеки Учительського інституту. 15 квітня постановою Ради Народних Комісарів УРСР на базі ліцею було відкрито Учительський інститут.
1941	Фонд нараховував близько 30-ти тисяч примірників.
1944	10 березня бібліотека відновила свою роботу після визволення Кременця. Більше 18 тис. книг до книгозбірні принесли кременчани.
1950	Рада Міністрів України постановою від 4 серпня реорганізувала Кременецький учительський інститут у педагогічний

1956–1963	Очоловав бібліотеку <i>Тихоход Захар Юхимович</i> , кандидат філологічних наук.
1956	З Дрогобицького педінституту переведено факультет фізичного виховання. Фонд книгозбірні поповнився виданнями з питань фізичної культури і зріс на 150 тис. документів. Бібліотека складалась з трьох відділів: обробки літератури, абонементу і читального залу на 360 місць. Штат бібліотеки становив 11 чоловік: завідуючий, 4 старших бібліотекарі, 1 старший бібліограф, 5 бібліотекарів, з них 8 працівників з вищою освітою, 3 – з середньою освітою.
1963–1982	Бібліотеку очоловав <i>Кравченко Григорій Микитович</i> .
1964–1965	Книгозбірня налічувала у своїх фондах 245613 книг, передплачувала 245 назв журналів і 30 назв газет.
1969	Кременецький педагогічний інститут переводять у м. Тернопіль. Книжковий фонд складав 260 тис. документів, з яких навчальна література становила 178 тис. примірників.
1973	Організовано відкритий доступ до частини фонду суспільно-політичної та художньої літератури. На всі кафедри інституту виділено літературу за профілем кафедри для обслуговування студентів. Для самостійного підбору літератури в приміщенні читального залу було розташовано алфавітний та систематичний каталоги. Введено єдиний читацький формуляр.
1975	У бібліотеці відкрито МБА. Фонд книгозбірні нараховував вже понад 250 тис. прим.
1981	Обслуговування читачів відбувалось у загальному чит. залі, чит. зал ПВПК, чит. зал суспільних наук та абонементі.
1982	Література надходила в основному із бібколектора, купівлі в магазинах, дарунків і пошти.
1982–2002	Директор бібліотеки <i>Проскурко Богдана Григорівна</i>
1983	Приміщення б-ки 1365 кв. м.
1985	Відкрито читальний зал філологічних наук. Переобладнано зал суспільно-політичної літератури – 50 місць, Відкрито читальний зал довідкової літератури – 25 місць. Переведено систематичну картотеку статей на нову систему ББК.
1986	Обладнано нове приміщення для відділу комплектування і обробки літератури.
1987	Бібліотеку переведено на III групу за оплатою праці. Збільшено штат бібліотеки до 35 чоловік.
1988	Здійснено перестановку худ. фонду в окремі кімнати.
1989	Відкрито читальний зал періодичних видань.

	<p>Книгозбірня отримує 382 назви журналів і 67 назв газет.</p> <p>Переведено активний фонд та каталоги на нову систему бібліотечно-бібліографічної класифікації (ББК).</p>
1990	<p>Абонемент художньої літератури отримав нове приміщення. Його фонд становив 58 тис.</p> <p>Відкрито чит. зал. психолого-педагогічної літератури.</p>
1993	Обладнано читальний зал періодичних видань та психолого-педагогічної літ.
1996	Відкрито читальний зал іноземної літератури з загальним фондом 3068 прим., площа 54 кв. м., місць – 20.
1997	<p>Згідно Постанови Кабінету Міністрів України № 555 «Про створення Тернопільського державного педагогічного університету» змінюється назва книгозбірні – бібліотека Тернопільського державного педагогічного університету.</p> <p>Припинено роботу МБА.</p>
1998	Передано фонд авторефератів у зал довідкової літератури.
1999-2000	<p>Перевезено фонд абонементу у нове приміщення (300 кв. м.).</p> <p>Припинено надходження з бібколектора.</p> <p>Переобладнано чит. зал суспільних наук на 100 посадочних місць з підсобним фондом 4800 документів.</p> <p>Отримано нове приміщення для чит. зал іноземної літератури на 40 посадочних місць із підсобним фондом 7300.</p> <p>Виділено нове приміщення для рідкісних книг.</p> <p>Довідковий читальний зал переобладнано в інформаційно-бібліографічний відділ.</p> <p>Фонд бібліотеки нараховував 540 тис. документів.</p>
2001	<p>Книгозбірнею придбано автоматизовану бібліотечно-інформаційну систему «УФД/Бібліотека».</p> <p>Розпочато ведення ЕК.</p> <p>Закуплено 8 комп'ютерів.</p> <p>Проведено комп'ютерні курси для працівників бібліотеки.</p>
2002	<p>Директор книгозбірні <i>Конончук Олександр Борисович</i>, доцент, канд. біологічних наук.</p> <p>Розпочато часткову інвентаризацію бібліотечного фонду.</p> <p>Розпочато ретроконверсію фонду з відділу 74 «Педагогічні науки».</p> <p>Відскановано 72 книги з метою забезпечення навчального процесу.</p> <p>Штат – 41 працівник.</p>

<p>2003</p>	<p>Відкрито бібліотекою власний web-сайт http://www.tnpu.edu.ua/library</p> <p>Ліквідовано пункт видачі ПВПК і музично-педагогічного факультетів.</p> <p>Втратила чинність «Інструкція з безінвентарного обліку підручників, навчальних посібників».</p> <p>Розпочато внесення АПП.</p> <p>Відкрито читальний зал електронних ресурсів для студентів, магістрів та аспірантів.</p> <p>Розпочато штрих кодування документів.</p> <p>В бібліотеці зареєстровано 8110 читачів, кількість відвідувань – 262000, книговидача – 486000.</p> <p>Штат бібліотеки 49 працівників.</p>
<p>2004</p>	<p>Указом Президента України № 957/2004 університетові надано статус національного навчального закладу. Автоматично змінена назва книгозбірні – бібліотека ТНПУ ім. В. Гнатюка.</p> <p>Створено науково-методичний відділ.</p> <p>Підготовлено і видано бібліографічний покажчик «Каталог фонду рідкісних видань бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. 74 Освіта. Педагогічна наука (1792-1939 рр.)».</p> <p>Експоновано на сайті бібліотеки 4 електронні виставки.</p>
<p>2005</p>	<p>Розпочато першу науково-дослідну роботу: «Інформаційна база навчальної та наукової діяльності бібліотеки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка: від витоків до сучасності».</p> <p>Переобладнано і модернізовано електромережу та комп'ютерну сітку у всіх читальних залах, кімнаті каталогів та художньому абонементі бібліотеки.</p> <p>Організовано комплекс заходів із підвищення кваліфікації бібліотечних працівників.</p> <p>Розроблено посадові інструкція працівникам бібліотеки.</p> <p>Підготовлено і видано нарис історії: «Бібліотека Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка» (до 65-річчя від дня заснування бібліотеки).</p> <p>Проведено анкетування на теми:</p> <ul style="list-style-type: none"> а). «Робота бібліотеки очима студентів». б). «Дослідження думки студентів про роботу абонементу художньої літератури».
<p>2006</p>	<p>Запроваджено електронну видачу на абонементів навчальної та наукової літератури.</p>
<p>2008</p>	<p>Розширено коло читачів, які отримують літературу через електронний</p>

	<p>формуляр на абонементі навчальної та наукової літератури.</p> <p>Запроваджено електронну видачу для користувачів на художньому абонементі.</p> <p>Затверджено рекомендації, щодо завершення переобліку фонду наукової бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка.</p> <p>З 1 лютого працівники бібліотеки переведені на другу групу за оплатою праці.</p>
2009	<p>Директор НБ ТНПУ <i>Чайка Ірина Анатоліївна</i>, кандидат педагогічних наук.</p> <p>Завершено інвентаризацію бібліотечного фонду.</p> <p>Упроваджено видачу документів через електронний формуляр в читальних залах психолого-педагогічної та суспільно-політичної літератури.</p>
2010	<p>Створено науковий абонемент.</p> <p>Завершено інвентаризацію бібліотечного фонду.</p> <p>Упроваджено електронну видачу документів у читальних залах іноземної літератури, природничих та філологічних наук та періодики.</p>
2011	<p>1 вересня функціонує Інституційний репозитарій DSpace TNPU http://dspace.tnpu.edu.ua.</p> <p>Проведено атестацію працівників НБ ТНПУ імені Володимира Гнатюка.</p> <p>Розроблено штрих-коди для ретроконверсії обліку журналів та газет.</p> <p>Затверджено «Положення про електронну довідку».</p>
2012	<p>Створено електронну картотеку книгозабезпеченості.</p> <p>Розпочато інвентаризацію рідкісного фонду та штрихе кодування рідкісних видань.</p> <p>Започатковано щорічне видання покажчика під назвою «Наукові та навчально-методичні праці викладачів ТНПУ».</p> <p>Відкрито дисертаційний читальний зал для науковців.</p>
2014	<p>Послугами бібліотеки користуються 6755 читачів, які обслуговуються у 7 спеціалізованих читальних залах і 3 абонементях: навчальної, наукової та художньої літератури.</p>
2015	<p>Фонд НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка нараховує більше 624 тис. одиниць, з них 50 % – фахові видання.</p> <p>Штат становить 54 одиниці, з них з вищою освітою 51 од., мають вищу бібліотечну освіту – 12, а середню за спеціальністю «бібліотекар» – 3.</p> <p>Удосконалено Web-сайт бібліотеки, який забезпечує можливість відслідковувати географію користувачів сайтом.</p> <p>Репозитарій ТНПУ ім. В. Гнатюка посідає 994 сходинку у світовому рейтингу, який налічує 1983 сходинки.</p>

Показники роботи НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка

Рік	Читачі	Користува чі	Відвіду вання	Книгов идача	Фонд та надход- ження	Жур- нали та газети	Довідки	кадри
1973	3376	-	108862	212782	265887	221/28	537/993	18
1974	3341	-	109544	21971	226731	-	1792	
1975	3764	-	111480	233950	249768 13300	271/32	3000	23
1976	4298	-	124146	249500	284377 23173	270/33	1830	25
1977	5165	-	151276	307994	322566 20415	270/33	1659	28
1978	5362	-	125982	278054	344508 22847	270/33	1700	28
1979	5531	-	141257	361091	356019 22121	270/33	4762	28
1980	5554	-	164689	340100	371963 25980	425/28	7732	29
1981	5721	-	231056	451842	383235 25980	-	8663	29
1982	5726	14558	233504	452375	395381 25308	-	12054	29
1983	5615	-	237856	437031	403666 20383	423/27	13646	30
1984	5384	-	227381	407844	411611 17787	-	13100	29
1985	5337	-	207251	401358	417464 17471	-	12222	29
1986	5910	-	198212	415966	429668 20758	-	11861	29
1987	6055	18743	174858	333232	447173 31153	-	10937	29
1988	6523	15892	195143	411568	447534 32830	-	11143	29
1989	7112	24310	231616	471661	492172 44955	311/42	12960	31
1990	6882	20678	215700	438115	507130 35480	322/46	8790	35
1991	6719	16969	208335	449447	528525 33326	382/67	13583	35
1992	6505	13931	205759	492944	530387 19955	356/59	11109	35
1993	6301	16757	189582	486199	540501 12233	386/48	14003	35
1994	6120	19653	187739	444682	533765 6957	86/41	16999	35
1995	6797	19142	194855	407254	546224 13298	172/45	17287	35
1996	7594	21525	202259	424477	548769	156/45	17500	33

					10975			
1997	8330	25762	231827	485605	536790 7133	207/51	18200	32
1998	9175	27441	253502	504644	545778 10457	174/34	18020	32
1999	9187	29532	268956	487660	550019 7025	162/54	18200	35
2000	9681	31778	268048	506241	542258 4758	211/50	19510	36
2001	8532	29185	276924	522443	542060 13688	247/42	19010	38
2002	7965	34333	264823	494065	530148 10397	250/56	21400	41
2003	7755	31005	253373	476444	523386 13688	279/71	24200	46
2004	8000	29829	264248	488532	532121 14658	288/58	30211	49
2005	6378	31478	284917	601740	538216 16603	323/59	37304	49
2006	8190	26616	300858	709639	648797 16186	291/62	83200	49
2007	9510	26934	265052	672926	651067 15756	297/56	32477	49
2008	7635	25206	261121	692689	525746 8029	292/56	34080	49
2009	8721	26703	223250	603194	646818 8432	285/56	29801	49
2010	8991	25431	201763	602648	639856 9101	258/54	25619	49
2011	8907	26696	184696	601116	642750 11634	246/50	25147	49
2012	8222	26506	178592	602231	64288 9260	1912/80	18203	49
2013	7783	26521	170848	606417	628201 9074	207/79	17997	49
2014	7655	25826	154963	604227	624957 7237	198/82	17981	49
2015	6440	22412	142775	591055	620599 8733	168/46	17134	49

Книжкові знаки

Додаток 7.

Кожна бібліотечна книга має свою обов'язкову ознаку – печатку чи штамп. Вони можуть розповісти про історію її «життя», її власників, особливо, коли книга змінює свою бібліотечну «прописку».

Печатки і штампи на книгах Тернопільського національного педагогічного університету в основному мають форму кола, прямокутника, овала. Для їх нанесення на папір використовувався сургуч, мастика, чорнила. На польських книгах періоду II Речі Посполитої використовувалось чорнило червоного кольору.

Зразки:

Бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка

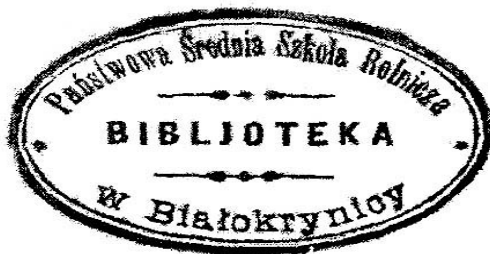
Печатка Кременецького ліцею

Печатка бібліотеки Кременецького ліцею

*Бібліотека товариства «Кола польок»
у Кременці*

*Печатка бібліотеки державної
середньої сільськогосподарської школи
в Білокриниці*

*Печатка бібліотеки державної
гімназії ім. Т. Чацького у Кременці*

Печатка бібліотеки Кременецького державного учительського інституту

Печатки бібліотеки державної православної духовної семінарії в Кременці

Штамп із закликом на книзі з бібліотеки Кременецького (російського) православного добродійного товариства (20-30 рр. XX ст.).

Творчі роботи учасників культурно-просвітницьких заходів книгозбірні

Літературні твори до конкурсу «*Бібліотека – древня і вічно юна оселя людського розуму*»:

Назустріч книгам все ідуть й ідуть!

Біжить життя, і час пливе в минуле,
На зміну сьогоденню йде нове.
Із моря знань формується натура,
Із книги – проростає неземне.
 У ній десь схована царица всього світу,
 У книзі – плач і радість і любов,
 Приємні очі вдалого привіту,
 Народ, його печалі, піт і кров.
На сторінках – то квіти проростають,
То сміх дитини душу залива,
А інколи і солов'ї співають
Та гріють душу автора слова.
 Ще із дитинства в пам'яті лунають
 Повчальні й мудрі матері слова:
 «Читай, дитино, з цим – не ошукають,
 Із книгою не будеш ти німа!»
І я читаю, прагну осягнути
Ідею, думку, формулу рядка.
Від чого прагне автор відвернути,
Й яке питання вміло розкрива.
 І я надіюся, що кожна книга
 Супутником буде мені в житті,
 Що стане часткою у творенні
 «Людини» Й реалізується у істинній меті.
Я впевнена, що з книгою доб'юся
До моря знань і доброго ім'я.
В бібліотеці – словом наповнюся
Й відкрию велич даного нам дня.
 І всіх я закликаю: «Не дрімайте!
 Читайте, розкривайте і пишть.
 В бібліотеку, як додому поспішайте,
 Назустріч книгам все ідуть й ідуть!»

Муц Соломія УФ-11

Храм знання

На полиці, третій зверху, книга сумувала
– Чом студенти так давно вже її не брали ?
Пилом кожен день все більше покривалась сивим
Не лишалось їй нічого, лиш чекати дива.
Непомітно, день за днем, промайнула осінь,
А у нас в бібліотеці завжди тепле літо.
Хтось так часто тут буває, перший курс помітно.
Ну а дехто й на четвертім ще не знає двері.
Тихо треба бути завжди – не кричати в рупор,
А тихенько шепотіти, щоб не чули друзі.
Переступиш ти поріг – й зразу в цьому храмі
Тут знання кругом літають лиш друзи з книжками.
Щоб не було в цьому храмі книг, покритих пилом
Щоб завжди бібліотека знала, що красива
Щоб забути всі незгоди, які все ж траплялись
Щоб завжди бібліотекар був лише щасливий.

*Дмитрів Леонард, студ. групи СР-21
Інститут педагогіки і психології*

Шановне товариство!
Ми раді всіх вас бачити в цій залі
У цей Всесвітній день бібліотек!
Співпрацювати будемо й надалі.
В бібліотеці книга, наче стек
В руках у скульптора в його роботі.
У кожній книзі – мудрість всіх віків.
На цій святковій життєствердній ноті
Вітати хочу всіх працівників!
Директора, що створює умови,
Щоб кожен вдосконалити процес!
В роботі методично-науковій
Вагомий відчувається прогрес.
Процес комплектування досконалий.
Уміло «обробляються» книжки.
Тепер уже усі читальні зали
З комп'ютером дружити почали.
Всім електронна видача на руку.
Процес скоріший, знаємо усі.
Щоби пізнати глибше суть науки,
До нас приходять наші читачі.
Ми кожному з вас раді, безперечно.
Всім підберем друкований продукт.

Не кожен з вас подякує нам гречно,
Бо дехто зі студентів ще той фрукт.
Та більшість досить ввічливі, культурні.
Хтось може часом в чомусь дорікне.
Не йдуть в бібліотеку тільки «дурні»,
Що думають «відомо їм усе».
Що впевнені «їм книга не потрібна».
Навіщо, як доступний «Інтернет».
Це, безперечно, думка досить хибна.
В нас кожна книжка, друзі, – раритет!
В ній свою душу автор залишає,
Свої уміння, здібності, знання.
А той, хто нашу книжку не читає,
Не може бути в ролі читача.
Ми кожного з вас раді обслужити,
Потрібну інформацію знайти.
Озброєним знаннями легше жити.
Знання дають журнали та книжки.
Штурвал бібліотекар направляє
У море книг, де цінність вікова.
В нас кожен пунктик видачі чекає
На свого абонента, читача.
Приходьте при нагоді, друзі милі!
Скарбниця в нас книжкова – чимала!
Бібліотека наша буде в силі,
Бо вас ми маєм, рідні, – читача!

*Автор зав. відділу
обслуговування, Ірик З. Й.*

Літературні твори до конкурсу на тему:

*«Ми тут. Ми всі. Ми є. Ми гурт. Єднаймося.
Ми є той ґрунт подій майбутніх вирішальних».*

(М. Вінграновський).

Баліцька Олеся – студ. групи УФ-31

Світає. Сходить сонце. Небо поступово голубішає, і на його фоні чітко виділяються клубисті білі хмаринки. А ось вже сонце, осіннє сонце шле своє проміння на землю, на людей, на кетяги калини. І вони, як краплі крові, на тілі молодого бійця... Страшно і сумно писати ці рядки сьогодні, коли надворі 21 століття. Майже рік (з часу подій на Майдані у Києві), ми по-новому дивимось на світ, по-новому сприймаємо інформацію, аналізуємо і робимо висновки. Про війну знаємо з художньої літератури, підручників історії. Думалось, як добре, що Україну оминають природні катаклізми, тим паче, війни. Але реалії, на жаль, страшні. Іде війна, чужа війна, нав'язана нашому мирному народу. Пригадую, як добрий друг нашої країни, колишній президент Грузії М. Саакашвілі сказав, що історія не знає мирнішого народу, ніж український. Справді, ми прагнемо жити у цивілізованому суспільстві, займатися улюбленими справами, вдосконалювати свої знання, любити своїх рідних, землю і народ. А нам не дають цього робити чужинці з півночі. Вони бояться нашої української мови (а вона для нас, як повітря), вони бояться нашої вишиванки (а вона завжди була для українців оберегом), вони бояться сили нашого духу (а він кований ще з часів козаччини), вони бояться нашої згуртованості, а тому прагнуть посварити вихідців із Заходу і Сходу, бояться нашого економічного процвітання, а тому ведуть роками підготовлену війну, змушуючи Україну витратити кошти на інші потреби. Кілька місяців героїчної боротьби на Донбасі довели не лише Росії, але й усьому світу, що Україна є, що українці, об'єднавшись, відстоюють свою незалежність. Нас прагнули позбавити європейського майбутнього, нас прагнули роз'єднати, залякати силою багатотисячної російської армії, шантажували поставкою газу. А ми довели, що ми є, ми будемо боротись за єдину Україну. Чи буде Україна міцною і квітучою державою залежить від нас, від тих, хто живе на цій землі і вважає себе патріотом. Треба не соромитися бути українцем чи українкою, не соромитися любити її і бути перед нею чистим, як пісня співуча. Від нашої стійкості, об'єднаності сьогодні залежатиме наше щасливе майбутнє.

«Народ має право жити, коли він має силу жити».

Микола Міхновський

Ця цитата Миколи Міхновського є досить актуальною в наш час. Саме зараз, коли на теренах нашої держави – України ведеться запекла боротьба за єдність, за право бути державою, як ніколи стає актуальною проблема нації. Ще рік тому, ніхто б і не подумав, що нашій країні доведеться відстоювати свою цілісність, боротись за територію, народ, націю... Сьогодні, коли Україна переживає складний політичний момент, усі ми повинні об'єднатися, щоб не похитнути нашу державність, не дати загальмувати економічний розвиток країни, не допустити погіршення життя людей. Наш народ зараз відстоює демократичні засади нашого буття і діє з усвідомленням особистої громадянської відповідальності кожного за долю України, за єдність наших земель від Карпат до донських степів, від Полісся до Криму. Я вірю, що наш народ докладе усіх зусиль, щоб зберегти і зміцнити єдність країни і нації, мир і злагоду, продемонструє високу свідомість, толерантність, піднесений патріотизм, прагнення до порозуміння з усіма, хто вболіває за неї, бажає добра. Рушійною силою зараз є молодь!. Саме вона найбільше впливає на хід подій, на світогляд людей взагалі. Саме МИ зараз можемо змінити все, вплинути на хід революції, спробувати змінити щось на краще. Головне – не стояти осторонь, не бути байдужим, докласти хоча б крапельку зусиль. Революційні події цього року доводять, що народ, люди, особистості та індивідуальності в нашій країні мають силу. Кожен може щось змінити. Але самотужки – це дуже важко, тому, потрібно об'єднуватись, і РАЗОМ ми все подолаємо та вистоїмо. Адже, саме нація – це лице країни, лице держави. Сьогодні не радіти і не переповнюватись почуттям гордості за наш український народ неможливо. Події на майдані Незалежності видаються мені народним подвигом, святом солідарності і взаємопідтримки. Я впевнена, що це найяскравіші сторінки в історії нової України. А наостанок хочу сказати устами Кобзаря :

«Обніміться ж, брати мої,

Молю вас, благаю!»

Небо...Ще вчора ти сміялося блакиттю,
Сьогодні ж плачеш сірим днем.
Чому ж ти загубило щастя митті,
Чому сьогодні плачеш кров'ю і вогнем?
Небо...Чому ти втратило спокій?
Чому вже більше не смієшся?
Чому ти дух тривожиш мій?
Чи може...це мені лише здається?
Ти знову плачеш, небо, плачеш!
Ти плачеш, бо на сході нашому війна!
Ти плачеш, небо, бо жахливе бачиш!
Ти бачиш, як дітей твоїх ковтає ненажерлива земля.
Ти плачеш, бо війна між братом й братом.
Ти плачеш, бо вбиваємо самі себе...
Ти плачеш, бо загинуло багато...
Але...чи гинемо за те?!
Ти плачеш, бо не зрозуміла
Свого покликання людина на землі
І полюбити брата не зуміла...
Бо в серці помисли носила злі...
Ти плачеш, небо, плачеш сумом і дощем,
Бо мрієш про щасливі митті,
Щоб українці насолоджувались днем,
А не жили у пеклі і руїні.
Не плач, благаю, небо, не потрібно,
Ми будемо щасливі, чуєш, будем!
Ми зможемо піднятись сміло.

*Зав. відділу обслуговування
чит. залами – Ірик З. Й.*

Ми ще на березі життя.
Ми ще шукаєм переправи.
Та багатьох уже нема.
Багато з них у німбі слави.
Герої йдуть у небеса.
Герої справжні не вмирають.
А ми на березі життя.
Ще зорі нам гріхи прощають.
Ще місяць вказує нам путь
І вихід з лабіринтів долі.
Змішалось все: брехня і суть

У цьому розпалі сваволі.
Ще квола вервечка надій
До неба втоптує дорогу.
А хлопці там приймають бій,
В кулак стиснувши страх, тривогу.
І хто за цим усім стоїть?
Політиків брудні інтриги?...
Впродовж усіх тисячоліть
Не зрушити цієї криги.
Розставить час крапки над «і»
Й ворожі сторони розсудить.
Та чи пробачити собі
Це братовбивство зможуть люди?

Вірш-присвята К. Д. Ушинському на заході педагогічних читань *«Педагог світового масштабу»*.

«Учителю учителів
У Пантеоні слави сяє
Його немеркнуче ім'я.
До нас він й нині промовляє
Пророчим голосом Творця.
Учитель всіх учителів! –
Про нього думка побутує.
Він входить до числа синів,
Яких народ сам продукує.
Народу рідному служити
Він посвятив своє життя.
Завжди на рідній говорити,
Бо рідна мова – це душа.
У 22, ще майже юним,
Поставив він собі мету,
Що сили всі, душевні струни
Віддасть за Отчину свою.
Був демократом, гуманістом.
Як просвітитель-педагог
Науку цю глибинним змістом
Наповнив. Дав талант цей Бог.
Педагогічним інструментом
Правдиве слово він обрав.
В житті його були моменти,
Коли він тиску зазнавав.
Росія царська заперечень
В той час терпіти не могла.
І вимагала певних зречень,
На що людина ця не йшла.

І «педагогіка народна»
Він науковий термін ввів.
Творити чесно, благородно
Йому Всевишній Сам звелів.
«Дитячий світ» та «Рідне слово» –
Творіння щирі для дітей.
Вважати буде помилково,
Що він – російський Прометей.
По праву маємо пишатись:
Він – й український педагог!
До нього можемо взивати
У час досягнень та тривоги.
Прошли роки. В нових умовах
Живемо всі сьогодні ми.
Та віщість й силу його слова,
Як гордий стяг, несуть віки.
Хай самовіддане служіння
Його народові, землі
Як постулат й душі горіння
Беруть державні діячі.
Вже голос нації з Майдану
Почули й визнали світи.
Ушинському складаєм шану!
І з ним крокуєм до мети!
У Пантеоні слави сяє
Його немеркнуче ім'я.
До нас він й нині промовляє
Пророчим голосом Творця.
Учитель всіх учителів! –
Про нього думка побутує.
Він входить до числа синів,
Яких народ сам продукує.
Народу рідному служити
Він посвятив своє життя.
Завжди на рідній говорити,
Бо рідна мова – це душа.
У 22, ще майже юним,
Поставив він собі мету,
Що сили всі, душевні струни
Віддасть за Отчину свою.
Був демократом, гуманістом.
Як просвітитель-педагог
Науку цю глибинним змістом
Наповнив. Дав талант цей Бог.

Педагогічним інструментом
Правдиве слово він обрав.
В житті його були моменти,
Коли він тиску зазнавав.

Росія царська заперечень
В той час терпіти не могла.
І вимагала певних зречень,
На що людина ця не йшла.

І «педагогіка народна»
Він науковий термін ввів.
Творити чесно, благородно
Йому Всевишній Сам звелів.

«Дитячий світ» та «Рідне слово» –
Творіння щирі для дітей.
Вважати буде помилково,
Що він – російський Прометей.

По праву маємо пишатись:
Він – й український педагог!
До нього можемо взивати
У час досягнень та тривоги.

Проїшли роки. В нових умовах
Живемо всі сьогодні ми.
Та віщість й силу його слова,
Як гордий стяг, несуть віки.

Хай самовіддане служіння
Його народові, землі
Як постулат й душі горіння
Беруть державні діячі.

Вже голос нації з Майдану
Почули й визнали світи.
Ушинському складаєм шану!
І з ним крокуєм до мети!

Список скорочень

АБІС – автоматизована бібліотечно-інформаційна система
АРМ – автоматизоване робоче місце
ББК – Бібліотечно-бібліографічна класифікація
БД – база даних
БЗ – бібліографічний запис
БО – бібліографічний опис
ЕБ –електронна бібліотека
ВНЗ – вищий навчальний заклад
ВРІ – вибіркоче реферативне інформування
ГОСТ – Государственный стандарт
ДЗК – довідкове забезпечення керівництва
ДОР – дифференциальное обеспечение руководства
ДСТУ – Державний стандарт України
ЕБ – електронна бібліотека
ЕД – електронний документ
ЕДД – електронна доставка документів
ЕК – електронний каталог
ЕР – електронний ресурс
ЄГІР – єдиний галузевий інформаційний ресурс
ІГІР – інтегрований галузевий інформаційний ресурс
ІП – інформаційні потреби
ІПМ – інформаційно-пошукова мова
ІПС – інформаційно-пошукова система
ІР – інформаційні ресурси
КЛ – Кременецький ліцей
МБА – міжбібліотечний абонемент
НБ – наукова бібліотека
МОН України – Міністерство освіти і науки України
НДР – науково-дослідна робота
НОП – наукової організації праці
НУ – національний університет
ПЗ – програмне забезпечення
ПВПК – підготовки вчителів початкових класів
РЦВ – рідкісні й цінні видання
СК – систематичний каталог
СКС – систематична картотека статей
КДПІ –Кременецький державний педагогічний інститут
ТДПІ – Тернопільський державний педагогічний інститут
ТНПУ ім. В. Гнатюка – Тернопільський національний педагогічний інститут
імені Володимира Гнатюка
УДК – Універсальна десяткова класифікація

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
КРЕМЕНЕЦЬКИЙ ПЕРІОД В ІСТОРІЇ БІБЛІОТЕКИ	8
Витоки нашої книгозбірні	8
Книгозбірня Кременецького державного учительського інституту	14
Колекції рідкісних та цінних видань у фонді бібліотеки	23
БІБЛІОТЕКА ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА	34
70–80-ті роки в історії закладу	34
Книгозбірня у 90-ті роки	43
Сьогодення бібліотеки ТНПУ ім. В. Гнатюка	67
Науково-методична діяльність НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка	85
Культурно-просвітницька діяльність бібліотеки	93
Епїлог	107
БІБЛІОТЕКА У ЖИТТІ ВУЗУ: БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	108
Кременецький період	108
Сьогодення бібліотеки	115
Видавнича діяльність бібліотеки	123
Публікації працівників бібліотеки	127
Електронні видання	134
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	142
ДОДАТКИ	146
Директори книгозбірні	146
Гімн бібліотеки	151
Устав Волинської гімназії	152
Правила користування бібліотекою Волинського ліцею	154
Хроніка історичних подій НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка	156
Показники роботи НБ ТНПУ ім. В. Гнатюка	161
Книжкові знаки	163
Творчі роботи учасників культурно-просвітницьких заходів книгозбірні	165
Список скорочень	174

ШАНОВНІ СТУДЕНТИ ТА ПРАЦІВНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ!

Запрошуємо Вас стати читачами
наукової бібліотеки Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Наш режим роботи

Підрозділ	Час роботи	Вихідні дні
Відділи: комплектування та наукової обробки літератури; інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення; науково-методичний; дисертаційний чит. зал; абонементи художньої, навчальної та наукової літератури	9.00-17.00	субота, неділя
Відділ довідково-бібліографічний	9.00-19.00 субота 9.00-16.00	неділя
Читальні зали: природничих та прикладних наук, культури, мистецтва і спорту; суспільної літератури; психолого-педагогічної літератури; філологічної літератури і видань іноземними мовами; рідкісних та цінних видань	9.00-20.00 субота 9.00-17.00	неділя
Зал електронних ресурсів	12.00-20.00	субота, неділя

Примітка: у всіх підрозділах бібліотеки остання п'ятниця кожного місяця – санітарний день, в абонементі навчальної та наукової літератури – цей день – четвер.

НАША АДРЕСА

Головне приміщення

м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 2
тел. (8-0352) 43-58-92
Email: library@tnpu.edu.ua
Web: <http://www.tnpu.edu.ua/php/labrary>

Абонемент навчальної та наукової літератури

м. Тернопіль, вул. Громницького, 2
тел. (8-0352) 43-23-91

«Бібліотека – оселя людського розуму»

Історичний нарис

до 75-річчя наукової бібліотеки

Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

Підписано до друку. 23.02.2016 р.

Формат 60×84/16

Папір друк. Друк офсетний

Ум. друк. арк. 6,3. Обл-вид. арк. 10,3

Наклад 100 прим. Замовлення № 79

Віддруковано у видавничому центрі «Вектор»

46018, м. Тернопіль, вул. М. Кривоноса, 26.

Тел. 8 (0352) 40-08-12

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до державного реєстру видавців, виготівників

і розповсюджувачів видавничої продукції

серія ТР № 46 від 07 березня 2013 р.

ФО Осадца Ю. В.